

**L. SIMON LÁSZLÓ:
TÖBB PÉNZ A KULTÚRÁRA**

**NKA – I. FÉLÉVI PÁLYÁZATI FELHÍVÁSOK:
KIEMELT CÉL A FIATALOK MŰVÉSZETRE
NEVELÉSÉNEK TÁMOGATÁSA**

**KONCERTEK A TÁRSMŰVÉSZETEK
BEVONÁSÁVAL SZOLNOKON ÉS ZUGLÓBAN**

KALENDÁRIUM

3

ZENEI KÖZÉLETÜNK

KULTÚRPOLITIKA

„Számítok a kultúra szereplőinek véleményére”

A kultúráért felelős államtitkár, L. Simon László úgy véli, kinevezése óta a kultúra területére jutó állami forrás nőtt, s ebből a többletből a zenei terület is részesedik. A támogatások terén felmerült ellentmondásokat igyekeznek idén korrigálni, és az államtitkár hangsúlyozta azt is, s az eddigi gyakorlatát követve a jövőben is igyekeznek a szakmai szervezetekkel találkozni, egyeztetni, mert több témában is számít a kultúra szereplőinek a véleményére. (R.ZS.)

5

SZOLNOK

Tánckoncert több ezer nézővel

Szolnoki szép remények

Nagyszabású, több száz művészt felvonultató koncerttel köszöntötte a 2013-as esztendő a Szolnoki Szimfonikus Zenekar, amely abból a szempontból is különleges az együttes életében, hogy ezt az évet már 33 státuszban dolgozó muzsikussal kezdik. Patkós Imre ügyvezető – szakmai igazgató bízik abban, hogy a finanszírozásukra is lesz elegendő pénz, hiszen ő is egyetért azzal, hogy a munkahelyeket fenntartó zenekaroké a jövő, de arról is meg van győződve, hogy minden együttest egyedileg kellene kezelni, saját városához, feladataihoz viszonyítva.

8

Néptánc szimfonikusokra hangszerelve

A Magyar Állami Népi Együttes művészeti vezetője, koreográfusa szereti a formabontó előadásokat, így született 2012-ben az első tánckoncert, ami sajátos átmenetet képez a koncert és a táncelőadás között, és ezzel is sikerült egy teljesen új közönségréteget megszólítaniuk.

10

MÁV SZIMFONIKUSOK

„Úgy érzem, kezdünk összeszokni”

Új vezető dirigenssel, művészeti vezetővel kezdte ezt a szezont a MÁV Szimfonikus Zenekar. Csaba Péter összegezte a 2012/13-as évadban eddig szerzett tapasztalatait. Úgy látja, az együttes elindult az általa jónak tartott úton, s repertoárjuk új elemeit is jól, kellő érdeklődéssel fogadta a társulat, valamint a közönség. (R.ZS.)

12

OPERAHÁZ

„Minden fronton zajlanak a változások”

A Magyar Állami Operaház megbízott főzeneigazgatója, Héja Domonkos úgy véli, az első, pozícióban töltött évadja kellett ahhoz, hogy átlássa a szervezetet. Számára elsődleges, hogy a hangszeres játék színvonal-emelése mellett a hangszerparkot is újítsák az Operában, s meggyőződése, hogy ennek már hallatszik az eredménye. (R.ZS.)

13

BUDAPESTI VONÓSOK

Botvay 80

Húsz esztendő a Bartók Vonósnégyesben, két évtized az Új Budapest Vonósnégyessel, harmincöt esztendő a Budapesti Vonósok élén, és szintén harmincöt év a Zeneakadémián. Ez a 80. születésnapját ünneplő csellóművész eddigi „mérlege”, miközben több szóló fellépésre is készül, a Kamarazene Tanszakon pedig évről évre rengeteg növendék jelentkezik hozzá, akik azután versenyeken is sikerrel szerepelnek. (R.ZS.)

15

ZUGLÓ

Pastorale-tól a Pelikánmadárig

A fiatalok zenei nevelésére már hosszú ideje nagy figyelmet fordít a Zuglói Filharmónia – Szent István Király Szimfonikus Zenekar. Tizenhat esztendővel ezelőtt indult útjára a Pastorale-sorozatuk, amelyen a kezdetek óta körülbelül 60 000 néző vett részt. Az idei esztendőben a Pastorale mellett komplex művészeti programokkal és egy új magyar daljátékkal várják az érdeklődőket. (R.ZS.)

17

KRITIKA

Kritika a MÁV Szimfonikus Zenekar, a Győri Filharmonikus Zenekar, a Budafoki Dohnányi Zenekar és a Nemzeti Filharmonikusok hangversenyeiről. (Csengery Kristóf, Fittler Katalin)

18

CD

A Miskolci Szimfonikus Zenekar új CD-felvételéről

21

Turné-tapasztalatok és – tanulságok

Egyhetes ománi útra indult december 1-jén az együttes, hogy 3-án részt vegyen – Kesselyák Gergely vezényletével – a maszkati Royal Opera House orgonaavató hangversenyén, 6-án pedig a filmzeneszerző-hegedűművész vezényletével, arab együttes társaságában muzsikáljon. (F.K.)

22

A cél sem szentesít minden eszközt

Alaposan felborzolta a kedélyeket az MTVA gondozásában elkészített himnikus dalokat tartalmazó DVD-n szereplő Himnusz egyik megközelítése, amelyet az M1 műsorán láthattunk szilveszter éjszaka. Mint kiderült, a gyerekkórusra és fúvósötösre hangszerelt változat csupán egy a sok közül, amelyekkel megpróbálták bővíteni a vitatott értékű Himnusz-variációkat.

24

Benne: Csengery Kristóf és Somogyváry Ákos jegyzete.

MŰHELY

Rögök és az EU

Hogy a nagypolitika érdekei az Európai Uniót illetően éppen mit, hogyan diktálnak, mi miért történik, köznapri halandókként gyakran nem látjuk át. Am saját területünk, az élő előadó-művészet EU-beli ügyei tökéletesen átláthatók, mentesek az ártó konfliktusoktól, aktívan veszünk részt közös ügyeink alakításában és szervezetünk, a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége sokaknak mintaként is szolgáló, egyenjogú és megbecsült tagja öreg kontinensünk szakmai közösségének. Az elmúlt év utolsó hetei pezsgő eseményekkel tele ugyanezt bizonyították. (KG)

26

Finisben a Zeneakadémia átépítése

2012. november 20-án a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Wesselényi utcai épületében tartotta közgyűlését a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége, amelyen az aktuális zenei közéleti események megvitatása mellett Dr. Batta András rektor, Csonka András kulturális (program) igazgató és Lakatos Gergely főmérnök tájékoztatóját hallgathatták meg a tagszervezetek vezetői. Az audiovizuális eszközök felhasználásával részletesen megismerhették a résztvevők a Zeneakadémia patinás, Liszt Ferenc téri épületének tervrajzait és felújítási folyamatát. (ZK)

27

Járadék egészen a nyugdíjig

Számos új törvény, kormányrendelet született az elmúlt időszakban a nyugdíjazásokkal kapcsolatban. Ezek közül több érintette a művészeti területen tevékenykedőket, hiszen sok zenész közalkalmazott, arról nem is beszélve, hogy a művésznyugdíj tavalyi megszüntetése eléggé elkserítette az előadókat. E téren azonban – hosszas tárgyalásokat követően – végre előrelépés történt. Minderről Dr. Gyimesi László, a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének főtájkára, a Magyar Művészeti Szakszervezetek Szövetségének elnöke számolt be. (R.ZS.)

29

Szakmai napok a Művészetek Palotájában

A Sage Gateshead nem csupán koncertpalota - vázolta a Művészetek Palotája egyik szakmai rendezvényén Anthony Sargent főigazgató. A világhírű építész, Norman Foster által tervezett épület Északkelet-Anglia regionális kulturális fejlesztő központja, hangsúlyosan zenei eseményekkel. (A.M.)

31

Balesetbiztosítás zenészeknek

Általában a balesetbiztosítások nem veszik figyelembe, haley míg egy kartörés az egyik embernek fájdalmas kellemetlenség, addig a másik embernél ugyanez hónapokig tartó jövedelem kiesést, rossz esetben akár végleges pályaelhagyást okozhat. Utánajártunk: ma, Magyarországon milyen speciális biztosítást köthetnek a zenészek? (W.J.)

32

ZENETÖRTÉNET

Flesch iskola – 3. rész

Henry Szeryng az ellentétek és az ellentmondások embere volt. Olyan „ami a szívén, az a száján” típusú ember volt. Őszintén kimutatta erőnyeit és gyarlóságait, és ezzel bizony néha zavarba tudta hozni az embert. Furcsa módon, magánéletét többnyire titokzatosság évezte. (R.M.)

33

HANGVERSENYNAPTÁR

37

PRÓBAJÁTÉKOK

40

„**A ZENE HÁZHOZ MEGY – INTERAKTÍV ÉNEKÓRA A HONVÉD FÉRFIKARRAL**” 2013 februárjában a Honvéd Férfikar a Filharmónia Budapest Kht-vel együttműködve folytatja immáron két éves oktatási célzattal indított koncertsorozatát. A projekt lényege, hogy a mai iskolás korosztályt megismertessék a komolyzene világával, oly módon, hogy interaktív jelleggel a diákok is tevékeny részt vállalnak az „énekóra” folyamatából. A Honvéd Férfikarral közösen énekelve tanulhatnak népdalokat, népszerű magyar opera részleteket, valamint az audiovizuális technika segítségével további ismereteket szerezhetnek az aktuális művekről. Az interaktív énekóra prezentálója – a Honvéd Férfikar mellett – Strausz Kálmán Liszt-díjas karnagy, aki alkalmanként, az óra keretén belül akár átadja helyét is az énekkar élén a bátor, vállalkozó szellemű diákoknak, hogy kipróbálhassák milyen érzés egy 40 fős professzionális énekkart vezényelni. A Honvéd Férfikar a februári sorozatban 13 alkalommal tart „énekórát” Fejér és Pest megye iskolásainak.

EÖTVÖS PÉTER AZ ANGYALOK AMERIKÁBAN CÍMŰ OPERÁJA mellett egy világpremier, a zeneszerző DoReMi című második hegedűversenye is elhangzott Los Angelesben, ahol Focus on Eötvös címmel rendeztek önálló programot a zeneszerző munkásságáról a Los Angeles-i Filharmonikusok Walt Disney Koncerttermében. A versenyművet az Oszakában született, évek óta Los Angelesben élő kiváló hegedűművész, Midori mutatta be.

A PELIKÁNMADÁR CÍMMEL új magyar daljátékot mutatott be a Zuglói Filharmónia január 19-én a Szent István Zeneházban. A darab története Benedek Elek meséin alapul. A Pelikánmadár szöveggönyvét Geszthy Veronika írta.

ÚJABB KÍNAI–MAGYAR MŰVÉSZETI KOOPERÁCIÓRÓL írt alá megállapodást Sanghajban a Művészetek Palotája vezérigazgatója, Káel Csaba és a Sanghaji Nagyszínház elnöke, Zsang Zse. A két rangos intézmény a következő három évben szorosan együttműködik. A megállapodás értelmében az első közös produkciójuk Verdi Attila című operája lesz, amelyet Magyarországon április 28-án mutat be a Művészetek Palotája, november 7-én pedig Sanghajban a Nagy Színház tiszteleg Verdi születésének 200. évfordulója előtt ezzel a művel.

RÓMA UTÁN BUDAPESTEN IS hangversennyel kezdődött meg az idei magyar-olasz kulturális évad: egy ritkaság, Pergolesi Szent József oratóriuma hangzott el a Budapesti Olasz Kultúrintézetben. A koncert közreműködői mindkét ország zenei kultúráját reprezentálták, az oratórium zenekari kíséretét a Liszt Ferenc Kamarazenekar adta Stefano Seghedoni vezényletével.

RICHARD WAGNER születésének 200. évfordulója alkalmából mutatta be A bolygó hollandi című korai művét a Magyar Állami Operaház. A darabot kettős szereposztásban láthatja a közönség január 19-től, a címszerepet Thomas Gazheli és Kálmándi Mihály énekl.

ALÁÍRTÁK a Magyar Állami Operaházban az Erkel Színház „játékra alkalmas állapotig történő felújítására” kiírt két forduló közbeszerzési pályázaton nyertes Laki Épületszobrász Zrt.-vel a kivitelezési szerződést. A szerződés aláírását követően a munkálatok „haladéktalanul” megkezdődhetnek. Az építkezés első ütemének végén, 2013 márciusától 100 napon át már próbaüzem folyik az Erkel Színházban, amely időszak alatt az Operaház társulata 80 előadást teljesít az épületben.

IFJABB JOHANN STRAUSS A denevér című klasszikus operettje keltett évbúcsúztató hangulatot a brüsszeli operaházban a Théâtre La Monnaie-ban, a női főszerepet Rost Andrea énekelte, az előadást Fischer Ádám vezényelte. A betanító karmester is magyar, Bartal László.

KODÁLY ZOLTÁNRA EMLÉKEZTEK a zeneszerzőverseny díjátadó gálaestjén. A 130 éve született zeneszerző alkotásai és a magyar nyertes darabok hangzottak el az In Memoriam Kodály Zoltán elnevezésű nemzetközi zeneszerzőverseny díjátadó hangversenyén a Művészetek Palotájában. A 3. Nemzetközi Zeneszerzőverseny Kodály Zoltán születésének 130. évfordulója alkalmából – Kodály Zoltánné védnökségével – a Liszt Ferenc Zeneakadémia és Kodály Intézete a Nemzetközi Kodály Társasággal közösen hirdette meg.

A NOVEMBER ELEJÉN PRO CULTURA HUNGARICA-DÍJJAL KITÜNTETETT Razvan Ioan Dinca lett a Bukaresti Nemzeti Opera igazgatója. A 38 éves Dinca 2006 óta a bukaresti Ion Dacian Nemzeti Operettszínház igazgatói tisztségét tölti be, jelenleg még ideiglenes igazgató. Az általa vezetett intézménynek számos együttműködése volt a Budapesti Operettszínházzal, aminek nyomán több nagyszerű közös produkciót vitt színre a román és a magyar színház.

ELHUNYT RAVI SHANKAR, akit nagyon sokan csak „világzeneszerű” kísérletei oldaláról ismertek, holott ő alapvetően egy ortodox klasszikus zenész volt. Azt a stílust, amelyet Ravi Shankar képviselt, soha senki nem tudta még hasonlóképpen sem művelni: a zeneisége volt egyedülálló – mondta a világhírű indiai szitárművész és zeneszerző halála kapcsán egyetlen európai tanítványa, Kozma András.

EGY EDDIG ISMERETLEN PUCCINI-KÉZIRATOT találtak Olaszországban. Giacomo Puccini eddig publikálatlan feljegyzései kerültek elő Olaszországban, ezekben a zeneszerző a Bohémélet című operájáról írt. Egy magángyűjteményből került a Puccini Alapítványhoz a zeneszerző kézírata, amelyet szakértők Lucca városi színházában mutattak be, januártól pedig a kézirat Giacomo Puccini (1858–1924) luccai szülőházában állítanak ki.

GALINA VISNYEVSKAJA neves orosz operaénekesnő – Msztyiszlav Rosztropovics gordonkaművész, karmester özvegye – 87 éves korában elhunyt. A művész a világ legnevesebb operaszínpadain lépett fel. A londoni Covent Gardenben, a Metropolitanban, a párizsi opera és a milánói Scala színpadán is hallhatta és láthatta Visnyevszkáját a közönség.

FASSANG LÁSZLÓ ORGONAMŰVÉSZ, valamint posztumusz **REGŐS ISTVÁN ZONGORA- ÉS SZAXOFONMŰVÉSZ**, zenepedagógus kapta idén klasszikus zene és magyar jazz kategóriában a Gramofon – Klasszikus és Jazz című folyóirat életműdíját.

ÉLETÉNEK 69. ÉVÉBEN hosszan tartó súlyos betegség után elhunyt Kiss Imre. A Műpa első vezérigazgatójától a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyteremben búcsúztak a barátok és a pályatársak. A Budapesti Tavasz Fesztivál alapító igazgatójaként visszakapcsolta Budapestet Európa és a világ kulturális vérkeringésébe, és utat nyitott a magyar művészeknek és a külföldi világsztároknak egyaránt. Az általa vezetett intézményekben, az Országos Filharmóniában, a Magyar Állami Operaházban, a Vígszínházban, a Művészetek Palotájában a művészek számára az ő személye volt a garancia az alkotás zavartalanságára. Pályája legnehezebb kihívásaként kapta meg a felkérést

Magyarország új kulturális komplexuma, a Művészetek Palotája irányítására, amelyet páratlan gyorsasággal emelt a nemzetközi élvonalba. A Művészetek Palotájában a megemlékezések között Chopin műveit játszotta Bogányi Gergely.

A NÉMETORSZÁGI LUDWIGSHAFENBEN mutatták be a Hoffmann2012.com című előadást, amelyet 13-17 éves fiatalokkal állít színpadra Almási-Tóth András és a társrendező, Adorján Éva. A Jungen Spiel Theater produkciója E.T.A. Hoffmann írásán és Offenbach operáján alapul, a műfaja „irreality show” 12 éven felülieknek.

CSAJKOVSKIJ NÉPSZERŰ OPERÁJÁT, az Anyegint koncertszerű előadásban játszották a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyteremben, a világhírű német zongoraművész-karmester, Christoph Eschenbach vezényletével. A nemzetközi szereposztásban az ausztrál sztártenor, Steve Davislím énekelte Lenszkijt. A varázsfuvola és a Don Giovanni után ez a harmadik produkció, amit Horváth Ádám hozott létre a Művészetek Palotájában, és amelyekben ő éneklte a címszerepet. Az előadásról Blue Ray felvétel készül, a CD anyagának rögzítése pedig már folyik a Budapesti Olasz Kultúrintézetben.

WOLFGANG AMADEUS MOZART OPERÁIBA avatja be a nézőket egy új, három előadásból álló sorozattal a kaposvári Csiky Gergely Színház. Ez a sorozat azoknak szól, akik még soha életükben nem voltak operában és nem ismerik a műfajt, valamint azoknak is, akik Mozart-rajongók és újabb részletekkel szeretnének gazdagodni a mester műveiről. Az operabeavató sorozat keretében a kivételes tehetségű zeneszerző három legismertebb és legnagyobb sikert aratott olasz nyelvű művével – mindhárom opera szövegírója Lorenzo da Ponte – ismerkedhet meg a közönség. Elsőként a Figaro házasságát, majd a Don Giovannit és végül a Così fan tuttét veszik górcső alá Dinyés Dániel zeneszerző, karmester elemzésével.

RICHARD WAGNER A walkür című operájának első felvonása is felcsendült a Pannon Filharmonikusok koncertjein december 8-án és 10-én a pécsi Kodály Központban. A Liszt Ferenc és Richard Wagner műveinek szentelt esték első részében az együttes Liszt két szimfonikus költeményét adta elő. A második részben a színpad átalakult, a zenészek a zenekari árokban foglaltak helyet, az operaénekesek pedig a Szendrényi Éva látványtervező által megálmodott, félig szcenizált környezetben énekeltek el a Wagner-opera első felvonását.

NAGY VAGYONI HÁTRÁNYT okozó hűtlen kezelés gyanúja miatt indított nyomozást a Magyar Állami Operaházban a rendőrség. Az illetékes BRFK-főosztály – lapértésülések szerint – dokumentumokat kért a dalszínháztól a 2010. december 31. és 2012. október 1. közötti időszakra vonatkozóan. Az intézménytől a 2010. december 31. és 2012. október 1. közötti időszakból bekért különböző dokumentumokat az Operaház a megjelölt határidőn belül rendelkezésre bocsátotta.

A KORMÁNY november 21-i ülésén megtárgyalta a Magyar Művészeti Akadémia kultúrstratégiai szerepének megerősítéséről és egyes kulturális tárgyú jogszabályok módosításáról szóló előterjesztést. Az ülésen elfogadott határozat értelmében a köztestület rendes tagjainak száma 50 fővel 250-re emelkedik, akik művészi tevékenységük elismeréseképpen életjáradékban részesülnek. Összege a jövő évtől bruttó százötvenezer forint, míg a levelező tagok juttatása ennek kétharmada.

TÍZ FIATAL ZENÉSZ vehette át a Junior Prima Díjakat a magyar zeneművészet kategóriában a Szépművészeti Múzeumban rendezett ünnepségen. A Prima Primissima Alapítvány és a kategória társalapítója, az MVM Magyar Villamos Művek Zrt. hétezer euró pénzjutalommal járó díját az Anima Musicae Kamarazenekar, Balatoni Sándor orgonaművész, zeneszerző, a pécsi Piusz-templom másodkarnagya, Gyöngyösi Ivett zongoraművész, Kállai Ernő hegedűművész, Medgyesi Zsolt zongoraművész-jelölt, Szigetvári Dávid énekes, Szőke Nikoletta dzsesszénekes, Vörös Szilvia énekes, Tóth Péter zongoraművész és Zombola Péter kapta.

A MAGYAR ZENESZERZŐK EGYESÜLETE csatlakozott ahhoz a 17 európai országot magában foglaló kortárs zenei programhoz, amelynek célja és küldetése új közönség kinevelése a kortárs zene számára, valamint a résztvevő országok kortárs zenei repertoárjának cseréje az Európai Kulturális Alap támogatásával. A program és a lebonyolító szervezet neve New Music – New Audiences (Új Zene – Új Közönség) – közölte az MTI-vel Hollós Máté, az egyesület elnöke. A kezdeményezés központi támogatója az Európai Kulturális Alap, amely így lehetővé teszi a művek cseréjét és a programban résztvevő együttesek és vezetők konzultációit.

NYOLCSZÁZMILLIÓ forintot ad a kormány a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem (Zeneakadémia) történeti Voit-orgonáinak restaurálására és rekonstrukciójára. A restaurálást és rekonstrukciót 2013-ban, 2014-ben és 2015-ben végzik. Ehhez összesen legfeljebb 800 millió forint keretösszegről kell gondoskodnia a nemzetgazdasági miniszternek az egyes költségvetési években.

EGY HEGEDŰS a világ leggyorsabb embere – agyilag. Erre jutott a Discovery tévécsatorna zsűrije, miután elektromágneses műszerrel figyelte a versenyzők agyi aktivitását. A mezőnyben Ben Lee hegedűművész mellett többek közt akadt gyorslövő, bázisugró – siklóernyőző – és sprintevő is. Bár a lövész 1,06 másodperc alatt nyolc lövést is le tud adni négy célpontra, mégis Lee agya dolgozott a legsebesebben, mialatt Rimszkij-Korszakov A dongó című művét játszotta másodpercenként 15 hangos tempóban.

SARU KÁROLY 70 ÉVES. 1973-ban végzett a Zeneművészeti Főiskolán. Bonyhádi József majd Tibai Zoltán voltak a tanárai. 1971-től 2007-ig volt a MÁV Szimfonikus Zenekar szólamvezetője. 1975-től a Zeneművészeti Főiskola Debreceni Tagozatának tanára, 1980-tól 2008-ig docense. 1985-től az egyetemi szintű képzés keretében is tanít. Több évig tagja volt a Nyírbátori Nemzetközi Zenei Tábor tanári karának. 1996-2012-ig a Magyar Nagybőgős Társaság elnöke. Kedves Tamás hathatós segítségével folytán, 1980-tól rendszeresen szervezte a Debreceni Nagybőgős Találkozókat. Ezek az alkalmak konzultációkra, szólókoncertekre, versenyekre, és külföldről meghívott művészek megismerésére nyújtott lehetőséget. Ekkor járt Magyarországon Ludvig Streicher, Klaus Trupf, Miloslav Gajdos, Wolfgang Güttler, Poul Erhard és Stefan Thomas, akik nemzetközi szintre emelték ezeket a szakmai fórumokat.

AMI KIMARADT AZ ELŐZŐ SZÁMUNKBÓL: A Savaria Szimfonikus Zenekarnál az „Év zenekari művésze” kitüntetést a 2011–12-es szezonban Gyenge Tibor koncertmester kapta a zenekari tagok szavazata alapján.

„Számítok a kultúra szereplőinek véleményére”

L. Simon László támogatásokról, egyeztetésről, kollégiumokról, pályáztatásról

A kultúráért felelős államtitkár, L. Simon László úgy véli, kinevezése óta a kultúra területére jutó állami forrás nőtt, s ebből a többletből a zenei terület is részesedik. A támogatások terén felmerült ellentmondásokat igyekeznek idén korrigálni, és az államtitkár hangsúlyozta azt is, s az eddigi gyakorlatát követve a jövőben is igyekszik a szakmai szervezetekkel találkozni, egyeztetni, mert több témában is számít a kultúra szereplőinek a véleményére.

■ *A kinevezése óta eltelt időszakra visszatekintve hogyan értékeli a kultúra helyzetét a rendelkezésre álló források és a gazdaság-politikai prioritások tükrében?*

– Bizonyos szempontból csonka év volt az előző, hiszen amikor tavaly június közepén hivatalba léptem, már sok fontos ügy volt folyamatban, illetve olyan is akadt, amelyik a kelleténél lassabban haladt. Részben ez utóbbiaknak volt köszönhető, hogy a kultúra területén működő civil szervezeteknek, illetve művészeti csoportoknak szánt támogatásokat október elején zárolni kellett. Sokat dolgoztunk azért, hogy az év végéig ezeket a forrásokat visszaszerezzük. Így összességében azt mondhatjuk, hogy a kinevezésem óta a kultúra területére jutó állami forrás nem csökkent. Sőt, ha a rendkívüli kormányzati intézkedések terhére megítélt támogatásokat – mint amilyen például a BMC 500 milliója, a Zeneakadémia orgonájára szánt plusz 800 millió vagy a Mátyás-templom felújítására jutó, ugyancsak 800 millió – is beleszámoljuk, akkor még jelentős növekedésről is beszélhetünk. Ha pedig az idei évi költségvetés számait nézzük, akkor az ágazati államtitkárság legalább 12%-kal több pénzzel számolhat, de a más minisztériumoknál kulturális célra fordítható források és várhatóan a Nemzeti Kulturális Alap kerete is nagyobb lesz a 2012-esnél. Persze tudom, hogy még ennél is többet költhetnénk kultúrára, de tudomásul kell venni, hogy az ország jelenlegi gazdasági helyzete ennyit tesz lehetővé.

■ *Nemrég azt nyilatkozta, hogy idén több pénz jut a kultúrára. Igaz ez a zenei területen is? Hol és hogyan jelennek meg a többlet?*

– A Kultúráért Felelős Államtitkárság 2013-ban 35 milliárd forintból gazdálkodhat, az NKA esetében pedig 11 milliárddal számolunk. A többletforrásból természetesen a zenei terület is részesül. A számok önmagukért beszélnek: az NKA Előadó-művészet Kollégiuma 2012-ben például közel 600 millió forintot osztott szét a különböző szakterületek, a színház, a tánc, a

zene és a cirkuszművészet között. Ebből a zenei területre valamivel több, mint 270 millió jutott. Ha ehhez hozzászámoljuk azokat az összegeket, amelyeket a Kulturális Fesztiválok Kollégiuma és a Kulturális Turisztikai Fesztiválok Ideiglenes Kollégiuma ítélt meg kifejezetten zenei eseményeknek, akkor még nagyobb összegekről beszélhetünk.

■ *A Zenekar legutóbbi számában sommás véleményt fogalmaztak meg a zenekari igazgatók az erősen színbázi lobbifolyást mutató, módosított Előadó-művészeti törvényről. Leginkább a nemzeti kategóriához társított többletfeladatokat és a csoportra jutó csökkenő forrásokat kifogásolták, de nem elégedettek a TAO jelenlegi formájával sem. Az új rendszer többet juttatott például egy olyan kiemelt kategóriás kamaraegyüttesnek, amely sem létszámát, sem minőségét tekintve meg sem közelíti egy másik, a nemzeti kategóriába sorolt kamarazenekart.*

– Külön – a Bizottság által meghatározott – keret áll rendelkezésére a zenekaroknak, és külön az énekaroknak. Ennek alapján a kiemelt kategóriába került énekarok egymáshoz viszonyítva, az adott kereten belül jutottak támogatáshoz, így kerülhetett sor az említett összegek meghatározására. Mint azt a Bizottság elnöke is már jelezte, idén korrigálni fogják a felmerült ellentmondásokat. Több-ször szorgalmaztam, hogy a három területet lefedő bizottság vezetői és tagjai is egyeztessenek egymással. Ez az ő felelőségük.

■ *A kézi vezérléssel osztogatott (rendkívüli, célzott, meghívásos pályázati) támogatások általában két dolgot bizonyítanak: a törvénnyel szabályozott elosztási rendszer biányosságait és a lobbisták térnyerését. Mennyiben számítson a szakma a jövőben is a „rendszeren kívüli”, kiszámíthatatlan támogatásokra?*

– A Nemzeti Kulturális Alap tekintetében nem beszélhetünk „rendszeren kívüli”, kiszámíthatatlan támogatásokról. A meghívásos

vagy egyedi pályázatokra ugyanazok a jogszabályok érvényesek, mint a nyílt pályázatokra: hibátlanul kitöltött pályázati adatlap, befizetett nevezési díj, hiánytalan szakmai és pénzügyi elszámolás. Meghívásos vagy egyedi pályázatokra minden kollégium az éves keretének maximum 10%-át fordíthatja. Ezek a pályázati felhívások egyébként több célt is szolgálnak. Egyrészt ezek segítségével a kollégium olyan váratlan, vagy az adott nyílt pályázati felhívásba nem illeszthető témát tud támogatni, amely szakmai szempontok szerint kiemelkedő jelentőségű, és a kulturális élet számára nélkülözhetetlen programot valósít meg. Ilyen volt például a Budapest Music Center Zenei Központ nyitófesztiváljának és a 10. Budapesti Jazz Fesztivál programjainak előkészítésére és lebonyolítására kiírt, meghívásos pályázati felhívás. De említhetnék számtalan más példát is. A kormány egyedi döntéseinél pedig az a feladatom, hogy legjobb tudásom szerint végrehajtsam azokat.

■ *Ön a parlament Kulturális és Sajtó Bizottságának egykori elnökeként valóban többször kikérte a szakmai szervezetek véleményét, sőt esetenként figyelembe is vette javaslataikat. Államtitkárként mennyiben számít a szakmai szervezetekre? Volt-e már példa arra, hogy együttesen elemezzék a módosítások hatásait, vagy inkább egyenként jutnak be a zenekarvezetők az „audienciára”?*

– Semmi esetre sem nevezném „audienciának” azokat a megbeszéléseket, amelyeket személyesen tudok lefolytatni. Ezek inkább olyan szakmai találkozók, amikor a kultúra képviselői – a legtöbb esetben elismert művészek vagy felkészült szakemberek – próbálják a saját vagy egy általuk képviselt csoport véleményét, álláspontját a kormányzat felé közvetíteni. Velük szemben olyan politikusként igyekszem ülni, aki nemcsak a kormányzat véleményét, elképzelését közvetíti a kultúra szereplői felé, hanem aki a kultúra érdekeit is képviseli a kormányzat és a politika irányába. Ez persze nem mindig egyszerű. De államtit-

kárságom elmúlt fél éve is talán azt bizonyítja, hogy amiben csak lehetett, igyekeztem a szakmai szervezetekkel egyeztetni, minél több művésszel és szakemberrel találkozni. És nemcsak a minisztériumban és Budapesten, hanem vidéken is. Ezen idén sem fogok változtatni, hiszen több olyan téma van, amiben számítok a kultúra szereplőinek véleményére.

■ Lát arra lehetőséget, hogy legalább annyival növeljék 2014-ben a központi költségvetésből származó, a nemzeti és kiemelt kategóriára jutó támogatási keretet, hogy egyetlen zenekar se kerüljön az eddiginél rosszabb helyzetbe, vagy akár arra, hogy a fennmaradásukért küzdő együttesek az extra feladatokhoz is forrást kapjanak?

– Reményeink szerint a beinduló gazdasági növekedés lehetővé fogja tenni, hogy 2014-ben emelkedjen az ilyen célokra fordítható keret. De ahogy a független színházakkal kapcsolatban is elmondtam, fontosnak tartom, hogy a művészeti együttesek ne kizárólag az állami pénzekről függjenek. A saját fenntartójuk erőteljes áldozatvállalása is kívánatos.

■ A 2013. évi elosztást és a zenekarok adatait elemezve az derül ki, hogy a Zeneművészeti Bizottság a nemzeti kategóriában inkább az egalizálásra törekedett, mintsem az együttesek közötti, minőségi, vagy teljesítménybeli különbségek hangsúlyozására. Hol és mikor fog jelentkezni a minőségi munka jutalmazása, ösztönzése?

– A bizottság nem törekedett az egalizálására, hanem a fő hangsúlyt a zenekarok, énekkarok létszámára és a művészek foglalkoztatására helyezte, ezzel is letéve voksát az állandó létszámmal rendelkező, munkahelyteremtő és fenntartó együttesek mellett.

■ Batta András hivatalosan is tájékoztatta a Szövetségünket, hogy a Concerto Budapest a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rezidens zenekara lesz. Milyen módon fogja a zenekar finanszírozását megoldani a tárca és mennyi lesz a zenekar támogatása?

– 2013-ban 300 millió forint áll rendelkezésre a Concerto Budapest támogatására. Az államtitkárság a Zeneakadémiával együtt dolgozza ki a részletes feltételeit annak, hogy 2014-től a Concerto Budapest a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem rezidens zenekara legyen.

■ Mennyiben vált be az NKA kollégiumainak összevonása? Hogyan tudnak véleményt alkotni például a zenei kurátorok a cirkuszművészet kérdéseiben?

– Az NKA kollégiumait nem összevontuk, hanem új kollégiumi struktúrát alakítottunk ki, amelyben az összeálló, rokon szakterületeket

egymás mellé csoportosítottuk. A 17 volt kollégium feladatainak áttekintését követően megállapítottuk, hogy a feladatok túl széttagoltak voltak, a támogatási összegek pedig szétaprózodtak, így lehetetlenné vált egy-egy szakterület összehangolt támogatása. A kollégiumi rendszer átszervezésével célunk egy olyan innovatív kulturális közeg kialakítása volt, amely a különböző, de mégis összekapcsolható tudományos-művészeti ágak együttélésével, egy szakmailag újszerű és előremutató támogatási stratégia lehetőségét teremti meg. A visszajelzések azt mutatják, hogy a rendszer jól vizsgázott. Az elmúlt egy évben egyik kollégium döntése sem váltott ki felháborodást vagy szakmai vitát. A kollégiumoknak egyébként lehetőségük van szakértők segítségét igénybe venni egy adott pályázat feldolgozásakor.

■ A támogatott pályázatok megvalósításának minőségi (nem pénzügyi) ellenőrzésére van-e kidolgozott módszer, vagy a véletlen műve, hogy a több száz előadásból melyikre jut el egy-egy kurátor?

– Hangsúlyozom: az NKA működését számos törvény és rendelet szabályozza, tehát tevékenysége teljes mértékben átlátható és koherens. Minden egyes pályázatot szakmailag ellenőrzik a kollégiumi tagok. Minden pályázat szakmai beszámolóját átnézi egy kollégiumi tag. Ezenkívül minden kurátornak évente kötelező legalább egy helyszíni vizsgálaton részt vennie az Igazgatóság belső ellenőrzési osztályának munkatársával együtt.

■ Elmondhatjuk, hogy csökkentek az adminisztrációs terhek a pályázatadás során?

– Az online pályázati rendszer bevezetésével csökkentek az adminisztrációs terhek. Az elektronikus rendszer révén nemcsak a környezettudatos magatartásunkat erősítjük – nem kell fénymásolni –, hanem idő- és költséghatékonyságunkat is növeljük. Például azazal, hogy az online pályázatok többszöri ellenőrzés után kerülnek be az adatbázisba, így kevesebb az érvénytelen pályázat. Az új rendszerrel kapcsolatos visszajelzéseink pozitívak, mind a pályázók, mind a kollégiumi tagok részéről eddig csak elismerést kaptunk.

■ Az Előadó-művészet Kollégiuma középtávú stratégiájából kitűnik, hogy kiemelt szerepe lesz a fiatalok művészetre nevelésének és az új közönség-utánpótlás kinevelése fokozott támogatásának. Korábban – egy-két kivételtől eltekintve – sajnos nem minden esetben kapott minőségi „szolgáltatást” az ifjúsági előadások közönsége. Az ifjúságnak az értékes kultúra iránti érdeklődését csak igen magas színvonalú produkciókkal lehet felkelteni. Mennyire tudja elősegíteni az NKA, hogy az „ifjúsági előadás” ne csu-

pán üres szlogen legyen, amiért támogatás kapható, hanem különleges minőségi tartalommal legyen megtöltve?

– A kollégiumnak az adott témában kell a pályázati kiírását nagyon pontosan és jól körülhatároltan megfogalmazni, ami szabályozni fogja a beérkezett pályázatok mennyiségét és minőségét is. Tehát a kollégium próbálja meg a lehető legjobban strukturálni az általuk támogatni kívánt pályázói kört, témát, és akkor biztosított lesz, hogy valódi értékeket támogasson.

■ Beolvadhat-e az NKA a Magyar Művészeti Akadémiába?

– Ilyesmírlő szó sincs. Az Nemzeti Kulturális Alap és a Magyar Művészeti Akadémia eddig is sok mindenben, de egymás függetlenségét tiszteletben tartva dolgozott együtt. Már csak amiatt is, mert az NKA kuratóriumaiban az MMA delegáltjai is jelen vannak.

■ A valamikor jobb napokat látó „Magyar Rádió művészeti együttese” elvesztve költségvetési támogatásukat, egy tényleges költségvetés és akár középtávú művészeti tervek, programok nélkül működő „Kulturális Szolgáltató Nonprofit Kft” -ként vegetálnak „Szimfonik live” „MR2 Szimfonik” és hasonló magasztos elnevezésekkel, kirekesztve a hivatalos zenei együttesek köréből. (hivatalosan nem nyilvántartott együttesek). Lesz-e valamikor megoldás a közel másfélszáz művész méltó foglalkoztatására, az itt felhalmozott szellemi tőke hozzáértő kezelésére, (miután már egy olyan együttest is megmentettek, amely még álláshelyekkel sem rendelkezik)?

– Mivel ezeknek az együtteseknek a fenntartója az MTVA, mi nem rendelkezünk információval az együttesek költségvetését illetően. Azonban tervezzük, hogy a rendelkezésünkre álló keretek függvényében programjainkra támogatást nyújtunk. Személy szerint nagyon fontosnak tartom ennek a nagy múltú és élvonalbeli együttesnek a megtartását és tiszteletes mértékű finanszírozását. Erre az MTVA állami támogatása lehetőséget nyújt. Bízom benne, hogy Böröcz Istvánék is hozzá hasonlóan gondolkodnak.

■ Nemrég azt javasolta, hogy szűnjön meg a színházigazgatók pályázatát, inkább nevezzék ki az új vezetőket. Várható ez a zenei területen is, a zenekarok élére is elképzelhető, hogy ilyen módon találjanak majd a jövőben igazgatókat?

– Azt javasoltam, hogy a kiemelt intézmények esetében ne legyen kötelező a pályázatadás. Elképzelésem szerint ez a zenei területre is érvényes lehet. A részletes javaslatot azonban ezután fogjuk kidolgozni.

R. Zs.

NKA PÁLYÁZTATÁS – 2013

Az NKA Előadó-művészet Kollégiuma új, közéleti stratégiajának keretében idén először fog támogatni közös projekteket, valamint több évre áthúzódó programokat. A közös projektek támogatásával a Kollégium meg kívánja szüntetni a színházi, a zenei és a táncélet széttagoltságát, a pusztán fennmaradást elősegítő támogatásokat, egyben elő kívánja segíteni a közös elképzelések, a társművészeti ágakon átívelő produkciók létrejöttét, nem utolsósorban a takarékoság és a hatékonyság jegyében. A több évre nyújtható támogatási forma nem csupán nagyobb körülmények között, de nagyobb biztonságot, hosszabb távú tervezhetőséget jelent. Remélhetőleg meg fogja szüntetni azokat a párhuzamosságokat is, amelyek eddig tetten érhetők voltak a pályázatadási rendszerben.

Kiemelt célként jelentkezik a fiatalok művésztanulmányaira nevelésének támogatása, az értékes kultúrát szerető és igénylő közönség utánpótlásának kiemelése is. Az iskolai énekkortársulatok jelenlegi helyzete, a kodályi eszme háttérbe szorítása indokoltá teszi, hogy prioritást élvezzenek azok a programok, amelyek nem csupán megszólítani tudják a fiatal generációt, de értékes utat nyitnak a művészetek megértéséhez, megszeretéséhez.

A megszokott kereteken túl egyre nagyobb az igény arra, hogy a zene, a koncert, a színház, az operai keresztmetszet, a népzene, az ismeretterjesztés „házhöz jöjjön”, még ha szerényebb formában is, kisebb együttessel, akár egy tornateremben, vagy nagyobb oszdtérben. Szomorú tapasztalat, hogy a vidéki iskolák tanulói sokszor azért nem tudnak színházba, vagy koncertre eljutni, mert a szülői költségvetés nem elegendő a buszjegyre, mert a buszjegyek már nem tudják kifizetni.

Ugyanakkor kiemelt figyelmet érdemel az ismeretterjesztő előadások minősége is. Az ifjúsági hangversenyek programjait, tematikáját jó esetben szakképzett (zenei, zenetörténelmi végzettséggel rendelkező) és a területen nagy gyakorlattal rendelkező moderátorok készítik és vezetik, de számos alkalommal az ifjúságot a személyi adottságaik révén (egyéniség, beszédstílus, artikuláció) megszólítani nem tudó karmesterek, zenetudósok, helyi szakemberek vagy más önjelöltök vállalják magukra a tematikai és dramaturgiai szempontból esetleg kidolgozatlan műsorok vezetését. Jellemző, hogy a kiváló programok csak kis területen jutnak el a célközönséghez, míg igénytelen sorozat-előadások akár egész régiók ifjúságát tehetik közbűssé a zene iránt.

Az sem elhanyagolható probléma, hogy tanítási időben tervezett, iskolákon belüli előadások

alkalmával, kisebb létszámú előadói gárdával levezetett programokhoz nem megfelelő a környezet (illúzióromboló, külső negatív hatásoktól nem mentes tornatermek, stb.), míg a tanítási időn kívül, megfelelő külső helyszínen rendezett előadásokra sem a kísérő szakemberek, sem pedig a különböző különórákra járó diákok nem tudnak időt szakítani.

Jellemzően nincs egységes, az oktatási rendszerhez kapcsolódó programalkotás. Sem az oktatási, sem a kulturális államtitkárságnak nincs összehangolt elképzelése az ifjúság zenei neveléséről, a hangversenyeket látogató közönség utánpótlását célul kitűző programok elkészítéséről, támogatásáról.

Az *előadó-művészeti törvény* külön kritériumként többlettámogatást biztosít az együtteseknek az ifjúsági hangversenyek száma után. Ugyanakkor a tapasztalat szerint *nem ritka a többlettámogatás megszerzésére irányuló mennyiségi szemlélet*, amely ifjúsági hangversenyek címen a zenekarok esti programjain szereplő műsorszámok egyikét, vagy annak meghúzott kivonatát adja elő az előírt létszám töredékével, esetenként nem megfelelő moderálással.

Az NKA Előadó-művészet Kollégiuma éppen ezért kiemelt figyelmet fordít arra, hogy olyan komplex pályázati rendszert hozzon létre, amely magas szakmai színvonalú programok előadását biztosítja avatott előadók tolmácsolásában.

Az *egymásra épülő támogatási rendszer* első lépésben olyan programok elkészítését támogatná, amelyek ellenőrzött minőségű, a tananyaghoz kapcsolódó ismeretterjesztő anyagokat tartalmaznak részletes leírással (know-how) az előadás tartalmára, módjára és feltételeire vonatkozóan.

A rendszer a második lépésben a nyertes programok megfelelő színvonalú előadását segítően elő Magyarországon egész területén.

A programoknak ezért nem csupán rendkívüli körülményekkel és részletességgel kidolgozottaknak kell lenniük, de tartalmazniuk kell az iskolai szakemberek számára az előkészítés legfontosabb tematikus elemeit is, a majdani előadók számára fontos információkat, szükség esetén a feladatra való felkészítés módját. Nyitottnak kell lenniük a társművészetek, az audiovizuális technika és az interaktív előadásmódok irányába és tekintettel kell lenniük a tantervi előírásokra.

Az NKA által jutalmazott programok (győztes pályázatok) előadására pályázóknak rendelkezniük kell a kiválasztott és megpályázott program előadásának képességével, a szükséges előadói gárdával, a technikai feltételekkel, továbbá a megfelelő, hibátlan, szép magyar be-

széd-, és jó előadó-készséggel rendelkező, zeneértő műsorvezetővel (moderátorral).

Az Előadó-művészet Kollégiuma várhatóan február elején nyílt pályázati felhívást jelent meg az alábbi tizenegy altémában online módon történő pályázat benyújtására. A részletes pályázati kiírás, illetve a pályázatok benyújtásának pontos határideje a www.nka.hu portálon az Aktuális pályázati felhívások menüpontban lesz olvasható.

1. *Magyarországi komolyzenei hangversenyélet támogatása (egyedi hangversenyek, vagy hangversenysorozatok megrendezése; koncertszerű rendezvények megvalósítása)*
2. *Magyarországi könnyűzenei, világ- és népzenei, jazz produkciók megvalósítása*
3. *Új táncprodukciók megvalósítása*
4. *Új színházi produkciók megvalósítása*
5. *Már bemutatott színházi és tánc produkciók forgalmazása*
6. *Nemzetközi fórumokon, versenyeken, konferenciákon, tanulmányutakon, szakmai utakon való részvétel*
7. *Külföldi művészek és társulatok felléptetése*
8. *Magyarországi táncművészeti közép- és felsőfokú oktatási intézmények, valamint színházművészeti felsőoktatási intézmények elméleti és gyakorlati programjainak megvalósítása és forgalmazása*
9. *Táncművészeti rendezvények, képzések, továbbképzések megvalósítása*
10. *Tematikus zenei koncertprogramok kidolgozása, melyek elősegítik a magyarországi alap- és középfokú oktatási intézményekben tanuló diákok zenei nevelését, a zene iránti nyitottságot és a jövő koncertlátogató közönség számának növelését. A tervezett programok helyszínei az alsó- és középfokú iskolák, vagy – ahol a helyi adottságok ezt indokoltá teszik – megfelelő technikai feltételekkel rendelkező előadó-, színház- vagy hangversenytermek.*
11. *Határon túli magyar nyelven játszó színházak és magyarországi színházak új közös produkcióinak megvalósítása és forgalmazása. Új színházi bemutatók közös produkcióban történő megvalósítása és forgalmazása.*

Pályázatot online benyújtani csak regisztrált felhasználók tudnak! A regisztrálás részleteiről a www.nka.hu honlapon lehet olvasni.

Pályázattal kapcsolatban felvilágosítást telefonon a (36 1) 327-4444 számon kaphatnak az érdeklődők.

Tánckoncert több ezer nézővel

Nagy sikert aratott a Szolnoki Szimfonikusok megaprodukciója

A hideg, havazásos idő ellenére is hosszan kígyózott a sor 2013. január 6-án este, Szolnokon, a Tiszaligeti Városi Sportcsarnok előtt. A közel kétezer férőhelyes stadion zsúfolásig megtelt a Naphimnusz című előadásra, amely a Szolnoki Szimfonikusok és a Magyar Állami Népi Együttes különleges, több száz művészt felvonultató, az új esztendő talán legmonumentálisabb produkciójaként hangzott fel.

„Mielőtt elkezdődött volna az előadás, bevallom, tartottam attól, amit látni fogok. Külön-külön természetesen ismertem a fellépőket, és mindegyiket nagyra tartottam már eddig is. A Szolnoki Szimfonikusok a vidékiek közül az egyik legkiválóbb, a Magyar Állami Népi Együttest magam is elkísértem október végén kárpátaljai fellépésükre, a Carmina Burana pedig az egyik nagy, személyes kedvencem. Szerencsére kellemesen csalódtam, a produkció felülmúlta minden elvárásomat.” – mondta a bemutató utáni ünnepi köszöntőjében L. Simon László államtitkár, aki az előadás fővédnöke volt. Azt is hozzátette: „Elvárásolt, magával ragadott, nincs ennél jobb bizonyíték arra, hogy ezekre a művészekre és művészeti csoportokra szükség van hazánkban.”

Valóban merész elképzelésnek tűnt Carl Orff Carmina Burana című művének egyes tételeit párosítani a Pannon freskó részleteivel, a közönség reakciója azonban igazolta a választást.

A Szolnoki Szimfonikusok már 2012 januárjában nagy sikerrel rendeztek hasonló tánckoncertet, akkor a Vox Hungaricus került színre. Tavaly Mihályi Gábor művészeti koncepciója alapján született az előadás, amelyben Liszt II. Magyar rapszódiaja, Kodály Háryjából az Intermezzo, valamint a Kállai kettős is felhangzott Herczku Ágnes bevezető énekével, de a publikum tapsolhatott az Ecséri lakodalmasnak is. A nagy tetszés miatt is a folytatás mellett döntöttek, s ismét rendhagyó produkcióval léptek a közönség elé. A mostani társítást így magyarázta Mihályi Gábor, az est rendező-koreográfusa: „A Carmina Buranában és a Pannon freskóban is a szerelemről, a fiatalságról, a borról és a mámorról, az élet és a balál fenséges barcairól énekelünk”.

FOTÓ: LESCSINSKY ZOLTÁN

Izaki Maszahiro, a rendezvény zenei rendezője pedig a következőket mondta: „A zene elképzei a táncot, a táncnak pedig szüksége van a zenére.”

A kétrészes produkció karakterét a tánc mellett a komolyzenei, a régizenei és a népzenei dallamok határozták meg, s a monumentális, hol sodró hatású, hol lírai jelenségekben az európai, benne a magyar kultúra világunkat formáló hatását idézték meg az előadók.

Már az egyes részletek is hatalmas tapsot kaptak, nem csoda, hiszen remekül szólt a százötven tagúra felduzzasztott kórus, amelyben az Antal Mátyás vezette Nemzeti Énekkar, a Gerenday Ágnes irányította Budapesti Ifjúsági Kórus, a Szolnoki Bartók Béla Kamarakórus vett részt, amelynek Molnár Éva a karigazgatója, de még a Juhász Zsáka Katalin vezette Szolnoki Kodály Zoltán Gyermekkorús is pódiumra lépett. Akárcsak az est másik főszereplője, a Szolnoki Szimfonikus Zenekar, amelyet vezető karmestere, Izaki Maszahiro dirigált. S ezen az esten a muzsikuskok között vendégként a yuzai japán delegáció 4 tagja is játszhatott. A Carmina Burana részleteiben szólistaként lépett színpadra Fodor Beatrix, Horváth István, Ókovács Szilveszter, a Pan-

non freskó zenei részei pedig Herczku Ágnes, Sebő Ferenc és együttese előadásában szólaltak meg. A Magyar Állami Népi Együttes táncosai nemcsak a Pannon freskó részleteiben léptek színpadra, hanem a Carmina Burana O fortuna című, mottoszerűen visszatérő kórustételben is bemutattak egy koreográfiát. A produkció előkészítése közel 24 órát vett igénybe, s mintegy 100 fős technikai személyzet, kellékesek, fodrászok, sminkesek, öltöztetők dolgoztak azon, hogy a publikum minél magával ragadóbb élményt kapjon. Annak ellenére, hogy az előadás sportcsarnokban került színre, a szervezőknek valóban sikerült szinte színpadi körülményeket teremteniük, remek hangosítással, vetítéssel. Mindezt az előadás végén hosszas, álló vastappsal köszönte meg a közönség. S ahogy az ember körbe nézett, nemcsak arról győződhetett meg, hogy valóban zsúfolásig megtelt a kétezer férőhelyes helyszín, hanem az arcokat látva abban is biztos lehetett, a következő tánckoncertnek is meglesz a közönsége. Aki pedig már nem jutott be, az legalább némi képet kaphat az előadásról a szolnoki televízió felvételéből, de a szervezők tervei alapján a Naphimnusból DVD is születik.

R. Zs.

Szolnoki szép remények

Patkós Imre megaprodukciónról, státuszokról, előre menekülésről

Nagyszabású, több száz művészt felvonultató koncerttel köszöntötte a 2013-as esztendőt a Szolnoki Szimfonikus Zenekar, amely abból a szempontból is különleges az együttes életében, hogy ezt az évet már 33 státuszban dolgozó muzikussal kezdik. Patkós Imre ügyvezető-szakmai igazgató bízik abban, hogy a finanszírozásukra is lesz elegendő pénz, hiszen ő is egyetért azzal, hogy a munkahelyeket fenntartó zenekarok a jövő, de arról is meg van győződve, hogy minden együttest egyedileg kellene kezelni, saját városához, feladataihoz viszonyítva.

Ismét mega-produkcióval léptek a közönség elé, hiszen hasonlón a 2012-es tánckoncerthez, több száz művész lépett pódiumra a Tiszaliget Sportcsarnokban. Hogyan született ennek az előadásnak az ötlete?

– A Magyar Állami Népi Együttessel öt éves a kapcsolatunk. Vezetője, Mihályi Gábor szolnoki gyökerekkel rendelkezik, és ez jó

kiindulópontot jelentett az együttműködéshez. Amikor korábbi társulatával, a Tisza Táncegyüttessel a Kállai Kettőt először állítottuk színpadra, Gábor felvette, hogy közös produkcióban is gondolkodhatnánk, így későbbi koreográfiáját, a Marosszéki táncokat is – melyet jelenlegi társulatával, a Magyar Állami Népi Együttessel állított színpadra – a zenekarunk kísérte. 2011 augusztusában felléptünk a Magyar Állami Népi Együttes jubileumi gálaestjén, a Margitszigeten, és azután következett 2012-ben a januári Vox Hungaricus. De a többi közreműködővel is van közös múltunk, hiszen dolgoztunk már a Budapesti Ifjúsági Kórossal, a Nemzeti Énekkarral is, a szolnoki énekkar és a gyerekkar pedig rendszeres partnerünk. Úgy véltük, hogy a Sportcsarnokban csak akkor fog szépen megszólalni a Carmina Burana, ha valóban 150 énekes énekl. Hozzáteszem, szinte mindenki barterben, vagy utólagos fizetéssel dolgozott, hiszen a költségvetésünkben nem is nagyon tudtuk volna ezt a megaprodukciót megfizetni. Az pedig, hogy Orff műve szerepeljen a műsorban, vezető karmesterünk, Izaki Maszahiro ötlete volt, s szerencsére nagyon jól illeszkedtek hozzá a Pannon freskó részletei.

I Úgy tűnik, a szolnoki publikum is különlegesnek találta a produkciót, hiszen megtelt a sportcsarnok. Lesz folytatása?

– Nagyon jó visszajelzéseket kaptam a közönségtől, nagyon sokan már a következő tánckoncert iránt érdeklődtek. Nagyobb helyekről is kaptunk már megkereséseket, de a költségvetése miatt azonban kérdés, hogy meg tudják-e fizetni. Ráadásul kis csapatunk van, 500-600 fős koncerteket szoktunk csak szervezni, így ez a megaprodukció súrolta a teljesítőképességünk határát. Ilyen nagyságrendű szervezési ügyekben nincs is igazán tapasztalatunk, de azért természetesen mindent elkövetünk a siker érdekében. Az is komoly tanulsággal járt, hogy volt korábban egy 28 koncertes, ifjúsági sorozatunk Prokofjev Péter és a farkas című művével, amely homokanimációval került színre. Eredetileg 22 előadásra készültünk, de egyre több felkérést kaptunk, s azokban a városokban, ahol megfordultunk, a gyerekeknek köszönhetően is volt lehetőség némi közönségszervezésre. Az egyházi sorozatunkkal is sikerült új közönségréteghez eljutni, amelynek figyelmét felhívtuk erre a januári rendezvényre. Nagyon örülök, hogy olyan emberek jöttek el, akik nemhogy a Művészetek Palotájában, hanem még a szolnoki felnőtt rendezvényeken sem jártak.

Volt olyan iskolaigazgató, aki külön buszt szervezett a Naphimnuszra a falu felnőtteinek és gyerekeinek. Ez a nagy rendezvény a kulturálisan ellátatlan területek lakosságát is megcélozta, olyan embereket, akik nem gyakorló koncertlátogatók. Mindez persze a saját túlélésünket is segíti.

■ *Az érdeklődés pedig olyan nagy volt a Naphimnusz iránt, hogy az előadás előtti főpróbát is sokan megballgatták...*

– Igen, a főpróba a bérletnek része volt, ami a diákságé, s évközben az Aba-Novák sorozat főpróbáit is megnézhetik. Számukra bónusz volt ez a megaprodukció. Azokat a felnőtteket is ide irányítottuk, akik az esti előadásra már nem fértek be, így kárpótlásul legalább a Carmina Buranát meghallgathatták. Körülbelül 600-700-an voltak. Ha nincs ez a lehetőség, nagyon sokan lettek volna csalódottak.

■ *Mi az oka annak, hogy a társművészeti ágak közül a néptáncra esett a választásuk?*

– Szolnokon a balett nem vonzaná annyira a közönséget, azt a műfajt ez a közönség túl messzinek érezné magától. Bár a Campus bérletben vannak a helyi Mozdulat Táncműhely balettszervezetével közös előadásaink, ezeket azonban szűkebb rétegek látogatják, elsősorban a közreműködők családja, is-

merősei. A néptáncot a nagyközönség egészen másként éli meg. Mi nem szakadhatunk el a közönségünktől, olyan művészeti ágakat kell integrálnunk, melyek sok ember érdeklődését felkeltik. Ezzel a koncerttel azokhoz az emberekhez is közel tudunk kerülni, akik nem rendszeres koncertlátogatók. Az ellátatlan területekről is be kell vonzanunk azt a közönséget, amely eddig esetleg nem jutott hozzá ezekhez a kulturális élményekhez, mert nem volt módja rá.

■ *Az Előadó-művészeti törvényben meghatározott létszám-elvárásoknak hogyan fogják tudni megfelelni?*

– Jelenleg már 33 álláshelynél tartunk, így a kamaraszimfonikusoknál meghatározott létszámhoz ez bőségesen elegendő. Szívem szerint persze 80 muzsikust szerződtetnék. Ignác Ervin ügyvezető igazgató számos támogatói erőt mozgósított. Elindultunk egy irányba, kérdés, hogy tudjuk-e folytatni vagy sem. Szerencsére a város is segít. Persze, aggódunk azért, hogy hogyan tudjuk mindezt fenntartani, de előre menekülünk. Viszont így csak a zenészek fele van státuszban. De tudjuk, most már mindenki látja, hogy a jövő a munkahelyeket fenntartó zenekaroké. A város vezetése szerint is szükség van a zenekarra, ezt a mostani, januári hangverseny is igazolja. Mi is mindent megteszünk Szolnokért, ha nyerünk pályázati

pénzt, akkor olyan iskolákban is fellépünk, amelyek ezt nem tudnák megfizetni.

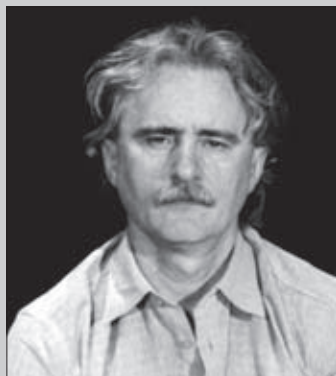
■ *Ezek szerint a nehézségek ellenére mindent megtesznek azért, hogy a zenekar működjön, megmaradjon.*

– Mi trabant-motorral húzzuk ezt a kamiont. Elmegyünk mindenhová, a környező kistérségek felé is. De ettől függetlenül azt gondolom, nem biztos, hogy tőlünk ugyanazt kell elvárni, mint egy nagy együttestől. A szakmai munkánkban szeretnénk többet fordítani az alaptevékenységre, műhelymunkára, de nem tudunk, nem jut rá forrás... Ezért az értelmezés árnyalására lenne szükség, s nekünk kiemeltként nem ugyanazt kellene teljesítenünk, mint például egy nemzeti zenekarnak. A környékünk kulturálisan nagyon ellátatlan terület. A januári est bármely arénában bemutatható lenne, művészileg nagyon színvonalas, értékes produkció a szakma rangos képviselői szerint is, és nagyon komoly partnerek vettek részt benne. Hatásában, úgy vélem, nagy szerepe volt a roppant lelkes muzsikuskoknak, akik olyan odaadással, átéléssel és koncentráltan játszottak. A publikum olyan közösségi művészi élményt kapott, ami a tévé előtt nem átélhető. Az élőzene varázsában hiszünk, ezt kell folytatnunk, a környezetünkben élők és magunk miatt is.

R. Zs.

Néptánc szimfonikusokra hangszerelve

Mihályi Gábor a tánckonцерtról, a közönségépítésről

A Magyar Állami Népi Együttes művészeti vezetője, koreográfusa szereti a formabontó előadásokat, így született 2012-ben az első tánckoncert, ami sajátos átmenetet képez a koncert és a táncelőadás között, és ezzel is sikerült egy teljesen új közönségréteget megszólítani. Mihályi Gábor úgy véli a kommercializálódó, globalizálódó világban, a hétköznapi anyagi nehézségek, a sokféle vívő lehetőségek,

a könnyebben megszerezhető élmények szorításában érdemes közérthetőbb csomagolásba is burkolni a magas kultúrát – nem engedve azonban az értékekből –, hogy még több emberhez jusson el, és bízik abban, hogy a Szolnoki Szimfonikus Zenekarral folytatódik az együttműködésük.

■ *Hogyan kezdődött kapcsolatuk a Szolnoki Szimfonikusokkal?*

– Ez kicsit a múltamnak is köszönhető, hiszen Jászberényi, Jász-Nagykun-Szolnok megyei származású vagyok. Ezen túl a kilencvenes évek közepén a szolnoki Tisza Táncegyüttesnek lettem a művészeti vezetője, s a társulatot egy évtizeden keresztül irányítottam. Öt esztendővel ezelőtt megkerestek a szolnoki barátaim, szeretnék volna, hogy egy nagy koncertjüknek legyen néptáncos, népies jellege. Beszélgettünk az előadás tematikájáról, azzal kezdődött ez az izgalmas találkozás. Az első közös próbán derült ki, milyen nagy lehetőségek vannak a két együttes együttműködésében, s mindez öt év elteltével, a mostani produkcióban csúcspontot ért el. De az eltelt évek során is

rendszeresen születtek közös előadásaink, tavaly januárban mutattuk be az első megaprodukciót, a Vox Hungaricust, az első nagy tánckoncertet. Eddig még nem volt arra lehetőség, hogy egy új, közös – az alapoktól induló- előadást hívjunk életre, de azt gondolom, ez nem is olyan nagy baj. Ez a műfaj, amely átmenet a koncert és a táncelőadás között, lehetőséget ad arra, hogy miközben mindenki önállóan is megmutathatja magát, a végeredmény többé válik, mint csupán egy koncert, vagy egy táncest.

■ Azért akadt olyan rész is, amelynél a szimfonikus zenekar muzsikájára táncolt az együttes. Könnyen megtanulták, hogyan kell játszaniuk?

– Nem volt könnyű, annak ellenére sem, hogy Orff zenéje eléggé metrikus, maga a zeneszerző is tánczenének tartotta. Azért az ötéves tapasztalat sokat számított, és a karmester is tudja már, szabályos periódusokban kell gondolkoznia, tánc szempontjából a nagy, kitartott koronának is értelmezhetőnek kell lennie. Az első két-három koncert próbái viharosabbak, nehezebbek voltak, de a zenekar mostanra már megtanulta, hogyan kell táncot kíséreni. A Szolnoki Szimfonikusok nagy előnye, hogy roppant alkalmazkodóak. Tudják és akarnak is tánc alá muzsikálni, akkor is, ha nem is tánchoz készült műveket játszanak.

■ Ennek köszönhető, hogy tavaly nyáron meghívták a Szolnokiakat hatvan éves születésnapjára előadásukra, a Margitszigetre?

– Igen, s ezen az előadáson is akadtak önálló számok, de volt több közös koreográfia is, ami közül az egyik úgy vélem, tánc és zenetörténeti pillanatnak számított. Az 1953-ban, Maros Rudolf által komponált Ecséri lakodalmas a színpadi néptáncművészet történetének talán egyik legemblematikusabb alkotása, erre a műre a szolnoki együttes készített szimfonikus zenekari átíratot. Az eredmény revelációként hatott. Hiszen több mint nyolcvan fővel, szimfonikus színekkel egészen másképpen szólalt meg a mű, mint egy tizenhat fős népzenei együttesrel. Nagyon különleges este volt, mind a laikusok, mind a zeneértők számára szinte ősbemutatónak számított.

■ Mennyire élvezte az Állami Népi Együttes törzsközönsége a szimfonikus zenekari produkciót?

– Nagyon nagy volt a siker. A visszajelzésekből az derült ki, hogy ez a szimfonikus hangzás az eddigiektől eltérő szinte új olvasatát adta az előadásnak, ott, a Margitsziget monumentális terében. Ahogy úgy vélem, a szolnoki közönség is nagyon élvezte a néptáncos előadásokat, fogékony, nyitott erre a műfajra, hiszen a városban ennek nagy hagyományai vannak. Szolnokon akadnak néptáncgyűttesek, gyermekcsoportok, művészeti iskolák, így a publikum valóban értően fordul a néptánc felé. Talán ennek is köszönhető, hogy tavaly a Vox Hungaricus, idén pedig a Naphimnusz elementáris hatású volt. A táncos elemek segítik a befogadást.

■ Gondolkodtak azon, hogy máshol is előadják ezeket a rendhagyó tánckoncerteket?

– Természetesen próbáljuk többször színre vinni, de az ilyen nagy létszámú produkciók költségei még a fesztiválok számára is riasztóak lehetnek... Vannak érdeklődők, itthoniak, meglátjuk, hogyan folynak a tárgyalások. De ha a január 6-án jelen lévő, több mint 2000 ember úgy ment haza, hogy hosszú időszakra élményt kapott, akkor már megérte.

■ Mi lesz a következő közös produkció a szolnokiakkal?

– Valószínűleg csak jövő januárban, a következő évköszöntő tánckoncerten dolgozunk együtt, ugyanis a Magyar Állami Népi Együttes a vezetésemmel új bemutatóra készül. Április 28-án mutatjuk be a Művészetek Palotájában a Szarvasének című új produkciónkat. Szeptember 10-től december 17-ig pedig hosszú – közel 80 előadásból álló – vendégszereplésre indulunk az Egyesült Államokba.

■ Jövő januárban is folytatódik az eddigi módszer, hogy mindenki a saját helyén készül, és csak a koncert napján próbálnak együtt?

– Igen, már olyan jól működik a kapcsolatunk, hogy a kényszer szülte helyzet nem probléma. A Nemzeti Énekkarral ugyan ezen a módon most dolgoztunk először, de miattuk sem aggódtam, tudtam, kiválóak lesznek. Egy ilyen megaprodukciónál sok múlik a kiegészítő, technikai személyzeten, s azt kell mondjam, a szolnoki és a saját stábom is remek, kiváló hangosítást, valamint látványos fényeket produkált.

■ Különleges hatású együtt a néptánc és a szimfonikus zene. Ön is úgy véli, mindennek nagy hasznát lehet venni a közönségnevelésben?

– Minden út fontos. Mi járatlan úton indultunk el a tánckoncertekkel és szerencsére nem zuhantunk szakadékba. Mindent meg kell próbálnunk. A kommercializálódó, globalizálódó világ, a hétköznapi anyagi nehézségei, a sokféle vivő lehetőségek, a könnyebben megszerezhető élmények között szükség van arra, hogy a magas kultúrát akár közérthetőbb, populárisabb csomagolásba is burkoljuk, miközben az értékekből egy fikarcnyit sem engedünk. Ha ugyanis nincs közönség, akkor nincs műalkotás. Egy szobor, ha magában áll a műteremben, és nem látja senki, akkor nem létezik. A táncok, a koreográfiák sem léteznek, ha nem mutatjuk be őket. Kell a publikum, azért hogy az a szándék, ami egy műalkotást létrehoz, értelmet nyerjen, és ehhez jó lehet minden értéket közvetítő út. Úgy vélem, e téren a Naphimnusz minimális engedményeket tett, miközben maximális eredményt ért el. A közönségnevelésben nagyon lényegesnek tartom azt is, ami a Vox Hungaricuson történt. Számomra annak a tánckoncertnek az volt a legkedvesebb része, amikor Bartóktól a Román népi táncok hangzotak fel, s ezt az eredeti, általa gyűjtött népzenei részekkel, valamint az ehhez a zenéhez kapcsolódó, autentikus néptáncokkal kombináltuk. A közönség számára így elképesztő új jelentést kapott a darab. Rájöttek, hogy miközben ez egy individuális „kortárs” alkotás, milyen mély hagyomány gyökerekkel rendelkezik, amihez mi, szerény eszközeinkkel, a táncval is tettünk valamit...

R. Zs.

„Úgy érzem, kezdünk összeszokni”

Csaba Péter tapasztalatokról, tervekről, hazai viszonyokról

Új vezető dirigenssel, művészeti vezetővel kezdte ezt a szezont a MÁV Szimfonikus Zenekar, s Csaba Péter összegezte a 2012/13-as évadban eddig szerzett tapasztalatait. Úgy látja, az együttes elindult az általa jónak tartott úton, s repertoárjuk új elemeit is jól, kellő érdeklődéssel fogadta a társulat, valamint a közönség. Az érdekességek közé tartozik, hogy Farkas Ferenc-lemezfelvételen dolgoznak, és különleges koncertek is várnak a szezon hátralévő felében a zenekarra, amellyel a karmester kezd egyre jobban összeszokni.

I *Hogyan értékeli a MÁV Zenekarral töltött, első bónapjait?*

– Pozitívak a tapasztalataim, bár a következő időszakban dirigálok majd többször az együttestel. Január elején elkezdtünk egy lemezfelvételt Farkas Ferenc szerzeményeiből, s ősszel, Perényi Miklós közreműködésével fejezzük be. Fellépünk a Bartók-maratonon, február közepén pedig Frankl Péterrel játszunk az Olasz Intézetben, közös koncertünkön századszor adja elő Brahms B-dúr zongoraversenyét. Húsvét előtt például Rossini Stabat materét tűzzük műsorra. Izgalmas a szezon programja, hiszen olyan kompozíciók is felhangzanak, amelyek ritkán szerepelnek a magyarországi kínálatban. A Bartók Rádió is hallható volt az az október végi koncertünk, amelyen Enescu-, Franck-, Chausson-művek csendültek fel, sok szép résszel, és már ekkor azt éreztem, a zenekarban történt valami, szépen, inspiráltan és ihletetten játszottak. De ez már az évadnyitó koncertünkre igaz volt, ahol Clémentine Margaine énekelt, kiválóan, s a programban Muszorgszkij-művek szerepeltek (Sosztakovics és Ravel hangszere-lésében), s mindegyik nemcsak felfigyelt a közönség, hanem nagyon jól is fogadta. Fontos, hogy elindult a Festetics-sorozat, kamarazenével, érdekes darabokkal, Bach-tól Ligetiig. A zenekar hozzáállása igazán professzionális, ha bármilyen gond adódik, mindig akad rá megoldás. Nagyon figyelmesen dolgoznak, s úgy érzem, kezdünk összeszokni. Ez fontos, mivelhogy minden karmesternek más az egyénisége, másképp vezényel, ütemez. Rám a nagyon intenzív, pontosságot és gyors reagálást kívánó munka jellemző, de ha szükséges, akkor az aprólékos és mindenre kiterjedő finomításra is igyekszem időt adni. Minden nap a maximumra törekszem.

I *Siker koronázza a törekvéseit a MÁV Szimfonikusokkal?*

– Meglepően szép este volt a november 4-i, a Bazilikában. Beethoven Eroicájára nem volt sok felkészülési idő, s az együttes hiába játszott sokszor, én sok mindent másképp kértem tempóban, frazeálásban, artikulálásban, átélésben az előadás folyamán. De remekül követtek, és remélem, ez így folytatódik. Az elejétől kezdve azt kérem, játszanak kézre, kövessék nagyon pontosan a dirigálásomat. Rám az is jellemző, hogy mindig mindent igyekszem változatosabbá, érdekesebbé és „átéltebbé” tenni, nem szeretem, ha egy mű többször is ugyanúgy szól meg. Ugyanilyen fontos az ösztönösség és természetesség, hogy a zene dramatikája, mondanivalója és vivőereje szabadon megszólaljon. Szerintem ezt most egyre jobban elérjük. Sokféle műsorunk lesz az évad végéig, s ajánlom a publikumnak, hogy kövessék a koncertjeinket, mert sokféle zenei világgal találkozhatnak majd.

I *Ezek szerint a közönség nyitott az Ön által folytatott műsorpolitikára?*

– Általában igen, de tudom, hogy a publikum soraiban sokféle ízlésű ember ül. Próbálunk a népszerű és repertoárdarabok mellett olyan zenéket is előadni, amelyek néha kevésbé ismertek, de szépek és izgalmasak minden zeneszerető számára. Lényeges a kíváncsiság és az újdonságok iránti érdeklődés. Nem lehet és nem is kell mindig biztosra menni. Általában a közönség megérti ezt, és a koncertjeinkre megtelik a nézőtér.

I *Hogyan fogytak a bérletek?*

– Jól, habár nem minden sorozatra ugyanúgy. Volt olyan bérlet, amitől a publikum kicsit tartott, de aztán hatalmas sikert aratott. Már készítjük a terveket a következő sze-

zonra, s arra fogunk törekedni, hogy az ismert és különleges művek aránya az összes sorozatban hasonló legyen.

I *Milyen visszajelzéseket kap a közönségtől, a szakmától?*

– Néha már az utcán is megszólítanak, megismernek, sokszor gratulálnak. Nagyon csodálódott emberekkel még nem találkoztam. Minden változás után vannak észrevételek, az előzeteshez képest esetleg különbségek. Mi mindenre odafigyelünk, hogy a jövőben még jobban válaszoljunk a nézők elvárásaira. Az biztos, hogy továbbra is érdekes műsorpolitikát folytatunk. Többféle gyönyörű zene létezik, a repertoár bővítésével minden zeneszeretőnek válaszolni akarunk.

I *Sikerült olyan fiatal tehetségeket elhozni, akiket szeretett volna?*

– A jövő szezonban több fiatal tehetség, jövőbeli sztár kap fellépési lehetőséget. Fontos, hogy az ismert és tapasztalt művészek mellett olyan fiatal előadók is bemutatkozáshoz jussanak, akik frissességgel, fiatalos és őszinte lendülettel gazdagítják az évadunkat.

I *Hogyan boldogul a zenekar-építéssel? Azt hallottam, sikertelen volt egy zenekari próbajáték a közelmúltban...*

– Az egyik meghallgatáson nem vettünk fel senkit, a másikon pedig igen. Szerintem pedig inkább sikeresek voltak a próbajátékok, mivelhogy jó döntéseket hoztunk, nem vettünk fel olyanokat, akik ebben a pillanatban még nincsenek azon a szinten, hogy a zenekarban egy szólóállást betöltsenek. De ez nem jelenti azt, hogy a jövőben – több tapasztalat és egyéni munka után – nincs erre esélyük. Nekem fontos, hogy valóban a megfelelő művészekkel töltsük be a helyeket. Ugyanakkor örülök, mert találtunk egy megfelelő, jó hegedűst.

I *Kevés a muzsikusként, vagy ennyi pénzért nehéz kimagasló tehetséget találni?*

– Magasabb fizetéssel könnyebb dolgozni, az biztos. Viszont kevesebb sem érhetjük be. Nem azért kellene az új emberek, hogy éppen ott üljön valaki, hanem azért, hogy valami többletet hozzanak a zenekarnak. Ha fejlődést szeretnénk, akkor ezeknek a muzsikusként húzóerővel kell bírniuk. Jelentős számban jelentkeztek a próbajátékra, de a szintet nem tartottam

megfelelőnek. Több területen kell ugyanis kvalitással rendelkezni.

■ Ezzel a problémával Franciaországban is szembesült már?

– Valamelyest igen, ha nem is ekkora mértékben. A MÁV Zenekar pénzügyi helyzetét nem lehet sem a Fesztivál, sem a Nemzeti, sem az Opera Zenekar helyzetével összehasonlítani. Sajnos az anyagi lehetőségek között túl nagy a differencia. Kisebb eltérések esetén akár bennünket is választhatnának, hiszen a zenészek nem mindig csak az anyagi szempontokat nézik.

■ Hogyan balad a műbelymunkával? Az előző interjúmban ugyanis kiemelte ennek fontosságát.

– Nem tudtunk ezzel még sokat foglalkozni, de a francia műsornál próbáltuk csiszolni a hangzást, és ennek meg is lett az eredménye, összjátékban, frázisokban, színekben. Sokat foglalkoztam az aprólékos munkával, a technikai részletekkel, a zenekari intonációval, a hangképzéssel, a fúvósokkal, a vonósokkal. A meghívott művészek között is lesznek olyanok, akik ezzel ugyancsak dolgoznak. A Fesztetics-palotában tartott sorozat, a kisebb együttesek szintén lényegesek, s arra törekszünk, hogy ebben a zenekarból minél többen részt vegyenek. Ez mindenkinek jót tesz, nagyon hasznos. Decemberben a Bach-szvitet élvezték a muzsikusok, igazi műhelymunka volt stílus, hangképzés, tisztaság, frazeálás terén. Ezt folytatjuk a jövő szezonban is.

■ Említette a Zenekar korábbi számában megjelent interjújában, mennyire fontos-

nak tartja, hogy egy zenekarnak felismerhető, egyedi hangja legyen. Ezek szerint ezek az első lépések.

– Igen, s bár ettől nem lesz olyan a hangzásuk, mint a Bécsi Filharmonikusoké, hiszen az csak az övék, szeretném azért, ha a MÁV Zenekarnak is felismerhető hangja lenne. El is fogjuk érni, bár nem néhány hónap alatt. Folyamatosan haladunk e cél felé. Szeretném, hogy a jövőben a hangzás szépsége, kerekése és tisztasága iránti igény általánossá válna.

■ Minek köszönhető a Farkas Ferenc-lemezfelvétel?

– A zeneszerző Svájcban élő fia, András, indította ezt el egy londoni lemeztársasággal, és szeretnék Farkas műveiből a legfontosabbakat felvenni. Andrással egy évvel ezelőtt, Lausanne-ban, egy koncertemen találkoztam, s a Lendvai Györggyel való beszélgetés után született az ötlet, hogy a MÁV Zenekar is a közreműködők között legyen. Az együttesnek is hasznos, arról nem beszélve, hogy kiváló zene, és András is nagyon elégedett a zenekarral. Így bízom benne, hogy lesz folytatása.

■ Mennyire lepődött meg az együttesen és az itthoni állapotokon?

– Erre nem lehet igennel vagy nemmel válaszolni. Egy művésznek mindig van ideálja. Sőt, több is. Számomra ugyancsak létezik ideális hang, hozzáállás. Nem minden alakul e szerint, ugyanakkor néha olyan dolgok is teljesülnek, amelyeket nem is vártam. Nagy és híres zenekaroknál sem olyan mindig minden, ahogy megálmodjuk, és náluk is számít, hogy kívül lépnek fel, en-

nek alapján adnak megszokott standard, vagy kiváló és csodálatos koncertet. Ezeknél a zenekaroknál a munka inkább az inspiráció és a formálás irányába halad, s nem annyira a kottában leírt, mindenki számára magától értetődő dolgoknak az ismételtetése a fontos. A MÁV Zenekarral szintén nagyszerű előadást lehet produkálni, bár néha néhány dolog „csikorog”. Időnként a sok és feszes munka, a koncertek sűrűsége, az anyagi nehézségek javítására és pótlására fordított energia időhiányt okoz, s mindez az egyéni felkészülés terén néha hiányokhoz vezet. Ezen javítani kell, és mindnyájan azon dolgozunk, hogy a „csikorogások” enyhüljenek. Számomra az a fontos, hogy különböző zenekarokkal, akár Párizsban, Tokióban, Madridban vagy Budapesten, a MÁV Zenekarral, továbblépjek és a maximumot elérjük. Mindegyik együttes lehet jobb. Megpróbálom áthidalni a problémákat, és az embereket afelé vinni, amiben én hiszek. Ez nem sikerül folyton száz százalékosan. De mindig ez irányba kell lépünk. Ha mindenki a képességeihez mérten még jobbat ad, annak örülök. Arra kell figyelni, ami egy koncerten, egy évadban történik. A MÁV Zenekar szép dolgokat tud felmutatni, ha nem is minden tökéletes. Nagyon szép színeket fest. Ezért is tartom fontosnak, hogy a mostani erővel dolgozzam. Egy zenekarban kell, hogy legyen lélek, hovatartozás. S azért kellene az új, tehetséges emberek, hogy még magasabb szintre hozzák a már meglévő, több évtizedes tudást. Szóval, szó sincs csalódásról, csak örömről, például most, a lemezfelvétel alatt...

R. Zs.

„Minden fronton zajlanak a változások”

Héja Domonkos Operaházról, Erkelről, Filharmóniai Társaság Zenekaráról és az Óbudai Danubia Zenekarról

A Magyar Állami Operaház megbízott főzeneigazgatója, Héja Domonkos úgy véli, az első, pozícióban töltött évadja kellett ahhoz, hogy átlássa a szervezetet. Számára elsődleges, hogy a hangszeres játék színvonalemelése mellett a hangszerparkot is újítsák az Operában, s meggyőződése, hogy ennek már hallatszik az eredménye. Az interjúban arról is nyilatkozik, hogy az Erkel Színház megnyitása után a Köztársaság téri teátrumban komplett szimfonikus zenekart és nagy vegyeskart foglalkoztatnak majd, és hogy megbízatása lejártát követően pályázni fog a főzeneigazgatói posztra.

■ Nemcsak karmesterkedett a dalszínházban, hanem volt kíségető ütős, sőt évekig feliratozó is. Jól ismeri így a ház belső működését. Korábban hogyan vélekedett, mit kell mindezen változtatni?

– Diákként valóban jártam be feliratozni, kíségető ütösként csak egy-egy produkcióban vettem részt, karmesterként ugyancsak egy-egy előadásra érkeztem. Bármerre jár az ember a világban, az effajta szerepekben

el sem érik az adott intézmény problémái, hacsak nem találja szemben magát valami kirívó rendellenességgel. Ha foglalkoztatnak is volna az Operaház gondjai, vezetőként hiba lett volna korai impulzusokra hagyat-

OPERA

kozni – a változtatás egzakt megismerést igényel. Az első, pozícióban töltött évadom kellett ahhoz, hogy átlássam a szervezetet.

■ Mekkora zenekari és énekes szólista létszámmal dolgozott a MAO az Erkel Színház bezárása előtt, és mekkorával fog dolgozni annak megnyitása után?

A két házban két zenekarnyi és két kórusnyi művész dolgozott. Az együttesek közt volt bizonyos fokú átjárás, egyfajta segítségnyújtás. A megnyitás után, a mindkét helyszínen növekvő előadásszámot figyelembe véve, egy komplett szimfonikus zenekart és egy nagy vegyeskارت foglalkoztatnánk az Erkelben. Az énekes szólisták már nem közalkalmazottak, számuk attól függ, milyen évadot állítunk össze, és kiket mire találunk a legalkalmasabbnak.

■ Hány bemutatót és hány előadást terveznek a két épületben összesen?

– Az előadásszám és a műsor az Operaházról, mint intézményről szóló vízió egyik alapvetése, úgyhogy főigazgatói hatáskör. Nyilván megérti, ha az időközben kiírt pályázat miatt most azt mondom: Ókovács Szilveszter anyaga tartalmazza majd erre a választ, amelyet közösen alakítunk ki.

■ Melyik zenekar fog az Erkel előadásain közreműködni, ha ugyanakkor előadás lesz az Operaházban is?

– Egyelőre zenekar nem kap felkérést az Erkel Színház előadásain való közreműködésre. Szabadúszó művészek, és különböző zenekarok muzsikusi kapnak meghívást; olyan zenészek, akik vagy teljesen függetlenek, vagy meglévő állásuk mellett el tudják látni a feladatot – a következő tavasz műsorrendjének ismeretében ez az ideális megoldás. Őszre rendezni fogjuk a helyzetet. Próbajáték, szerződötetés – ahogy ezt kell.

■ Mi a terve az Óbudai Danubia Zenekarral?

– A zenekar ugyanúgy fog működni, ahogy eddig – ha arra céloz, újra aláhúzom: nem a komplett Danubia fog az Erkel zenekari árkában ülni jövő ősztől. Természetesen Danubiás muzsikuskok előtt is nyitva áll viszont az ajtó, amikor próbajátékot írunk ki.

■ Mely karmesterekre számít a jövőben?

– A legjobbakra.

■ Mi a helyzet a gazdasági visszaélések vizsgálatával?

– A főzeneigazgatói feladatkörbe nem tartoznak gazdasági kérdések, egy lezárt vizsgálat csak az ismereteimet szélesíti. Azonban egész más ügyek foglalkoztatnak, nekem a színház zenei oldalával van dolgom.

■ Milyen tervei vannak a Filharmóniai társasággal? Fontos-e az Operaháznak,

illetve az opera-zenekarnak a BFT működése, van-e művészi hozadéka a szimfonikus koncerteknek az operaházi zenekar művészei számára. Ha igen, akkor mennyiben támogatja a működésüket a jövőben az Operaház?

– Az Operaház a zenekarnak komoly ajánlatot tett. Szándékaink abban is komolyak, hogy a zenekar sokkal markánsabban és megbízható aktivitással legyen jelen a hazai zenei piacon, mint teszi azt jelen pillanatban. Hangversenyeknek művészi hozadéka mindenképpen van, épp ezért fontos, hogy az együttest – méltón régi hírnevéhez és több mint másfélszáz éves múltjához – újra az első három közt tartsák számon a köztudatban.

■ Ön szerint sok vagy kevés a szimfonikus zenekar Budapesten, illetve az országban?

– Hogy a kínálat elegendő, vagy kevés-e, azt mindig a kereslet dönti el, adott zenekar állandó közönsége meg tudja erősíteni egy-egy együttes létjogosultságát. Tokióban három zenekar működik 15 millió lakosra, itt egymillió emberre tizenkét zenekar jut – erre azért lehet mondani, hogy sok, miközben sem a történelmünk, sem a zenei gyökereink nem azonosak.

■ Mi a véleménye az előadó-művészeti törvényről? Melyik jobb, az eredeti, vagy a módosított változat? Ha egyik sem, akkor mit tart gondnának?

– A főigazgató tárgyal a minisztériummal a törvény módosításáról: sajnos, több olyan passzus is él még, amely a speciális operai üzemre nem, vagy csak csikorogva alkalmazható. És a sokak által – tévesen – mindenhatónak hitt kollektív szerződés sem írhat felül jogszabályt: arra csak képviselők képesek.

■ Mely külföldi operaházakban dirigált eddig, hol vezényel rendszeresen, van-e szerződése máshol is?

– Természetesen már nincs szerződéssem máshová, a munkám ide köt, ide összpontosítom az energiáimat. Európa számos színházában dirigáltam, emellett hét évig voltam állásban egy német színháznál.

■ Németországi tapasztalataiból mit tud átültetni a dalszínházi munkába?

– Rengeteg dolgot. A produkcióra való felkészülés alapvetően másképp zajlik Németországban. Egy 2014 januárjára tervezett premieràs esetben már 2012 decemberében biztosan van egy olyan színpadi bejárás, amelyen láthatók a díszletek makettjei, és jelzésértékkel fel is építik a díszletet. A rendező és a tervezők mellett jelen van valaki a zenekar részéről, és a technikusokig mindenki, akinek köze lesz a megvalósításhoz. Megnézik, milyen magasan helyezkedik el a zenekari árok, mit hová építenek,

stb... Emellett az egész produkciós folyamat másképp zajlik, ide értve a próbák szervezését is, de az infrastruktúra is olyan, amit érdemes ellesni: ügyelnek arra, hogy egy rendpróba is közel akkora helyen zajljódjék, mint az előadás. Nálunk, ha például valakinek ki kell futnia a színről, négy másodpercig egy helyben topog a sarokban, ami azért valljuk be, vicces. Azt mondják, a német bürokráciánál nincs rosszabb – ezt sietek cáfolni. A nálunk elterjedt gyakorlat eléggé lelassítja a fogaskerekeket – javaslatot tételi jogommal már éltem, ahol csak tudtam ez ügyben.

■ Nézi rendszeresen az Ybl-palota előadásait. Milyennek tartja az összképet?

– Nézem, és egyre jobbnak tartom.

■ A közönség mikor hallhatja az előadásokon az Önt jellemző változásokat?

– Nem biztos, hogy a közönség soraiból mindenki hallja, hogy új timpanit vettünk, de ez a kiragadott példaként említett változás például engem jellemez. A közönség sokrétű impulzust kap, amelyben a látvány mellett szerepel a zenekari hangzás, és az emberi hangok összessége is. Minden fronton zajlanak változtatások – nekem elsődleges, hogy a hangszeres játék színvonal-emelése mellett a hangszerparkot is újítsuk, de meggyőződésem, hogy ennek már hallatszik az eredménye. Próbajátékokat és előénekléseket tartottunk, utóbbira kétszázhuszan jelentkeztek, közülük 30-50 művész neve került be az adatbázisunkba, új erők, friss hangok, akiket meghívhatunk közreműködőnek. Ezek nem röpké, gyors változtatások, ez egy folyamat.

■ Éppen két esztendővel ezelőtt az akkor kinevezett főzeneigazgatóval, Györfi Ráth Györggyel készítettem interjút. Ő első vezetői periódusa alatt nagyon fontosnak tartotta, hogy teljesítmény szerint bérezze az együttes tagjait, ezért is folytak megballgatások, s azóta már ezt a módszert több zenekar bevezette. Ön tervez ilyen rendszert?

– Úgy tudom, egyetlen zenekar vezette be, és a módszer hihetetlen fizetésbeli különbségeket eredményezett – én ezt nem tartom jónak. A teljesítmény alapú bérezés akár még azt az üzenetet is hordozza, hogy vannak, akik nem teljesítenek kielégítően. Ugyanakkor messzire vezethet ez a kérdés: ha valaki húszéves fafüves hangszeren kénytelen játszani, mennyire felel vajon a teljesítményéért? Elsődlegesnek azt tartom, hogy a legmegfelelőbb feltételeket az Operaház biztosítsa azoknak, akikről magas színvonalú teljesítményt vár.

■ A kinevezése két évre szól. Pályázni fog utána a posztra?

– Természetesen igen.

R. Zs.

Két jubileum után megújulási időszak

Botvay Károly Vonósokról, pályáról, folytatásról

Húsz esztendő a Bartók Vonósnégyesben, két évtized az Új Budapest Vonósnégyessel, harmincöt esztendő a Budapesti Vonósok élén, és szintén harmincöt év a Zeneakadémián. Ez így már százöt esztendő, miközben Botvay Károly még csak a nyolcvanadik születésnapját ünnepelte tavaly december végén. De nem csoda, hogy ennyi minden belefért a nyolc évtizedbe, hiszen a csellóművész mindig is nagyon aktív volt. Bár a szólamvezetésről lemondott a Budapesti Vonósoknál, továbbra is az általa alapított együttes művészeti vezetője, több szóló fellépésre is készül, a Kamarazene Tanszakon pedig évről évre rengeteg növendék jelentkezik hozzá, akik azután versenyeken is sikerrel szerepelnek.

■ *Együttese, a Budapesti Vonósok különleges koncerttel tisztelgetek tavaly decemberben nyolcvanadik születésnapja előtt...*

– Volt az estnek meglepetésrésze is, a programnak csak azt a részét ismertem, amelyben én is játszottam. A legfrenetikusabb az utolsó ráadás volt, egy német szerző, Ernst Toch 82 éves műve, a Geographical Fugue pörgős, félig próza, félig ének, a világ nagyvárosairól szól, s ezt nekem énekelték, hiszen több mint négyezer koncertet adtam külföldön. Bár harmincöt esztendeje irányítom az együttest, bevallom, ezt a különleges kórusprodukciót ki sem néztem belőlük.

■ *A jubileumi év után jelentős változás az együttes életében, hogy december végén lemondott a cselló szólam vezetéséről.*

– Ki kellett jelölni egy mérföldkövet, amikor a fiatalabbaknak átadom a csellózást és ennél a születésnapnál jobb lehetőséget nem is találtam. De továbbra is maradok művészeti vezető, s a kamarazenélésben továbbra is részt veszek, hiszen ennek minden ágát műveljük. Már le is zajlott az első ilyen koncert, amikor ifjabb Carlo Ponti vezényelte az együttest, s én csak a nézőtérén ültem...

■ *Ki lesz Ön helyett a szólamvezető?*

– Erről még nem született döntés, hiszen a zenekarnál nincsenek státuszok, mindenki más elfoglaltsága mellett játszik a Vonósoknál. A zenekarnak Újbuda önkormányzata az első számú házigazdája, erre épül a többi támogatásunk. Az államtól is kapunk némi pénzt, de ezért számos kritériumot kell teljesíteni. Azért, hogy ebbe a kiemelt kategóriába tartozhassunk, keményen kell dolgoznunk.

■ *Más együttesekben játszanak a tagjaik?*

– A társaság kilencven százaléka tanár, sőt akad, akinek vidéken van állása. Így azonban nem könnyű a próbákat egyeztetni. Sajnos ebben az esztendőben csökkent az állami támogatásunk, pedig tényleg nagyon sok feladatot vállalunk. Vidéki fellépésekre is rendszeresen járunk, több sorozatot indítottunk, hiszen bérletünk van a Duna Palotában, az MTA-ban és a Művészetek Palotájának Tükörtermében, ahol a klasszikus zeneirodalom mellett kortárs darabokat is mindig bemutatunk. Megkérdezzük, a

szereznek ki a kedvenc klasszikusa, s azt is előadjuk. Szendvicsmódon adagolt modern zene... S ezt folytatjuk jövőre is. Júniusban Ausztriában koncertezünk, s a tervek szerint Spanyolországban és Németországban is vendégszerepelünk. Még nem tudjuk, hogy mikor nyit ki a Pesti Vigadó, amelynek akusztikájáról eddig csak szuperlatívuszokat hallottam, de szeretnénk azon a helyszínen is rendszeresen koncertezni. Már csak azért is, mert a Budapesti Vonósokkal ott kezdtük a fellépéseket, s egy évtizeden keresztül játszottunk abban az épületben.

■ *Mindenki amiatt szokott panaszkodni, hogy a vonósnégyesek és a kamaragyüttesek játéka iránt egyre kisebb a kereslet, ezek szerint azonban ez a Budapesti Vonósokra nem igaz...*

– Sikerült törzsközönséget építenünk, de ahhoz, hogy megtartsuk ezt a publikumot, folyamatosan portékát kell kínálni neki. A Hubay-teremben is szerepelünk, Beke Ágnes szervezi-vezeti az ottani esteket, s nagyon áldozatos munkával életet vitt ebbe a helyszínbe. Hatvanfős, nagyon szép terem, ahol egykor Richard Strauss, a gyermek Menuhin, Vecsey és Szigeti, szóval a legjobbak játszottak. A Budapesti Vonósok kiemelten szerepelnek ezen a helyszínen, s általában elkapkodják a jegyeket. Ehhez kicsit hasonló a Rózsavölgyi szalon, ahol szintén rendszeresen muzsikálunk. Örülök, hogy vannak ezek az új helyszínek, s rendszeresen meg is telnek.

■ *Azzal, hogy lemondott a szólamvezetésről, több lett a szabadideje?*

– Azt nem mondanám, hiszen minden próbán változatlanul ott vagyok a Vonósoknál. Egy külső fül nagyon sokat számít, hiszen általában karmester nélkül muzsikálunk. Amikor megalakult a zenekar, az volt az ideál, hogy mindenki úgy vegyen részt a zenélésben, mint egy vonósnégyesben, tehát aktívan. Nem kell várni a parancsszóra, együtt kell lélegezni. Életem legboldogabb pillanatai közé tartozott, amikor a belgrádi versenyen az egyik zsűritag azt mondta a zenekarra, ez az együttes úgy játszik, mint egy kibővített vonósnégyes.

■ *Most, kívülről hallgatva mennyire elégedett a harmincöt év munkájával?*

A Budapesti Vonósok Kamarazenekar

– Nagyon-nagy idő ez egy együttes életében, s vannak természetesen változások, de azért megmaradt máig egy gerinc, hiszen az alapítókól négyen-öten még mindig játszanak. Zajlik eközben egy megújulási folyamat is, hiszen tavaly nyáron új koncertmesterünk lett Pilz János személyében. Ugyanakkor rendszeresen dolgozunk Tuska Zoltán koncertmesterrel is. Az utolsó három évben rengeteg új művet tanultunk, köszönhetően a sorozatoknak és a kritériumoknak... Ifjúsági koncerteket is tartunk, együtt dolgozunk a Weiner Szakiskolával, s velük közösen olyan előadásokat rendezünk, amelyre ők adják a szólistákat, és sokszor a fúvósokat is. Kellemes, számukra felüdítő munka. A gazdasági okok arra serkentenek bennünket, hogy keressük azt a repertoárt, ami vonós kamarazenekarnak való, hiszen a fúvósokat nem mindig tudjuk a jelenlegi büdzséből kifizetni. Többet kell magunkban játszani. Az azonban biztos, hogy nagy ugrás lesz a közönség szempontjából is, ha visszatérünk a Pesti Vigadóba.

■ *Mi lesz a fertői fesztivállal?*

– Már a tizenkilencedik sorozatra készülünk. Az idei újdonság, hogy elkészült a Marionett Bábszínház, ami alkalmas lesz koncertezésre is. Igyekezünk megőrizni az itteni közönséget is, hiszen a hazai publikum mellett sok osztrák, német és spanyol érkezik, van, aki a szabadságát is a fesztiválhoz igazítja. Volt egy olyan évünk, két esztendővel ezelőtt, a Liszt-év, amikor nem lehetett a fertői termekben játszani. Ekkor Sopronba tettük át a Haydn Fesztivált, hogy megőrizzük a közönséget. Akkor szeren-

csére abban az épületben muzsikálhattunk, amely elődjében Liszt maga is zongorázott. Most viszont ismét a megszokott helyen rendezhetjük meg a sorozatunkat.

■ *Hány koncerten muzsikálnak egy szezonban?*

– Évi ötven koncertnél nem adhatunk kevesebbet, már csak a kritériumok miatt sem. Havonta négy-öt fellépésünk van, de előfordul, hogy még jobban összesűrűsödik a program. Azért nem könnyű ezt teljesíteni, mert nagyon sokféle műsort játszunk. Alig tudunk ismételni, pedig az lenne szerencsés, ha vidéken is felléphetnénk. Jövőre arra törekszünk, hogy legyenek rendszeresen vidéki, ismétlő fellépéseink. Pályázatokra is jelentkezünk, egyszóval mindent megteszünk azért, hogy működjön az együttes.

■ *A tavalyi esztendő két jubileumot is tartogatott, hiszen Ön a nyolcvanadik, a zenekar pedig a 35. születésnapját ünnepelte. Mennyiben volt ez az összegzés, visszatekintés időszaka?*

– Sokkal jobban örültem volna, ha mindez fordítva történik, és az együttes a nyolcvanadik, én pedig a harmincötödik születésnapomat ünnepeletem volna... Mindenki jól járt volna ezzel, de sajnos nem sikerült elintézni... Azt kell azonban mondjam – szerencsére –, hogy nincs idő a visszatekintésre. A zenekar az utolsó három évben többet dolgozik, mint a korábbi esztendőkben, több új művet tanulunk, kevesebbet ismétlünk. Megújulási korszakunkat éljük, sűrűbb programmal és több minőségi munká-

val. De a hangulat az együttesben nagyon jó, mert a munka nem ereszt el minket, és ennek mindenki nagyon örül.

■ *Ön egyébként sem unatkozik, hiszen mindemellett a Zeneakadémián is tanít.*

– Igen, a Kamarazene és Vonósnégyes tan szakon, hiszen sok vonósnégyessel dolgoztam, húsz évet töltöttem a Bartók Vonósnégyesnél, aztán az Új Budapest Kwartettnél is ennyi idő következett. A Zeneakadémián már harmincöt esztendeje tanítok. Sajnos, a növendékem kevesebb, mint szeretném. Hiába jelentkeznének hozzám tizenötven, a korom miatt – rendeletben szabályozott korlátozás miatt – csak óraadó lehetek, így 6-7 növendéket vállalhatok csupán. Pedig a versengés szempontjából sokkal jobb a nagyobb merítés. Azzal azonban így is büszkélkedhetek, hogy a legutóbbi Weiner Versenyen három együttest indítottam, mindegyik nyert, két első és egy harmadik díjat szereztek.

■ *Bár a szólamvezetésről lemondott, a csellózásról nem...*

– Igen, március 2-án például a Régi Zeneakadémián lesz egy olyan koncertem amelyen a kollégáimmal és a növendékeimmel játszom, s különleges darabok is szerepelnek a műsorban. Aztán a Hubay-teremben lépek fel, de emellett még februárban, a Marcibányi téren, a Grazioso Budapest Vonósnégyessel is koncertezem. Szóval az élet megy tovább, és nagy öröm, hogy nincs problémám a hangszerjátékkal. Tennivaló pedig szerencsére akad bőven.

R. Zs.

Pastorale-tól a Pelikánmadárig

Kedvelt sorozatok, újdonságok a Zuglói Filharmóniánál

A fiatalok zenei nevelésére már hosszú ideje nagy figyelmet fordít a Zuglói Filharmónia – Szent István Király Szimfonikus Zenekar. Tizenhat esztendővel ezelőtt indult útjára a Pastorale-sorozatuk, amelyen a kezdetek óta körülbelül 60 000 néző vett részt, főként 7-14 éves korú gyerekek szüleikkel, nagyszüleikkel, s bebizonyosodott, hogy az értékes zene, illetve az értékes művészet, annak kisugárzása, belső rendje ma is hat, s a nevelés alkalmas eszköze. Az idei esztendőben is számos érdekességgel, a Pastorale mellett komplex művészeti programokkal és egy új magyar daljátékkal várják az érdeklődőket. Természetesen folytatódik a zenekar Stephanus-bérlete is.

Záborszky Kálmán ötlete alapján született a Pastorale, aki a zene mellett a társzművészeteket kívánta megszerettetni ezzel a sorozattal. A Pastorale arculatának kialakításában, a tematika kitalálásában, a programok összeállításában ugyancsak főszerepet vállal a kezdetektől a sorozat állandó háziasszonya, Solymosi Tari Emőke zenetörténész. Főszereplője pedig a Zuglói Filharmónia – Szent István Király Szimfonikus Zenekar, amelyet vezető karmestere, Záborszky Kálmán mellett Ménesi Gergely és Horváth Gábor vezényel. Mostanra már a programok állandó vendégszereplői közé tartoznak a Magyar Táncművészeti Főiskola növendékei is. A XVI. Pastorale-sorozatot februártól május végéig rendezik, az első három előadásnak a Zuglói Szent István Zeneház ad otthont, a negyediknek pedig – a gyerekek külön öröme – a Fővárosi Állat- és Növénykert. Minden produkció háromszor hangzik fel, szombaton 14.30, 18 órától és vasárnap 16 órától. Így egy-egy összeállítást közel ezer néző ismerhet meg. Komplexitás jellemzi az előadásokat, hiszen nemcsak élő zenét hallhat a publikum, hanem film, tánc, bábjáték, színészi produkció, hangszerbemutató is helyet kap a Pastorale-ban. Mivel szeretnék a gyerekközönséggel is megszerettetni az operát, így a sorozatban rövidített formában már színre került a Figaro lakodalma, a Cosí fan tutte, a Don Giovanni, a Szóktetés a szerájából, A sevillai borbély, a Don Pasquale és a Szerelmi bájjáték is. Az előadásokban meghívott énekművészek lépnek pódiumra Ionel Pantea rendezésében.

Az idei program címe: „Ismerjük meg együtt”. Az első, február 9-i hétvégén Bartók

művészetébe kapnak betekintést a családok. Az „Elindultam Gyergyó felé” című programnak Berecz András ének- és mese-mondó a vendége. Márciusban A Nap király korától napjainkig címmel a balettművészet titkaival ismerkedhetnek az érdeklődők, s utána következik az opera. Két keresztmetesz is színre kerül, Pergolesitől Az úrhatnám szolgáló és Donizettitől A csengő, Szüle Tamással, Gál Gabriellával és Vecsey Gyulával. A Szent István Király Szimfonikus Zenekart ez alkalommal Horváth Gábor dirigálja. Az Állatkertben rendezett záró programon pedig, májusban a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem népzenei tanszéke mutatkozik be, Farkas Zoltán Batyu és Tóth Ildikó közreműködésével.

Szintén nagy érdeklődés kíséri egy másik sorozatukat is, azt a két esztendővel ezelőtt indított, komplex művészeti programot, amellyel minden zuglói iskolást kulturális élményhez szeretnének juttatni. 2011-ben Liszt-műsor várta a felsősöket, tavasszal pedig a „Kossuth Lajos azt üzenté” című rendezvényt láthatták a kicsik, ősszel pedig Erkel és kora került a középpontba. Idén tavasszal az óvodások és az alsó tagozatosok a reformkorral ismerkedhetnek, a háziasszony ismét Solymosi Tari Emőke lesz, a játkemester pedig Szerényi Béla népművész. Akad emellett is izgalmas program a gyerekeknek, hiszen új magyar daljáték született, „A Pelikánmadár” címmel. A magyar népdalokkal, néptánc-jelenetekkel, kamaraze-

nekari kísérettel megszólaló mű főleg az alsó tagozatosokat és az óvodás gyerekeket szólítja meg. A történetet Benedek Elek népmese gyűjtése alapján Geszthy Veronika írta, zenéjét magyar népdalok felhasználásával egy fiatal művész, Szalai András komponálta. A darab előadásában a Szent István Király Szakközépiskola és Alapfokú Művészeti Intézmény fiatal énekes szólistái vesznek részt, valamint a Zuglói Filharmonikusokból alakult kamarazenekar. A darab rendezője Horváth Zoltán, a vetített díszleteket, valamint jelmezeket a képzőművészeti egyetem hallgatója, Geresdi Zsófia tervezte, az előadás karmestere Záborszky Kálmán. A 2x40 perces előadásokat 2013 január 19-től láthatják az érdeklődők. Az óvodásoknak szóló 40 perces előadásokat pedig 2013. január 21-től hétköznap délelőttönként láthatják 9.50-kor és 11.00-kor a gyerekek. A zenekar emellett folytatja a Stephanus-bérletet, amelyből már három koncert felhangzott. A március 2-i, Művészetek Palotájában adott esten Lajtha László emléke előtt is tisztelegnek, hiszen a Csaba Péter dirigálta koncerten Brahms és Mahler-mű mellett Divertissement című kompozíciója hangzik fel. A sorozat záróestjén, április 21-én, a Müpában pedig Bach, Poulenc, Puccini kompozíciókat játszik a társulat Alexander Mayer vezényletével, a szólisták: Harmath Dénes, Turpinszky Gippert Béla és Horváth Ádám.

R. Zs.

Koncertekről

MÁV Szimfonikus Zenekar
2012. december 21.

Két mű szerepelt a Lukács Miklós-bérlet 3. előadásának műsorán, az Olasz Intézetben: Rachmaninovtól a Rapszódia egy Paganini-témára, valamint Szkrjabintól a III. szimfónia. Ismertet és ismeretlent ötvözött tehát a program, kielégítve különböző potenciális elvárásokat. Potenciálisakat, vagy inkább eleve elképzelteteket, hiszen a közönség (szinte bármely együttes törzsközönsége) korábbi tapasztalatai alapján látatlanban megbízik azokban, akik időről-időre gondoskodnak számára változatos hallgatnivalóról. A MÁV zenekar esetében aligha kell aggályoskodni a hallgatóság miatt: a bizalom ékes bizonyossága a hűség, s a régi tapasztalatok birtokában aligha kell tartani számottevő elégedetlenkedéstől. Nem kellett tehát attól sem félni, hogy megcsappan a hallgatóság a szünet után (hacsak nem időjárási tényezők miatt). E sorok írója szívesen érkezik időben az Olasz Intézetbe, mert szívet melengető a látvány, ahogyan gyülekezik a közönség. Eleve számolva a ruhatárnál való sorban állással, aki teheti, nem fukarkodik az idejével; meghitt-otthonos légkör alakul ki az előcsarnokban, várt és váratlan találkozások öröme készíti elő a zenevadás élményét. Mindez független (legalábbis nagyrészt) az aktuális műsortól, amely így elfogulatlan fülekre talál.

Kesselyák Gergely vezényletével, Zsoldos Bálint szólójával csendült fel a virtuóz kompozíció. Mondhatni, perfekt biztonsággal. Szólt, hallottuk – de az odahallgatás gesztusát korántsem váltotta ki. Megvallom, vártam a briliáns darabot, miként kíváncsi voltam a szólistára is, akit jó pár éve nem hallottam (akkor is jobbára klasszikus darabok előadójaként). Ezzel a felfokozott érdeklődéssel magamra maradtam, körülöttem mindenki elfoglaltan tette a dolgát: az előadók előadtak, a karmester vezényelt, a hallgatóság hallgatott. Kevés szeretet jutott magának a műnek, így kevésbé vált szerethetővé. Sorjáltak a szebbnél szebb variációk, kirajzolt kontúrok mentén sejtethető volt a partitúrába foglalt frappáns szellemesség, de mintha mindenki túlon túl ismerte volna a poén-készletet... Pedig minden a helyén volt, csak épp az a fajta sava-borsa hiányzott a muzsikálásnak, amelytől felcsillannak a szemek, s

valamiféle megajándékozottság-érzet hatalmasodik el mindenkin.

Vége, meghajlás, taps. Nem annyi, hogy követeleje a ráadást. Akármit, zsákbamacska-ajándékot, ami ugyanakkor sok mindent elárul a zongoraművészről. Lehetett volna Rachmaninov-darabot választani (akár bensőséges-lassút), vagy megmaradni a virtuozitás szférájában. Erre sajnos nem került sor.

A Szkrjabin-szimfónia előtt Kesselyák – mint már annyiszor – megszólította a közönséget. Szavaival egyértelműen a felhangzó ritkasághoz vezető utat szándékozott megkönnyíteni. Az is indokolta ezt a gesztusát, hogy a műismertető inkább leírja jellegűre sikeredett – viszont ezúttal neki sem sikerült olyasmiket mondani, amelyek ténylegesen fogódzót jelentettek volna a hallgató számára. Utóbb megkérdőjeleződött, hogy szükség volt-e ilyesmire, hiszen a mű, ebben az előadásban, nem szorult ilyesfajta „segítésre”. (Az ismertető „bicskanyitogató” mondata: „Mindezt fontos előrebecsátani azért, hogy a felcsendülő művet megfelelően tudjuk hallgatni és befogadni”.)

Vélhetően sok energiát igényelt a zenekari játékosoktól és a karmestertől is ez a mű, pontosabban az, hogy ilyen előadásban szólaljon meg. Mindenesetre, volt olyan kidolgozott, felépített, hogy joggal várhatták volna a hallgatóságtól, hogy kövessék a zenei folyamatokat.

A zenekar mindvégig remek formában játszott, a vonóskar imponálóan egységes volt, s kiváltképp a szólisztikus jellegű fúvós-állásokra aligha lehetett panasz. Felesleges volt az aggályoskodó előkészítés, a kompozíció terjedelme nem jelentett problémát sem az előadóknak, sem a hallgatóknak (mire talán lanyhult volna a figyelem, továbbgördült a folyamat, változott a faktúra). Az elkülönülő formarészekből kialakuló folyamat a tételcímek ismerete nélkül is lekötötte (volna) a figyelmet, hála az előadás intenzitásának. Nem voltak üresjáratok, az egyidejűleg hangzó szólamok megtalálták helyüket (rangjukat, funkciójukat, jelentőségüket) a zenei térben.

Ha valakit önmagában nem kötött volna le a hangzás, annak segítségét nyújtott – mint

koncerteken oly sokszor – a látvány. Nem először figyelhető meg, hogy a zenekarral rendszeresen együtt dolgozó Kesselyák, alapos betanító-felkészítő munkát követően, a koncerten ágáló-felfokozott mozdulataival mindazt lefordítja látvány-nyelvre, amit a pillanatnyi hangzás lényegének tart. Azért különleges ez, mert olyankor teszi, amikor a zenekari tagoknak legfeljebb csak emlékeztetőnek van szüksége ilyesmire. Ugyanakkor nyilvánvaló: nem a hangzással elégedetlen, hiszen azt lelkiismeretesen előkészítette-kidolgozta a próbák során. Talán az intenzitás folyamatosságát akarja ezzel biztosítani, azt, hogy a hosszabb szünet után belépő szólamok mindig tisztában legyenek azzal, belépésük mikor indulás, kezdete valaminek, s mikor csupán csatlakozás (kommentárként, elmélyítésként, stb.) a már megkezdett gondolatához.

Sajátos jelenség a tetszésnyilvánítás. Néha szinte „fáj” a taps, mert megzavarja a bensőséges légkört, amelyet a záróakkord csendít ki, máskor intenzitásával hihetetlenül érzékenyen reagál az elhangzottakra. Ezúttal „Az isteni költemény” alcímet viselő c-moll szimfónia megismeréséért mondott köszönetet megannyi tenyér-pár. Nem vitás: biztosan volt, aki belefáradt a szimfónia hallgatásába – de az sem, hogy e mű élményszerű előadásának köszönhetően érzékenyebben tud majd befogadni számára ismeretlen, régi-új kompozíciókat.

(Fittler Katalin)

Győri Filharmonikus Zenekar
2012. november 18.

„Európa ízei” címmel invitált korhatár nélküli közönséget a Fesztiválszínházba a Művészetek Palotája új sorozata. Havonta egy vasárnap két alkalommal (11 órai és 15 órai kezdettel) csendült fel ugyanaz az előtételből, főételből és desszertből álló műsor. A Zuglói Filharmonia szeptemberi skandináv csemegéit és a MÁV Szimfonikusok francia ínycségeit követően a Győri Filharmonikus Zenekar orosz lakomát szolgáltatott. A tálalás feladatát a karmester Rác Márton vállalta. A menüben ismert és (szinte) ismeretlen művek egyaránt szerepeltek, így – közhelyesen – mindenki talált a fogára valót!

Az érzékeny gyomrúak azonban nem jó szájízzel távoztak, mert az ízek harmóniáját megzavarta valami, s bár ez korántsem a leglényegesebb mozzanata a hangversenynek, mivel nem egyedi jelenségről van szó, megragadom az alkalmat, hogy elgondolkodásra, együtt-gondolkodásra késztessek muzikusokat (előadóművészeket és pedagógusokat egyaránt).

A műsorvezető elsődleges feladata nyilván az, hogy a szavak segítségével még inkább megszerettesse a műveket. Tehát, célszerű a hasznos információkat oldottan-közvetlenül, akár tréfás-játékos keretek között eljuttatni a hallgatókhoz. A Fesztiválszínházban jól bevált a közönség aktivizálásának e módszere is. Személyes légkör alakul ki, amikor a műsorvezető kérdéseket tesz fel, s a válaszadók elsősorban a gyerekek/fiatalok köréből kerülnek ki. Ilyenkor az sem zavaró, ha az apróságok szócsöként működnek, továbbítva a felnőtt hozzátartozóktól frissen kapott tudásanyagot. Persze mindig számítani lehet meglepő-meghökkenítő válaszokra, s ha a műsorvezető frappánsan reagál rájuk, csakhamar belopja magát a felnőtt-közönség szívébe is.

A délutáni (tehát második) koncerten voltam jelen, amikor már a műsorvezető rendelkezett a délelőtti előadás során szerzett tapasztalatokkal. Ami a gyerek-nyelvet illeti, Rácz Márton remekül beszél, és ügyesen gondoskodott minden korosztály figyelmének a lekötéséről. Muszorgszkij, az Egy éj a kopár hegyen, Csajkovszkij és a Hattyúk tava mind-mind hálás témának bizonyult. Aztán jött a desszert, s a műsorvezető lelemény, ambíció elfogyott. Már-már előre mentegetőzött, amiért kortárs zene következik – habár Sosztakovicsot kortársunknak tartani enyhe túlzás. De hogy érezzék a műsorváltás „pikantériáját”, még tudatosította is a „kortárs” egzotikumát (!). Mintha valami sohasem kóstolt herkentyűről lenne szó, tréfás elborzadással érdeklődött közönségétől, hogy szokott-e kortárs zenét hallgatni. Majd kegyelemfőfésként megnyugtatta hallgatóságát, hogy ez „más” kortárs zene, ennek szerzője érthetőségre törekedett. A legkisebbek tudatába legfeljebb annyi jutott el ebből, hogy a „kortárs” az valami viszolyogtató valami, amit fenntartással kell fogadni. A nem-szakmabeli közönség pedig jóindulatúan heherészett, mert addigra már megkedvelte a kedves műsorvezetőt. Tette ezt a külföldet (is) járt magyar karmester, aki nem kisebb zeneszerzőknek volt növendé-

ke, mint Kocsár Miklós, Bozay Attila, Petrovics Emil. Ha ő így – mit várni azoktól, akik tanulmányaik során sohasem kerültek közvetlen kapcsolatba a zeneírással (és az alkotó jellegű zeneolvasás) műhelytitkaival?

Történt ez egy olyan zenekarnak a koncertjén, amely évtizedekkel korábban azzal írta be magát a hazai előadóművészet-történet könyvébe, hogy országos viszonylatban is elismerésre méltó szerepet játszott kortárs kompozíciók bemutatásában, játszásában (Sándor János karmester egy-egy évad – hazai kortárs-műveket megszólaltató záró koncertjén műsorvezetőként értő közönséget nevelt a szokatlan-újszerű hangzásoknak is).

Aligha a zenekar a hibás abban, hogy Sosztakovics balett szvitje (A tiszta vízű patak) ezek után nem tudott lekötöni. Fogva tartott a „magyar átok” eme megnyilvánulása. Hol szerzőink, hol előadóink kerülnek méltatlan helyzetbe, amikor produktumaikat szinte szegénylősen-szemérmesen próbálják felmutatni. Mert az értékekhez minduntalan hiányzik a (megfelelő) foglalat, amely kiemeli nyilvánvaló vagy rejtett szépségüket. Néha az a probléma, hogy valamely mű nem kerül ki a szerző íróasztalfiókjából, máskor csupán egyetlen előadást ér meg. Az előadó szemzőgéből nézve annak a kompozíciónak az előadása korántsem kifizetődő (nem éri meg a befektetett munkát), amelyet várhatóan csak egyszer lehet előadni. Ilyen szempontból érteni lehet tartózkodását a nemritkán magas technikai tudást igénylő, s korántsem zenei köznyelvi fordulatokból építkező (akár remekmű-gyanús, egyéni hangvétellű) ismeretlen újdonságoktól. Hova jutottunk, ha már egy Sosztakovicsot is elnéző mosollyal (némiképp lekezelően) kell hallgatni? Hogyan várható ezután a „nyitottság” bármely korosztálytól?

Kontrasztosként maradt tehát meg a hallgatóság emlékezetében a műsor, voltak a romantikus szép zenék és utánuk következett az egyébként hallgatható „kortárs”. Látnyosan vezényelte Rácz Márton, jobbára a közönség számára tervezett mozdulatokkal – merthogy a megszületett hangzás aligha igazolta vissza létjogosultságukat. A zenekar számára nem jelentett kihívást a műsor – játéka korrektnek mondható, jópár szép szólóállással. Érzésem szerint a Sosztakovics-partitúrából többet ki lehetett volna hozni.

(Fittler Katalin)

Budafoki Dohnányi Zenekar 2013. január 6.

Szokás az évet intenzív zenehallgatással kezdeni. Tartson bármilyen hosszán a szilveszteri mulatozás, a Bécsi Filharmonikusok újévi koncertjét meg kell hallgatni. Idén – televíziós közvetítés jóvoltából – Budapest is követte a példát, az operaházban rendezett esti előadás sugárzásával. Zenekaraink is megkezdték (törzs)közönségük invitálását újévköszöntő estjükre, újévi hangversenyükre – ezek a programok a koncertlátogatókat szólítják meg.

Ilyenkor mindig várható valami szokatlan, meglepő – de ha még sincs kényeztetve érdekességgel-ritkasággal a publikum, akkor is sajátos ízt, zamatot jelent a közönség spontán önfeledtsége, nyitottsága. Legyen szó egyedi rendezvényről, vagy sorozat részeséről, más a légköre, mint a „menetrend-szerű” rendezvényeknek. És ha az előadók felelősséggel muzsikálnak, jutalmuk a fenntartás nélküli, zajos tetszésnyilvánítás.

Hollerung Gábor kedvenc szavajárását idézve, „káprázatosra” sikeredett a Budafoki Dohnányi zenekar újévi hangversenye. Pontosabban, egészen káprázatos volt, amit ezen az estén produkáltak! Ráadásul, ez a szereplésük alkalmat kínál ahhoz is, hogy rögzítésre kerüljenek olyan tények, megállapítások, amelyek elhallgatása – legyenek bármennyire is nyilvánvalóak vagy magától értetődőek – méltánytalanság lenne.

Éppen két évtizede, 1993 óta hivatásos együttes a BDZ – aki annakidején hallgatta az akkor még Ifjúsági Zenekar szárnypróbálgatásait, eltűnődhet: rohan az idő. Tény: cserélődnek a tagok az együttesekben, tehát a mindenkori színvonal azzal is összefügg, hogy ott és akkor milyen arányban vannak a tapasztalt és a kezdő zenekari játékosok. Ami nem változott: a vezető karmester személye, akinek lelkesedése és lelkesítése nélkül aligha tartana itt az együttes. De van ennek a ténynek egy másik „vetülete” is: az értékes muzsikát nagy sikerrel népszerűsítő Hollerung Gábor – zenekarnevelő dirigens (nem véletlen, hogy egészen „másképp szól” a zenekar, ha ő vezényli, mintha bármilyen rangos-neves vendég áll a dobogón). Annak a kihalófélben lévő karmestertípusnak a képviselője, amely felelősséget érez muzikusai iránt, az éves programok összeállításával pedig megannyi szempont egyeztetése során sem feledkezik meg arról, hogy fejlessze a zene-

kari munkát (eközben a külső szemlélő legfeljebb azt regisztrálja, hogy bizonyos erővonalak mentén sűrűsödnek a programok, hogy a zenekar arculatán néha erősebb-határozottabb kontúrok jelennek meg).

Hollerung tiszteletreméltó vállalkozó kedvének köszönhetően gyakran jut újdonság a közönségnek, amely viszonzásképp hűségnek bizonyul – és kíváncsinak, a szó legnemesebb értelmében. Ezért elég volt mindössze annyit megadni az újévi műorból, hogy eredeti hangszerelésben fog elhangzani Gershwin remeke, a Rhapsody in Blue, a többi „zsákbamacska” – és nemcsak hogy megtelt a Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem, hanem még a nyilvános főpróba iránt is nagy érdeklődés mutatkozott.

A beígért „komoly komolytalanságok” sorából remekül felépített műsor kerekedett, sok szempontnak megfelelő, mondhatni, minden igényt kielégítő. Gálakoncertet hallhattunk, mindenki öröme. A karmester büszkén vonultatott fel kamaraegyütteseket, amelyekben „Dohnányisok” is játszanak, s miközben sorjázta a különböző műfajú (fajsúlyú) műsorszámok, nem maradhatott el a felismerés: értékes, sokoldalú játékosokból áll a zenekar.

Copland-fanfár után Balogh Sándor stílusvariációi következtek a Corpus Harsona Quartet tolmácsolásában, őket az In Medias Brass, a Budapest Saxophone Quartet követte, majd Big bandet hallhattunk, s a műsor első része a meghirdetett Gershwin-művel csendült ki (a zongoraszólót Oravec György játszotta).

A filmzene-kedvelő közönséget Batman zenéje köszöntötte (Werner Gábor átiratában), majd a szerb Ante Grgin Klarinétversenyét hallhattuk Szepesi Bence szólójával (aki az est első részében szaxofonként is minőségi teljesítményt nyújtott). Külön öröm, hogy a kortárs-mű nem idegen testként vagy épp kontrasztanyagként szerepelt a programban, s ebből adódóan hasonló kedvező fogadtatásra talált, mint a könnyedebb tételek. Ráadásul szám jellegű zenekari sziporka következett: Rimszkij-Korszakov Dongója, elismerésre méltó, kidolgozott-pontos előadásban. Bricciardi Velencei karneváljában Kanyó Dávid, a zenekar piccolósa, remek humorú fuvolistaként mutatkozott be. Az elektromos hangszereken játszó InFusion (Farkas Izsák – hegedű, Sinkó-Várnagy Mihály – cselló, Weisz Nándor – dob) epizódja után Saint-Saëns két komoly-

zenei slágertétele színesítette a hangulatok-karakterek palettáját. A hattyú tétel Helecz Dániel (gordonka) játszotta Tóth Mariann zongorakíséretével, majd a zenekar négy bőgősének kollektívája (Bíró Zoltán, Gyetvay Gábor, Lombos Pál, Nahaj Gábor) egyetlen hangszereken keltette hangzó életre az Elefántot. Bár Hollerung Gábor kedves mentegetőzéssel „készítette fel” a hallgatókat a várható esetlegességekre, a közönség kitűnően vizsgázott: érezni lehetett a figyelmet, az elismerést a kivételesen sikerült megoldásoknál, és a sohasem kárörömbbe átcsapó örömet az „apróságoknál” – mert nyilvánvalóan mindenki tudott korrigálni, korábbi hangzó emlékei alapján. Folytatódott a meglepetések sora: zenekari hegedűs, Fábiánné Fellegi Anna énekesként lépett pódiumra, Whitney Houston-számmal. A klezmer világot idézte meg a Gettó című zenés darabból a Hora, Gazda Bence feldolgozásában és hegedű-szólójával. Aztán rekeszizom-gyakorlat: hogyan lehet „befelé” nevetni, hogy minél kevésbé zavarjuk meg a kitörő tetszésnyilvánítással a muzsikát. A zenekar ütőse, Szilvási Attila remekelt Micike, a titkárnő szerepében (Leroy Anderson: Typewriter). Kiderült: az írógép rendkívül hatásos ütőhangszer! Sousa indulója (The Stars and Stripes Forever) volt a záró szám, amelyet követően, stílszerű ráadásként a Radetzky-induló követett.

Itt is megmutatkozott a filmzene-játszás (közvetett) haszna: a zenekar fáradszórólaknak bizonyult, s teljesíteni tudta „a humorban nem ismerünk tréfát” elvárását. „Míg Önök szórakoznak, mi meghalunk” – szokta mondani Hollerung a filmzene-koncerteken. Ezúttal kevésbé volt „komoly” a helyzet, hiszen változatosabb volt a játszánivaló, ráadásul, kétségtelenül nagy élmény lehetett ez a zenei világot az előadók számára is.

Január 6-án elkápráztatta közönségét a jubiláló együttes. Büszkének lehetünk rá, hogy ilyen különleges produkció megtervezésére és nívós kivitelezésére is jutott energiájuk. Tehetség és humor birtokosaként: védjegy nélküli hungarikum! (Fittler Katalin)

Nemzeti Filharmonikusok 2013. január 8.

Művészetek Palotája, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

Világjelenség a koncertprogramok felhígulása: a zenekarok félnek a közönség

elvesztésétől, s ezért egyre könnyedebb műsorokkal igyekeznek elnyerni jegyvásárlóik jóindulatát. Ráadásul válság is van – ez még inkább az óvatosság, a különféle „túlélési technikák” alkalmazásának irányába terel mindenkit. Ilyen körülmények között nem lehet eléggé értékelni a Nemzeti Filharmonikusok bátorságát: az együttes január 8-i hangversenyén csupa 20. századi mű került terítékre. A műsor-összeállításra az est magyar vendége, az NFZ 1997 és 2000 közötti első állandó karmestere, Hamar Zsolt tett javaslatot. Az ő ötlete volt, hogy az első részt Alexander von Zemlinsky egy ritkaságnak számító kompozíciója, a 83. zsoltár (1900), majd Mahler 5. szimfóniájának Adagietto-tétele (1901/02) és Alban Berg Hegedűversenye (1935) felidézésével az előző századforduló Bécsének, s ezen belül a Mahler–Zemlinsky–Schönberg–Berg–Webern-kör (a korabeli európai progresszió) zenéjének szenteljék, hogy azután a szünetet követő műsorrész a múlt századelő (a tízes évek) Párizsába kalauzoljon, az ott 1913-ban bemutatott Stravinsky-ballett, a Tavasz áldozat segítségével. Szintén Hamar Zsolt javasolta, hogy a hegedűverseny szólistájául a zenekar Isabelle Faustot (1972) hívja meg. A világszerte kiváló karmesterek (Michael Gielen, Heinz Holliger, Marek Janowski, Mariss Jansons, James Levine, Claudio Abbado) társaságában koncertező, s a Berlini Universität der Künste tanáraként is tevékeny művésznő pályájának egyébként magyar vonatkozása is van: egykori tanára és mentora a számtalan fiatal magyar hegedűst önzetlenül segítő Zsigmondy Dénes.

Az első rész úgy működött, mint egy szvit. A három mű időrendben követte egymást, a második kettőt a karmester és a szólista a taps mellőzésével össze is kapcsolta. (Az Adagietto és a Hegedűverseny tematikusan és életrajzi szempontból is egymásra utal. Előbbi Mahler szerelmi vallomásként írta későbbi felesége, Alma Schindler számára, utóbbit viszont évtizedekkel később Berg az Alma Mahler második házasságából született, 18 évesen gyermekbénulásban meghalt Manon Gropius gyászdarabjaként komponálta – „Egy angyal emlékére”, áll a partitúra éln). Akik szorongva várták Zemlinsky 83. zsoltárját, tartva egy múlt század-eleji „avantgárd újdonságtól”, utólag megmosolyoghatták félelmüket. Szalai Ágnes, Lehocz Andrea, Csapó József és Blazsó Domokos szólójával, a telt hangon megszólaló Nemzeti Énekhar közreműködésével (karigazgató Antal Mátyás) egy szép és ha-

gyománys, sötét tónusú, drámai indulatok és lírai ellágyulás között ingázó Brahms-darabbal ismerkedhetek meg. Olyan művel, amely a Rinaldo-kantáta vagy a Gesang der Parzen, máskor a Schicksalslied hangvételeit visszhangozza. (Zemlinsky máskor, más kompozícióiban is igen gyakran írt Brahms-követő stílusban.) Az Adagietto-t Hamar Zsolt pálcája alatt sűrű, sötét tónusban, világos formálással, a tétel emelkedettségéhez méltó szellemi diszpozícióban tolmácsolták az NFZ muzsikusi – széles ívben formált, vokális ihletettségű dallamokkal, érzelm-gazdagon.

Berg versenyművében Isabelle Faust két fontos tulajdonságot fedezett és fedeztetett fel: az első a kompozíció sok részletben érvényesülő kamarazenei jellege; az a fogalmazásmód, amely a szólóhangszert nem kiemeli a zenekarból és szembeállítja azzal, hanem dallamait a szimfonikus szövetbe vörös fonálként beleszöve, első közötti egyenlőként kezeli. A második a magán-szólam beszélő jellege: a hegedűművész

meditatívan, dialógusokat kezdeményezve és lefolytatva, máskor tépelődve vagy panaszosan, de mindig a parlando jellegzetességeit felmutatva játszott, nem nagy hangon (a Berg-hegedűversenyhez néhány drámaibb részletet leszámítva nem is kell igazán jelentős volumen) és rendkívül virtuózan – de nem reprezentatív, hanem funkcionális virtuozitással. A tapsokat egy Bach-szólótéttel hálálta meg (jól illett ez egy olyan versenyműhöz, amelyben B-A-C-H motívum és Bach-korálidézlet is felhangzik).

A Sacre jubiláló mű, ősbemutatójának centenáriuma gyakrabban hallható a szokott-nál. Úgy tetszik, igen gazdagok vagyunk: pár hónapja Vajda Gergely vezényelte a darabot a Rádiózenekar élén, remek előadást hozva létre, most pedig Hamar Zsolt is kiemelkedő színvonalú produkcióra sarkallta a Nemzeti Filharmonikusok kiváló diszpozícióban játszó zenészeit. Hamar mindig ígéretes tehetség volt, most azonban feltűnt, hogy már sokkal több annál: az elmúlt években technikája tökéletesen be-

érett, kifogástalan manualitással, abszolút pontosan és plasztikusan, részletgazdagon és informatívan vezényel. Munkája a muzsikálás terén is épp oly imponáló, mint a zenekart egybefogó és összetartó tevékenységként: a Sacre adekvát tempókkal, érzékeltes hangsúlyokkal, nagy hangzásigénnyel, a ritmus és a változékony metrumok sokféleségét kiélvező olvasatban tárult elénk. Hamar Zsolt vezénylésében tetszett a kettősség is, amely egyforma jelentőséggel mutatja fel az ősi szláv rituális zene nyers-barbár gesztusait és a modernizmus szöglettességét (amely a maga módján gyakran ugyanolyan nyers és barbár, mint az ősi szertartászenék világa). A zenekar maximalista igényteliséggel muzsikált: hajlékony és atmoszférateremtő fagott-bevezető, fényes rézfúvós kórusok, izgalmasan központosító ütők, zsvajgó fafúvók és tónusos vonósok jellemezték az összjáték gyanánt és egyéni teljesítmények dolgában egyaránt felsőfokon értékelhető teljesítményt.

(Csengery Kristóf)

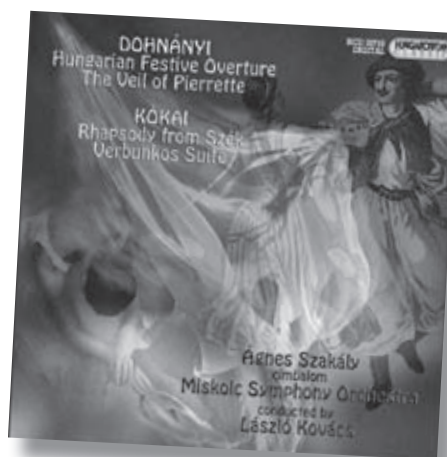
Lemezkritika

A Miskolci Szimfonikus Zenekar új CD-felvételéről

Hazai együtteseink között megkülönböztetett helyet foglal el a Miskolci Szimfonikus Zenekar atekintetben, hogy rendszeresen (évente) készít felvételeket, ráadásul, előre megtervezetten, sorozat-jelleggel. A Weinerkorongok hasznát legjobban talán maguk a muzsikuskok érzik, amennyiben jártasságot szereztek egy szerzői életműben, mintegy belülről megismerve a szerző zenei gondolkozásmódját, ami abban is megmutatkozik, hogy értő(bb)en szólaltatják meg a műveket. A stúdiófelvétel-készítőként Weiner zenéjén nevelkedett (edződött) muzsikuskok számára testhezálló feladat a Weiner-kortársak idősebb és ifjabb generációinak műveivel való ismerkedés, s ami ezzel együtt jár: ezek megismertetése koncert-közönséggel, továbbá a hangfelvételek iránt érdeklődőkkel. Legújabb felvételükön – vezető karmesterük, Kovács László irányításával – Dohnányi Ernő és Kókai Rezső két-két művét szólaltatják meg. Aki teheti, hallgassa meg külön-külön a műveket, vagy legalábbis elkülönít-

ve a műsor két részét!

Dohnányi Ernő Ünnepi nyitányával kezdődik a korong. A műről szokás tudni, hogy Pest, Buda és Óbuda egyesítésének 50. évfordulójára készült, felkérésre, csakúgy, mint Bartók Táncszvitje és Kodály Psalmus hungaricus. Az est a Kodály-remek sikerét hozta, a Táncszvit méltó (a művet ténylegesen hangzó életre keltő) előadása sokáig váratott magára, de napjainkban a legnépszerűbb Bartók-művek közé tartozik. Az Ünnepi nyitánynak az általánosítások sorában az „alkalmi kompozíció” dehonesztáló-degradáló minősítése jutott. Ami az alkalmi jelleget illeti, általános tapasztalat, hogy nem egyenes arányban függ össze a minőséggel. Mindenesetre tény, hogy a bemutatott előtt öt nappal elkészült darab (ez sem egyedi-egyszeri jelenség a zenetörténetben) aligha kaphatott alapos előkészítést.

Később sokáig Csipkerózsika-álmot aludt a tétel (Dohnányi csaknem egész oeuvre-jéhez hasonlóan), s amikor végre akadt vállalkozó szellemű együttes, amely műsorra tűzte, a megszólaltatás óhatatlanul is kísérlet maradt. Nem volt előadói hagyománya, tehát a Weinerfelvételek kapcsán korábban említett jártas-

sághoz hasonlóval aligha rendelkezett bárki. Amióta Dohnányi művei gyakrabban csendülnek fel (jöllehet, kevésből lett mindmáig repertoár-darab), minden bizonnyal könnyebb a helyzet – de ez aligha csökkenti a miskolciak interpretációjának értékét. A filmzenét, kísérőzenét, valamint balettmuzsikát is repertoáron tartó együttes karmesterének különleges koncepcióját valósította meg (akkor is igaz ez, ha nem lett szavakkal megfogalmazva – a hangzás önmagáért beszél, félreérthetetlenül). Kovács László az „alkalmi” jelleget más értelmezésben tekintette mérvadónak. Az alkalom indokol(hat)ta, hogy a szerző felidézte benne a legszen-

tebb magyar nemzeti énekeket (Erkel Himnuszát és Egressy Béni Szózatát), továbbá saját Nemzeti imájának (Magyar Hiszekegy) dallamát is. Szerénytelenség ez utóbbi gesztusa? Talán csak akkor, ha feltételezte: a közönség hasonlóképp felismeri, s az együtt-szerepeltetés következtében egyenlő rangúnak tartja majd. A szándékos idézet-technikában mutatkozik meg Kovács László számára a mű reprezentatív jellege – és csak ebben. A kezdés már-már balett-zsánerű, könnyed, a folytatásban szabadon bomlanak ki a különböző karakterek. Szinte látható az előadás, némely részlete olyan aláfestő-zenére emlékeztető, amely egymásba áttűnő képekhez készült. A tempó-változtatás telitalálat: amikor felcsendülnek az idézet-fordulatok, nem valamiféle cantus firmus súlyát cipelik nehézkesen-vontatottan, hanem saját tempójukban szárnyalnak. Lehet a tétel szonáta-formájú, a hallgató számára az a – korántsem egyenesvonalú – fokozás meghatározó, amely az emelkedett tónusú zárószakaszhoz vezet.

A Pierrette fátyola balettből készített háttér-teszt szvit interpretációs nehézségét az adja,

hogy olyan világba kell kalauzolni a hallgatót, amely napjaink emberének legfeljebb irodalmi (netán film-) élményeiből lehet csak ismerős (Arthur Schnitzler színdarabjai viszonylag csekély ismertségre tarthatnak számon). Ami nyilvánvaló: a tánc apoteózisának kell sugározni valamennyi tételből. E felismerés birtokában fogalmazta meg a tételeket a zenekar. A remek teljesítmény aligha jöhetett volna létre, ha nem „állandó karmester” dirigál, azaz olyan művész, akivel „egy húron pendül”, közös zenei nyelvet, sőt nyelvjárást-dialektust beszél az együttes. Ilyen együttműködés biztosíthatja az oldott frázisok, cadenza-szerű szólisztikus fordulatok megszületését. Kovács László valamennyi tételnek saját profilt kívánt adni, a Keingő-körtánchoz (II. tétel) képest a Násztánc sokkal realiztikusabb, ha úgy tetszik, földhözragadtabb. Talán a commedia dell'arte világhoz is itt közelít leginkább a hangulat. Ehhez képest archaizáló érzetet kelt a Menüett, hogy ismét erőteljes kontraszt jöhessen létre a zárótétellel.

Kókai Rezső két műve 1950-ből (Verbunkos) illetve 1952-ből (Széki rapszódia) szár-

mazik, tehát évtizedekkel későbbi a Dohnányi-kompozícióknál. Mégis, kevésbé elementáris hatást keltenek. Pontosabban, a mai hallgató érdeklődését nem igazán kötik le, habár kellemes hallgatnivalót kínálnak. Ilyenkor érdemes foglalkozni a történeti körülményekkel, pontosabban, azok változásával. Napjainkban, amikor – hála a felbecsülhetetlen értékű táncmozgalomnak – a népzene újrafelfedezéseit követően revival-irányzatok bizonyulnak életképesnek, el sem tudjuk talán képzelni, mennyire sajátos szín volt e két mű a hazai zeneirodalom palettáján. A „tisztá források” felkutatása és birtokbavétele után szinte lehetetlen elementáris erejűnek érezni, minden értéke elismerésével is, e darabokat. Külföldi, a magyar népzene kevésbé, távolról is alig ismerő számára sokkal hatásosabbnak tűnnek. Az előadás óhatatlanul is szürkébb, hiszen a muzikusok közlésvágyát kielégítő újdonságot hiába is keresnének bennük. Hiányzik az a distancia, amely rácsodálkozást tenne lehetővé. Szűk félórányi kellemes (akár háttér-)zene, amely a hallgatótól sem igényel intenzív figyelmet. *Fittler Katalin*

Turné-tapasztalatok és – tanulságok

A MÁV Szimfonikus Zenekarral – Ománban

Eredetileg a Yasser Abdel Rahman népszerű filmzenéiből összeállított program előadására kapott meghívást a MÁV Szimfonikus Zenekar, majd időközben támadt az ötlet: működjön közre egy másik nagy horderejű esemény műsorában is.

Az arab est budapesti próbáit követően egyhetes ománi útra indult december 1-jén az együttes, hogy 3-án részt vegyen – Kesselyák Gergely vezényletével – a maszkati

Royal Opera House orgonaavató hangversenyén, 6-án pedig a filmzeneszerző-hegedűművész vezényletével, arab együttes társaságában muzsikáljon.

E sorok írója, krónikásnak is becsületére váló aktivitással vett részt a zenekar életében, végigülve valamennyi próbát. Ha embert lakva ismerni meg, zenekart a koncertre való felkészülés idején. Miként érdekes a laikus számára is a „művek bontakozóban”

téma, úgy a hospitáló számára komoly beavatást jelent a próbafolyamatok végigélése. Akkor is tanulságos ez, ha a koncertet nem tudja „objektíven” hallgatni, hiszen a korábbi tapasztalatokról nem lehet időszakosan megfelekedni. Megvan viszont az a több-lethasznos, hogy nem a hangversenyen csodálkozik rá olyan környezeti (akusztikai) jelenségekre, amelyekkel – a muzikusokhoz hasonlóan – már korábban megismerkedett.

A maszkati Operaház nagyterme nemcsak látványának impozáns, hanem akusztikailag is remek. Mintha megszépítené a játék tónusát, a hangzást a faburkolat: a melegbarna szín megannyi árnyalatát vonultatták fel a vonósok, akik minden bizonnyal maguk is gyönyörködtek a kezük alatt megszólaló hangok testében, s azokban a dallamvonalakban, amelyek az ilyen gyöngyökből álltak össze.

Kétségtől ritkaságszámba menő esemény volt az orgonaverseny koncert, erre utal az is, hogy a koncert napjának délelőtti szimpóziumot rendeztek, melynek keretében az orgona építője, Philipp Klais is tartott előadást. Az est első részében három szólista (az Ománban otthonos brit Ian Hockley, a kanadai Isabelle Demers és a szlovák Zuzana Ferjencikova) adott hangképeket az új orgona hangszín-lehetőségeiről, a második részben Ian Hockley és az ománi Rashid bin Salim al Rashdy duóját követően lépett fel a zenekar. Először Remo Giazotto feldolgozásában Albinoni Adagióját szólaltatta meg Isabelle Demersszel, majd a szlovák orgonistával Händel g-moll orgonaversenyének (Op. 4, No. 1) Andante tételét követte. Intermezzóként Jean Guillou saját cadenzájával Widor g-moll szimfóniájának (Op. 42. No. 2) Allegro tételét játszotta, majd ugyanő saját opuszát adta elő a marimbajátékos Hélène Colombottival (Colloque No. 8). Az est hatásos fináléját Saint-Saëns Orgonaszimfóniájának IV. tételét adta, Jean Guillou közreműködésével.

Operaelőadásokon 860 férőhelyes a maszkati operaház nézőtere, a koncerteket 1100-an látogathatják. Ha telt házról nem is beszélhetünk, jelentős érdeklődés mutatkozott a program iránt, feltehetően a nemzetközi szimpózium közönsége is növelte a hallgatók számát.

A lényegre törő próbafolyamat meghozta eredményét: Kesselyák Gergely irányításával alaposan kidolgozott programot hallhattunk, melyben sikerült mindhárom orgonistával ideális kapcsolatot kialakítani. Albinoni Adagiójában nyoma sem volt annak a szirupos máznak, amely már-már elfedve a barokk eme ékszer-darabjának szívhezszóló szépségét, viszolygásra készíti az értő hallgatót. A letisztult zeneiség megszólította a nemzetközi hallgatóságot, s fogva tartotta. Ráadásul Kesselyák láttató mozdulatait elsősorban a közönségnek szánta, mintegy vizualizálta a zenei történéseket – az együttesel olyannyira megtalálták a közös hangot, hogy jelzés-értékű mozdulatok is elégségesek lettek volna. Szándéka tökéletesen megvalósult: aligha lehetett panasza muzikusaira. A Händel-mű artikulációs kidolgozottságával hatott elsősorban, plasztikus megformáltságával. Saint-Saëns orgonaszimfóniájának zárótétele napjaink orgonaművész-doyenjének közreműködésével szinte megemelte az élményt, új zínait csendítve meg az új orgonának.

Nem tudni, a közönség-visszhangból mennyi jutott fel azonnal a színpadra. A nézőter soraiban ülve külön élményt jelentett az a figyelem, amellyel valamennyi műsorszámot

követte a hallgatóság. A csend – jó csend volt, gazdagító. A próbalátogatásnak köszönhető többlet-tudásnak köszönhetően jutott arra is figyelmem, hogy észrevegyem a tetszésnyilvánítás differenciáltságát. A taps ugyanis korántsem protokolláris volt! Más tempóban, más lendülettel csattant, amikor elismerést vagy épp az élményért kifejezésre juttatott hálát közvetítette, mint amikor kevesebb lelkesedést váltott ki egy mű vagy interpretáció (aki először találkozott valamely műsorszámmal, e kettőt szét se tudta választani!).

Elégedettek lehettek a magyar muzikusok mindennel: a pódiummal és a nézőterrel egyaránt. S elégedettek lehettek mindazok, akik tavasszal a Magyar Állami Opera produkcióját élvezték ugyanitt (tavaszra a Budapesti Fesztiválenek koncertjét hirdeti a program előzetesük).

A december 6-i koncert másfajta tapasztalatokat és tanulságokat hozott. A zenekar számára kétségtől a remek arab muzikusokkal való együtt-muzsikálás tűnt inspirálóknak.

Az est sztárjának, a filmzeneszerzőnek, megannyi hegedűszóló játékosának új feladat volt, hogy hangversenyen (tehát élőben) vezényeljen. Szerencsére a hosszú próbák során a magyar zenekar ráhangolódott az arab zene tónusaira, a zene (és a tehetőség) nemzetközi nyelven kommunikálva az arab ütőszekcióval és az arab népi hangszereket is tartalmazó formációkkal. A helyi közönség, a filmek ismeretében, ismerősként üdvözölte a filmzene-slágeret, kedvenceibe spontán tetszésnyilvánítással beletapsolva. A filmeket (köztük filmfesztiválok díjazottjait) nem ismerő muzikust a kötött és kötetlen egy-töről-fakadtsága ragadta meg, s különlegesként élte meg az olyan részleteket, amikor az egzotikus hangszerek (rababa, canoun, mizmar, rek) tolmácsolásában, korántsem tizenkét félhangos rendszerben ismétlődött meg a korábban hallott dallam, majd egyidejűleg kétféle hangolásban, pikáns kontúrokkal. Nem hiányzott tehát a film ismerete, elegendő volt a hangszeres kultúrák „világzenei” találkozása.

Tetszésnyilvánításban itt sem volt hiány – remélhetőleg e kedvező fogadtatás arra inspirálja a szervezőket, hogy megismételjék (esetleg turné-szerűen) ezt a koprodukciós zenei vállalkozást. Minden résztvevő hasznára és örömére.

Fittler Katalin

A cél sem szentesít minden eszközt

Alaposan felborzolta a kedélyeket az MTVA gondozásában elkészített himnikus dalokat tartalmazó DVD-n szereplő Himnusz egyik megközelítése, amelyet az M1 műsorán láthattunk szilveszter éjszaka. Mint kiderült, a gyerekkórusra és fúvósötösre hangszerelt változat csupán egy a sok közül, amelyekkel megpróbálták bővíteni a vitatott értékű Himnusz-variációkat. A képsorok láttán felmerült a kérdés: érdemes volt-e (a nyilván nem kevés pénzből megvalósítható) felvé-

telsorozatot elkészíteni, amelynek már az állandóan ugráló, kapkodó képi megfogalmazása sem igazán illik a dallam méltóság-teljességéhez, nem beszélve a fúvósötösre komponált hangszerelés illúzióromboló hatásáról. Egyre inkább úgy tűnik, hogy sem a Dohnányi Ernő által készített, máig használt változat, sem az Erkel-Társaság és annak elnöke (aki egyben Erkel Ferenc szépunkója és a zenei örökségének védelmezője) által készített autentikus változatok

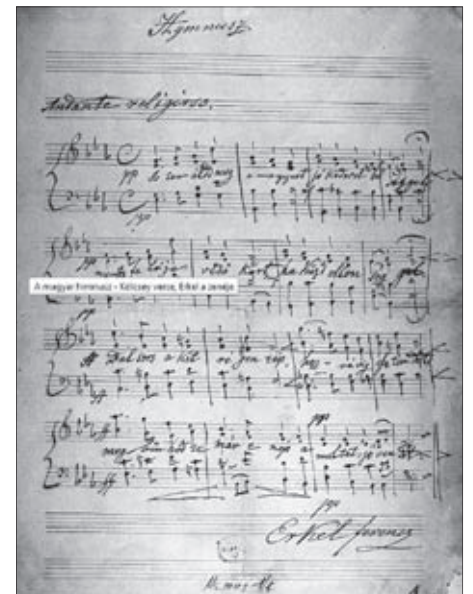
nem felelnek meg a közmédia hivatásos ízlésalakítóinak, akik nyilván magukat tekintik egyedüli letéteményesének „a himnikus dalok” újragondolásának. A Himnusszal behatóan foglalkozó kutatók szerint érdemes lenne mozgalmat indítani annak a tévhitnek az eloszlatása érdekében, hogy az eredetileg verbunkosra épülő zene egyáltalán nem pesszimista hangulatú, csupán a tempója lassult le az idők során. Kár, hogy ez a felvétel sem ennek jegyében történt... (zk)

Az eredeti Himnusz-kotta

Az Erkel által is ismétléssel kiemelt utolsó sor az eredeti partitúrában

Az időskori változat a prozódiahoz illeszkedő, módosított ritmussal

CSENGERY KRISTÓF JEGYZETE

Akkor inkább a Parafa Duó?

Himnusz, Szózat, Székely Himnusz – új felvételeken

Családommal nem először töltöttük a két téli ünnep közötti időszakot, valamint a Szilvesztert és az újévet az MTA mátrafüredi üdülőjében. Tavaly és tavalyelőtt kislányunk még nem maradhatott fönn éjfélig, idén azonban, már nagycsoportos óvodásként, elhatározta, megvárja a két esztendő találkozásának pillanatát, s koccint az étteremben a kicsik között körbekinált gyerekpezsgővel. A terv terv maradt, tizenegy felé győzött az álmodás, és Julcsi kérésére felmentünk a szobánkba –

tizenkettőkor már aludt a család. Így csak másnap, a reggelinél tudhattuk meg üdültársainktól: a beutaltak közössége éjféli előtt szavazott arról, hogy a Himnuszt az esti mulatságon a társalgóban tánczenét szolgáltató, nem éppen magas színvonalú Parafa Duó előadásában hallgatják meg, vagy a televíziót választják. A többség az utóbbi mellett döntött.

Nem tudom, melyik adóra kapcsolnak, s mivel éjfélikor több csatornán többféle himnusz-változat hallható és látható, azt sem sejthetem, ők mit hallottak és láttak éjfélikor. Január első napjaiban azonban kezembe került egy DVD, amelyet a Műsorszolgáltatást Támogató és Vagyonkezelő Alap, a közszolgálati televíziók és rádiók működtetője adott ki (tudtommal kereskedelmi forgalomba nem került, de bizonyára számtalan általános iskola, gimnázium, egyetem, állami intézmény használja majd az elkövetkező évek során különféle

ünnepek alkalmából). Őt szám szerepel rajta új hang- és képfelvételen: a Himnusz három különböző feldolgozásban, valamint egy-egy változatban a Szózat és az úgynevezett Székely Himnusz. A megszólaltatók jórészt a Magyar Rádió együttese: a Rádiózenekar és a Rádiókórus, Vajda Gergely, illetve Somos Csaba vezényel. Az előadói színvonal tehát imponálóan magas, nem is ez készítet aggódó sorok írására. A zenéhez kapcsolódó képi világ sem kifogásolható: az alkotók (a rendező és az operatőrök nevét sajnos nem közli a mindenfajta kísérőfüzet nélkül napvilágot látott DVD) alapötlete az volt, hogy a közösségi énekek megszólalását egyrészt háttérként az ország fontosabb tájainak és városainak képe kíséresse, másrészt különböző tevékenységeket végző hazánkfiat látunk – vagyis mind a helyszínek, mind az emberek sokfélesége a nemzet egységét hivatott kifejezni, helyesen.

„Az MTVA gondozásában elkészített, DVD-n rögzített, illetve a 2012 Szilveszterén adásba került Himnusz felvételek) kapcsán az Erkel Ferenc Társaság elnökeként, nemzeti fohászunk zeneszerzőjének leszármazottjaként, a Himnusz(ok) keletkezéstörténetével két évtizede behatóan foglalkozó gyakorló muzsikusként az alábbiakat szeretném rögzíteni:

A Himnusz törvényes státusa 1989. október 23-tól rendeződött; ettől kezdve ugyanis az Alkotmány nemzeti jelképeinkről szóló záró rendelkezésének 75. §-a kimondta,

hogy „a Magyar Köztársaság himnusza Kölcsey Ferenc Himnusz című költeménye Erkel Ferenc zenéjével”, s ezt erősítette meg 2011 tavaszán az új Alaptörvény is. Bár az utóbbinak véglegesített változatában kottát ugyan nem rendelt a törvényalkotó Kölcsey-Erkel Himnuszához, azonban az ettől nyilvánvalóan eltérő – adott esetben új szerzői jogokat is érintő – fel dolgozások nem tekinthetők az Alaptörvény megfogalmazásának szellemében a Magyar Nemzet himnuszának.

Talán máig kevesen tudják, hogy az európai himnusz-hagyományoknak szellemében Erkel is megismételteti, s ezáltal kiemeli az utolsó sor gondolatát: „Még bűnhődte már e nép a múltat, s jövőndőt!” Azonban míg a közreműködői apparátus nagyságát jelentősen megnövelte, addig ezt az ismétlést sajnos elhagyta Dohnányi Ernő 1930-as évekbeli átdolgozása.

Az Erkel által megzenésített Himnusz mindmáig egyetlen – a fent sorolt kritériumoknak maradéktalanul eleget tévő – hiteles felvétele a Magyar Millennium évében, az első polgári kormány támogatásával készült el.

Az eredeti nemzeti színházi zenekari létszámmal Esz-dúrban és a templomi gyakorlatban évtizedek óta élő, mindenki számára „közénekként” énekelhető B-dúr-

ros változatban is rögzített Himnusz CD első és második kiadása eljutott az ország 3200 településének minden közoktatási intézményébe, s a határon túli magyar lakta területekre is.

(Talán nem lenne haszontalan összevetni az akkori – minden profitot mellőző – értékmegőrzésnek az összköltségét a közelmúltban készített felvételek bekerülési nagyságrendjével sem.)

Három gyermekes szülőként, régóta gyakorló pedagógusként persze értem-érzem a gyermekek szerepeltetésének pozitív tartalmakat hordozó, érzelmeket mozgató szándékát is, de egyrészt nem lehet figyelmen kívül hagyni a felvételek nyilvánosságra került – legalábbis megkérdőjelezhető – körülményeit, másrészt Magyarország legfőbb zenei szimbóluma meggyőződésem szerint semmilyen időben nem képezheti próbálkozások tárgyát, egyéni szakmai ambíciók, netán szakmán túli (lobbi)érdekek kísérleti terepét.

A himnusz mindenkori státusának tisztázására a londoni olimpián erősen torzítottan elhangzott Erkel-mű fiaskója után éppen ezért szorgalmaztam egy – a zenei szimbólumunkat ápoló és védő – „ernyőszervezet” létrehozását, ebben azonban sajnos azóta sem történt előrelépés.

Somogyváry Ákos

Elviekben még azt sem kifogásolhatja senki, hogy a Himnusz harmadik feldolgozását egy csoport néma szereplő taglejtései kísérik: a siketnémaák jelnyelvén tolmácsolják Kölcsey szövegét. Ez is fontos hitvallás: egyek vagyunk, épek és fogyatéktól szenvedők, s a szerencsések legyen szolidárisak megpróbáltatástól sújtott embertársaikkal. (Más kérdés, és már a művészi megvalósítás területére tartozik, hogy a végeredmény erőltetetten és sután hat.) Az azonban már nem elfogadható, ha (a második feldolgozásban) a Himnusz bevezetőjét fúvósötös játssza, majd magát az éneket egyszólamú (!) gyermekkaron halljuk. Végére is Erkel nem gregoriánt írt! Ugyanígy idegenkedéssel hallgattam, hogy a már említett, siketnéma jelnyelvet alkalmazó harmadik himnuszfeldolgozásban pop-énekesnő, Rúzsa Magdolna adja elő a dallamot, ahhoz nem illő szövegejtéssel és énekstílussal, ismét csak teljesen kíséret nélkül (a bevezetőt

és az utójátékot itt – szintén egymagában – a Rádiózenekar kitűnő koncertmestere, Oláh Vilmos szolgáltatja). Kérdéses az is, hogy Erkel és Kölcsey, Egressy Béni és Vörösmarty nemzeti klasszikusai mellett valóban megállja-e a helyét Mihalik Kálmán és Csanády György 1921-es Székely himnusza, a maga nemes eszméket közvetítő tartalmával, de ügyetlen verselésével, s a benne foglalt képzavarokkal („maroknyi székely, porlik mint a szikla”) – az éneknek a Horthy-korszak sok bajt okozó irredentizmusa idején kompromittálódott történetéről nem is beszélve.

A lényegi problémák azonban a Himnusz körül mutatkoznak. Ez a magyar nemzet szent éneke, törvény is védi, mint általában a nemzeti jelképeket, nem illendő vele kísérletezgetni, játszazodni. Korábban, a kádári Magyarországon sokáig volt látható-hallható a tévében a Ferencsik-féle felvétel – jogosan, hiszen az ország egyik legnagyobb tar-

tott zenei előadóművésze készítette. Később Kocsis Zoltán vezényletével láttuk-hallottuk a Himnuszt évtizedeken át: ez is csak helyeselhető. Kocsis Magyarország emblematikus művésze, all round muzsikusként pedig korrekt volt. De most a fúvósötös-keretben árválkodó egyszólamú gyerekkar? Vagy a táncdalénekesnő hangján megszólaló dallamsorok, soványka szólóhegedűvel körítve? Akárhogy is, de ez öncélú eredetieskedés szerencsétlen eredménnyel, olyan területen, ahol az ilyesminek nem helyes érvényesülnie. Nem szabad az elektronikus tömegkommunikáció show-biznisztől befolyásolt szellemében mindig, minden áron újat akarni, pusztán a változtatás kedvéért – akkor is, ha a régi jó. Nehogy jövő Szilveszter éjféltkor Mátrafüreden, az üdülő társalgójában valaki pezsgőspohárral a kezében, a tévé előtt így méltatlankodjon: akkor inkább a Parafa Duó!

Rögök és az EU

„Hogyan lehet elejét venni a külön-külön kilincsezés régi rendszerből örökölt gyakorlatának, hogyan lehet világossá tenni, hogy együtt erősebben vagyunk, mint külön-külön?”

Hogy a nagypolitika érdekei az Európai Uniót illetően éppen mit, hogyan diktálnak, mi miért történik, köznapi halandókként gyakran nem látjuk át. Ám saját területünk, az élő előadó-művészet EU-beli ügyei tökéletesen átláthatók, mentesek az ártó konfliktusoktól, aktívan veszünk részt közös ügyeink alakításában és szervezetünk, a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége sokaknak mintaként is szolgáló, egyenjogú és megbecsült tagja öreg kontinensünk szakmai közösségének. Az elmúlt év utolsó hetei pezsgő eseményekkel tele ugyanezt bizonyították.

Pozsonyba voltam hivatalos november 8-án. A gyönyörűen felújított és kitűnő akusztikájú Reduta, vagyis Vigadó adott ott-hont annak a megbeszélésnek, melyet az éppen most bejegyzett Szlovák Előadó-művészeti Szövetség hívott össze. Amint a kisgyerek első lépéseinél jól jön a nagyobbak segítsége, így kértek meg néhányunkat a „nagyobbak” közül, mondanánk el, mi hogyan csináljuk? Catherine Baumann, az Európai Előadó-művészeti Munkálattók Szövetségeinek Ligája (PEARLE) soros elnöke, aki egyben a SYNOLIR, vagyis a Francia Zenekarok és Színházak Szövetségének igazgatója és Anita Debaere a PEARLE igazgatója az európai horizont felé mutatva számolt be a kontinens egyik legnagyobb országára, valamint EU-s szervezetünk gyakorlatáról, gondjairól, örömeiről. A válás után sokan egymás köszönését sem fogadják. Nem így szlovák és cseh kollégáink! A cseh színházi és zenekari szövetségek vezetői is hivatalosak voltak a szlovák fővárosba. Esetükben a sok-sok azonosság és a sok-sok figyelemre méltó különbség szolgál tanulságokkal. Így Zenek Prokes és Ilja Smid természetesen tolmács nélkül tudták elmondani, náluk miként megy előre Thespis kordéja. Részben hasonló okokból kaptam én is meghívást, számolnék be, mi hogyan alakultunk, mit és hogyan teszünk?

A legtöbb kérdés – a kulturális minisztérium jelen lévő előadó-művészeti fősztály-

vezetőjének is szegezve – arra vonatkozott, miként tudja megkerülhetetlen tényezővé küzdeni magát egy civil szakmai szervezet? Ha a törvények nem gátolják, mi több nem egy esetben előírják a társadalmi párbeszédet, mégis, mit lehet tenni, ha a fejünk fölött hoznak meg bennünket érintő döntéseket? Az is foglalkoztatta szlovák kollégáinkat, hogyan lehet a tagságban erősíteni a közösséghez tartozás érzését? Hogyan lehet elejét venni a külön-külön kilincsezés régi rendszerből örökölt gyakorlatának, hogyan lehet világossá tenni, hogy együtt erősebben vagyunk, mint külön-külön?

Mi, meghívottak, mondtuk, amit mondhatunk. Ám az is világossá vált, minél keletebbre tekintünk, annál erősebb a függés a kormányoktól, minél nyugatabbra, annál erősebb a civil öntudat. Hja, érthető, ha előbbre vannak ez ügyben azok, akik a 18. század végén kezdték azt, amit mi két évtizede!...

Mindenesetre a megszokott büszkeséggel számoltam be Szövetségünk két évtizedes eredményeiről, őszintén beszéltem gondjainkról azzal a biztos tudattal, hogy a Szlovák Előadó-művészeti Szövetség hivatalos megalakulása gazdagítja szűkebb szakmánk európai világát. Az egyéni tagként már másfél évtizede PEARLE-aktivista Julius Klein, a Kassai Filharmonikusok igazgatója joggal nézhetett vissza büszkén sokéves küzdelmeire, mert íme, munkáját siker koronázta: működik a Szövetség. Kívánjunk nekik sok sikert!

Néhány nap múlva már **Szczeczinben** ültem szakmabeliek barátságos társaságában. Az ok itt is hasonló volt: végre megalakult a Lengyel Szimfonikus Zenekarok Szövetsége. Ők is európai kollégákat hívtak meg tapasztalataik átadására. Ezúttal a Német Színházi és Zenekari Szövetség igazgatója, Rolf Bolwin, a Brit Zenekari Szövetségé, Mark Pemberton, a Finn Zenekari Szövetségé, Aila Sauramo, a Spanyol Szövetségé, Cristina Ward, és a mi szövetségünk nevében csekélységem osztottuk meg működésünk, büszkeségeink és kudarcaink részleteit a megjelent több mint kéttucatnyi lengyel zenekari igazgatóval, menedzsmentbeli munkatárssal. Elen Baines a City of London Sinfonia igazgatója a tipikus londoni „önigazgató zenekarok” egyike működésével

sokkolta a megjelenteket. A szigorú jogi környezetben működő, kizárólag szabadúszókat foglalkoztató együttes átlagosan egymásfél próbával (!) abszolválta évi 140-150 koncertjéről szóló beszámoló erősen árnyalta a nyugati aranyéletről szőtt képet.

Az épülő szczeczeni koncerterem

A programtervezés egy közalkalmazottakat foglalkoztató, nemzeti együttes esetében kényes, bonyolult munka. Erről számolt be Gale Mahood, a Royal Scottish National Orchestra programigazgatója. Az erős nemzeti öntudat meglehet, népszavazás útján hamarosan elszakítja Skóciát az Egyesült Királyságtól, az együttes – egyébként amerikai! – programigazgatója egy színes, gazdag, a nemzeti és nemzetközi repertoárt finom arányban magában hordozó, széles horizontú műsorpolitikáról számolt be.

Lousie Mitchell a Bristol Music Trust igazgatója egy város zenei életének szervezéséről adott számot. A Londoni Szimfonikusoknál dolgozó karmester, Pawel Kotla, mint a találgató szellemi atya és Andrzej Kosendiak, a Wroclawi Filharmonikusok igazgatója, a lengyel zenekari szövetség újonnan megválasztott elnöke búcsúzáskor előre jelezte, rendszeressé szeretnék tenni az efféle szemináriumokat, mert a nemzetközi tapasztalatok ismerete nélkül belesüppednének saját belső ügyeikbe. A találkozó résztvevőinek a város vezetői büszkén mutatták a valamikori hanza-város csúcsos házaihoz idomuló, ámde büszkén 21. századi stílusjegyeket viselő, hightech-kel felszerelt, hamarosan elkészülő új koncerttermüket. Van mire büszkének lenniük!

A következő megálló **Brüsszelben** volt. Három esemény kapcsolódott egybe november 22–23–24-én. Lezárult az EU „Társadalmi Párbeszéd az Előadó-művészetben” aktuális projektje, mely az év során azokat az országokat célozta meg, melyekben nincs

Balról jobbra – Kovács Géza, dr. Andor László EU-biztos és Catherine Baumann, PEARLE-elnök

kialakult gyakorlata a munkavállalók-munkáltatók-kormányzat szereplői közötti párbeszédnek. Ennek általában egyik oka, hogy pont a munkáltatói oldalnak nincs formalizált szervezete. (Lám, a lengyel és szlovák projekt máris szép eredményt hozott.) A másik ok egyes kormányzatok elzárkózása a párbeszédétől. Ennek veszélyei történelmi méreteket is ölthetnek bizonyos helyzetekben. Nos, a projekt tapasztalatait beszéltük meg az EU tisztségviselői, az érdekelt országok képviselői és a projektben résztvevő szakértők körében.

22-én este a Nemzeti Filharmonikusok három hegedűművésze, Bodor Gábor, Bodor János és Horváth Zoltán – mint a Virtuoso kamarazenekar – zajos sikert arató koncertjével indult a fennállásának 20. évfordulóját ünneplő PEARLE gálaestje. Nagy megtisz-

teltetés – és a magyar jelenlét erősítő tényező – volt, hogy az ünnepi szónok az EU „foglalkoztatásért, szociális ügyekért és társadalmi befogadásért” felelős biztosa, a magyar Andor László volt.

Az ünnepi estét követően került sor a Flamand Színházi Szövetség rendezésében a PEARLE szokásos konferenciájára. Két nap szakadatlan megbeszélések, előadások, viták áradata. Szokás szerint. Hogy aztán úgy álljunk fel, hogy lelkiismeretünk nyugodt legyen: mi megtettük, amit megtehettünk Európa előadó-művészetéért.

Hazafele jövet a repülőgépen – talán a fáróladságtól – megszálltak azok a dzsinnek, melyek néha arra próbálnak rávenni, hagyjam a csudába ezt az önkéntes profétáskodást! Törődjem csak a munkámmal, pihenjek családom, barátaim körében, élvezzem,

hogy az ideai termésből is pompás bor lett, annyi év után füttyüljek erre az európai biciklire, melyet állandóan tekerni kell, hogy ne dőljön el!

Válságtól nyögünk Európában is már több éve, sok országban nyirbálják a kulturális kiadásokat, vannak, ahol muzsikások százzal tengődnek munkanélküli segélyen, de a zene mégsem némul el! Sokaknak az ad reményt, amit mi nyújtunk: örömet, katarzist, derűs, vagy elgondolkodtató perceket, órákat. Ennek megőrzése a PEARLE feladata is egészen hétköznapi, gyakran unalmasnak tűnő munkával. Az egészségmegőrzéstől a munkajogig, a szerzői és előadó-művészeti jogtól a mikroportok rádiófrekvenciáinak a szabályozásáig: mind-mind azt a célt szolgálja, hogy Európa koncerttermeiben, színházaiban fennmaradjon mindaz, amit európai kultúrának hívnak. Mert hogyan is írta a költő-prédikátor, John Donne Hemingway híres regényéről elmélkedve? „Senki nem sziget, önmagában teljes. Minden ember a kontinens egy darabja, része az egésznek. És, ha egy rögöt elmos a tenger, Európa lesz kevesebb. Ezért sose kérdezd, kiért szól a harang. Érted is szól.” És lám, ez a harangzúgás ismét elrebbentette a gonoszkodó kis dzsinneket. Csak legyen mindig harang és legyen, ki megzengeti! Kovács Géza

Finisben a Zeneakadémia átépítése

2012. november 20-án a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem Wesselényi utcai épületében tartotta közgyűlését a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége, amelyen az aktuális zenei közéleti események megvitatása mellett Dr. Batta András rektor, Csonka András kulturális (program) igazgató és Lakatos Gergely főmérnök tájékoztatóját hallgathatták meg a tagszervezetek vezetői. Az audio-vizuális eszközök felhasználásával részletesen megismerhették a résztvevők a Zeneakadémia patinás, Liszt Ferenc téri épületének tervrajzait és felújítási folyamatát.

Batta András felvázolta, hogy az infrastrukturális és a működési rendszerben várható változások mit jelenthetnek a szimfonikus zenekarok számára. Már 2003-ban szükséges-

nek látta az oktatás területén is változó piaci követelmények okán a Zeneakadémia teljes infrastrukturális és oktatási rendszerének rekonstrukcióját, átalakítását. Külön kiemelte, hogy az átalakítások során úgy sikerült a korszerű követelményeknek is megfelelővé változtatni az épületet, hogy közben teljes mértékben megőrizték sajátosságait, műemléki értékeit.

Az alapötlet, illetve a tervek megszületése után négy év telt el a kormányhatározat megszületéséig, amely lehetővé tette az Európai Unió támogatás igénybe vételét. További egy évig tartott a pályázat elkészítése, hiszen példa nélküli volt az építkezés volumene.

A 2008. októberében megkötött támogatási szerződés után, 2009 őszén – a búcsú kon-

certek után – bezárt az épület és elkezdődhetett az átalakítás előkészítése. Bár a közbeszerzési procedúrák újabb évet késleltettek a tényleges munkálatok megkezdését, az oktatás zavarmentesen folytatódott a Wesselényi utcai épületben. 2011. augusztus 20-án végül sikerült megkötni a kivitelezési szerződést, és ettől az időponttól kezdve zökkenőmentesen folyik a rekonstrukció. A rektor kiemelte a kormány elkötelezettségét a zenekultúra, mint „stratégiai ágazat” mellett, hiszen az egyetem külön döntés értelmében kapott további két milliárd forint támogatást az építkezések befejezéséhez, amely egyébként szintén Európai Unió támogatásból származik.

A rektor véleménye szerint az egész magyar zenei élet profitál majd a Zeneakadémia kiemelésével. Ennek érdekében kiemelt feladatának tekinti a Zeneakadémiai hangversenyélet újragondolását, a zenepedagógiai eredmények felkarolása mellett a zenei versenyek megrendezését, a zeneszerzői hagyományok felelevenítését, a vidéki zenekari élet megjelenítését.

Bár a Zenekar újság hasábjain többször is bemutattuk az átépítés folyamatait, **Lakatos Gergely** a tájékoztatója során kivetítőn jelenítette meg a kivitelezési terveket, így számos olyan további részletet ismerhettek meg a zenekarok vezetői, amelyek lényegesek lehetnek a használat során. A 100 éves épület szinte minden szerkezeti tartóelemét meg kellett erősíteni annak ellenére, hogy – első ilyen középületként – már tartószerkezeti tervezőket is alkalmaztak az eredeti tervek elkészítése során. Bár az épület a maga idejében korszerűnek számító vasbeton szerkezeteket is tartalmaz, ezek a mai szabványoknak már nem feleltek meg. Az ismert talajviszonyok miatt több mint 1300 darab 8-10 méteres, cementtejjel nagynyomással beinjektált cölöppel kellett az épület alapjait megerősíteni.

A tájékoztatás idején már a szakipari belső munkák folytatódtak. A tervek szerint 2013-ban elkezdődhet az oktatás az épületben. A próbaüzem feltehetőleg 2014. márciusig fog tartani.

Mint a beszámolókból kiderült, a Wesselényi utcai épületet nem csupán az oktatás zavartalansága, hanem a Zeneakadémia tervezett hármas funkciója – hangversenytermi, oktatási, kulturális-turisztikai – érdekében kellett megnyitni. A két épület szerves együttműködésének jegyében a Wesselényi utcába telepítették az irodákat, a hang-, és videó stúdiókat, a technologiaigényes tantermeket, továbbá a 28 gyakorló termet.

ÚJ TEREK, VÁLTOZÓ FUNKCIÓK

A Zeneakadémia 9315 m²-es épülete a rekonstrukció után mintegy 11 000 m² hasznos alapterülettel fog rendelkezni, ami közel 20%-os növekedés a korábbiakhoz

képest. Ez elsősorban a hangversenyteremhez rendelt funkciók, illetve a „közönségforgalom” javára történik. Új, lényegesen tágabb helyre – a korábbi női hangoló helyére – kerül a büfé is. A büfé működését és a catering-szolgáltatásokat kiszolgáló technikai háttér éppúgy az alagsorban kapott helyet, mint a lényegesen nagyobb befogadóképességű vizesblokk. Ugyancsak az alagsorban helyezték el a csoportos öltözőket egy, a művészeket kiszolgáló büfével. Külön kényelmi funkció, hogy a vendégzenekarok öltözékeit szállító ládák közvetlenül az öltözők mellett tárolhatók.

A főbejárat kiemelt szerepe érdekében a tervek szerint, megszüntetve a parkolást, sétáló utcává kívánják alakítani a Liszt Ferenc teret. A Király utcai bejárat kizárólag a hallgatók és a művészek számára lesz használható.

A változtatások következtében a funkciókat markánsan elkülönítették, amely már alapkövetelmény minden hangversenyteremnél. Megszűnik a közönség és a fellépő szólisták, művészek kényszerű keveredése. Összesen két – mozgáskorlátozottak számára is használható – felvonó fogja a közönség feljutását segíteni az emeletekre.

Az eredeti sötét árnyalatú színeit visszakapó hangversenyterem székeinek kényelmesebbé, szélesebbé alakításával 432 férőhely lesz a földszinten. A nagyterem teljes befogadóképessége – a 60 férőhelyes orgonaüléssel együtt – így 860 fő lesz. A széksorok egyébként eltávolíthatók lesznek, más rendezvények esetén az épület más részén tárolhatók. Ugyancsak jelentősen változik a pódium befogadóképessége is. Azon felül, hogy közel egy méterrel szélesebb lesz, a fix emelés megszüntetésével és a süllyeszthető orgona játszóasztallal egy fúvós-sorral több fér majd el. Egyébként az eredeti állapot szerint újjáépített orgona csak 2015-től lesz használható.

A könyvtár feletti területet rendezvények számára fogják hasznosítani, de az emeleten helyeztek el egy multimédiás előadó termet is. Különleges akusztikus üvegfelületek fogják gátolni a nagy-, és kis hangversenyterembe kívülről beszűrődő zajokat. A professzionális hang és képtechnikai be rendezések révén HD minőségben fogják tudni rögzíteni a hangversenyeket. Ugyancsak a muzikusok régi vágya teljesül azzal, hogy korszerű világítótestek beépítésével nem csupán a kották lesznek jobban olvashatók, de a képfelvételek esetén sem kell zavaró megvilágítási szögeket használni.

Csonka András a programtervekkel kapcsolatban tájékoztatta a résztvevőket. Legfontosabb változásként említette, hogy a Zeneakadémia a jövőben nem csupán befogadó intézményként, hanem önálló hangversenyrendező szervként is fog működni, ahol hangsúlyosan lesznek jelen a kamara-jellegű előadások. Az egyetem belső életével kapcsolatos, a jövőben minden esetben nyilvános hangversenyeken felül rezidens zenekarként a Concerto Budapest (feltehetően ismételt névváltoztatás után) fogja el látni nem csupán a vizsgakoncertek kíséretét, de saját bérleti sorozatokat is indít. Hangsúlyozottan nem kíván a ZAK a MŰPÁ-val konkurálni, már csak a méretek és egyéb adottságok miatt sem.

Csonka András fokozottan számít a vidéki zenekarok jelenlétére és más intézményekkel, hangversenyrendező szervekkel való koprodukciós együttműködésre, mivel a lehetőségek bővülésével (a Művészetek Palotája és az Olasz Intézet mellett az Erkel-Színház, a Pesti Vigadó, a CET, és a BMC közeli megnyitásával) akár az üres széksorok problémáival is meg kell majd küzdeniük. Terveik szerint nagy hangsúlyt fognak helyezni a kommunikációra, a közönség szervezésre – saját jegyértékesítési rendszerrel. Ígérete szerint a vendégszereplők és műsoraik megjelenhetnek a Zeneakadémia hirdetői felületein. A nagyterem bérleti díja ugyan a tervek szerint milliós nagyságrendű lesz, ugyanakkor a jegyszedő személyzet költsége várhatóan kedvezőbb lesz más, hasonló helyszínekhez képest.

Nem tartották az együttműködést könnyítő feltételnek – a több évre előre tervező, más jellegű regionális kötelezettségeikhez kényszerűen igazodni köteles zenekarvezetők – azt a kijelentést, amely szerint a rezidens zenekar a teremfoglalás tekintetében abszolút prioritást élvez.

(ZK)

A Wesselényi utcai épület

Járadék egészen a nyugdíjig

Dr. Gyimesi László a művészeket is érintő nyugdíj-szabályzásokról

Számos új törvény, kormányrendelet született az elmúlt időszakban a nyugdíjazásokkal kapcsolatban. Ezek közül több érintette a művészeti területen tevékenykedőket, hiszen sok zenész közalkalmazott, arról nem is beszélve, hogy a művésznyugdíj tavalyi megszüntetése eléggé elkeserítette az előadókat. E téren azonban – hosszas tárgyalásokat követően – végre előrelépés történt. Minderről Dr. Gyimesi László, a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének főtitkára, a Magyar Művészeti Szakszervezetek Szövetségének elnöke számolt be.

I Mennyiben érinti a művészeti területet a mostani szabályozás, amely szerint a közalkalmazottak nem kaphatnak egyszerre fizetést és nyugdíjat is?

– Ez a zenészekre is vonatkozik, minderről már törvény és kormányhatározat is született. Maga a „kettős jövedelem” tilalma 2013. július 1-jétől lép életbe, melynek a lényege az, hogy a dolgozó egyszerre nem kaphat közalkalmazottként fizetést és öregségi nyugdíjat. Tényleges nyugdíjasokról beszélünk, tehát olyanokról, akik betöltötték az öregségi korhatárt. A közalkalmazottnak április 30-ig kell bejelentenie a nyugdíjbiztosítónál közalkalmazotti jogviszonya létezésének a tényét, és amennyiben ez fennmarad, akkor július 1-től szünetel a nyugdíja. Egyéb tekintetben továbbra is nyugdíjasnak minősül. Aki nem nyilatkozik, és van közalkalmazotti jogviszonya, értelmezésem szerint jogellenesen veszi fel a nyugdíját is, és ez visszafizetési kötelezettséget jelent. A művészeti területen is foglalkoztatnak nyugdíjasokat, akik tapasztalatukkal, tudásukkal nyilván hozzájárulnak az értékes tevékenységekhez. A mai fizetési és nyugdíj mértékek mellett méltánytalan eljárásnak tartom az intézkedést, amely generációs konfliktust is hordoz magában, emellett vitatható módon tesz különbséget munkajogviszonyok alanyai között, nem beszélve a polgári, vállalkozási jogviszonyokról. Mindez a társadalombiztosítási nyugdíjról szóló törvény módosításával megszületett szabályozás.

Van azonban egy másik szabály, egy kormányhatározat, ami a közalkalmazottakat foglalkoztatók, ezen belül csak a miniszter által irányított vagy felügyelt költségvetési szervek számára ír elő kötelezettségeket, és ez alapján az ilyen szervezeteket vezető munkáltatóknak az öregségi nyugdíjasok közalkalmazottnak nagyon rövid időn belül – kivételek mellett, mint például a felsőoktatás oktatói – fel kell mondaniuk. A felsőoktatás kivétele, azonban nem a korábbiakban említett „kettős jövedelem” tilalma alóli, hanem a felmondási kötelezettség alkalmazása alóli kivételt jelenti.

I Milyen esetben beszélhetünk kivételekről?

– A felsőoktatás oktatói mellett olyan esetben, amikor a közalkalmazott további fog-

lalkoztatásához különösen fontos érdek fűződik, vagy ha azt az adott intézmény alapfeladatainak az ellátása indokolja. De ebben az esetben a kormánytól előzetes véleményt kell kérni, s ha ez megnyugtató, akkor lehet szó további foglalkoztatásáról.

I Áprilisig nyilatkozik, miközben márciusig felmondanak neki?

– Nehéz erről a szabályról elfogulatlanul nyilatkozni, de mielőtt válaszolok a kérdésre, elmondom, hogy mélyen nem értek egyet az intézkedéssel, annak eljárásával sem, és kétlem annak célszerűségét. Tudniillik nem ismerjük azt a felmérést, ami megalapozta volna ezeket a döntéseket, a szabályozás például a nyugdíjas közalkalmazottra bízta annak eldöntését, hogy az intézmény alaptervékenységét mennyiben befolyásolja az ő munkája, ugyanis a további foglalkoztatására csak akkor kerülhet sor, ha a nyugdíjas kérelmezi ezt. A kormányhatározat egyben egy további szakmai és foglalkoztatási intézkedést is magába foglal: a megszüntetett közalkalmazotti státuszokat nem lehet fiatalokkal betölteni, sőt még a polgári jogviszonyok létesítését is tilalmazza. De visszatérve a kérdésre, az áprilisig előírt nyilatkozat még júliusig változhat, ezért így, a később született kormányhatározattal együttesen kevesebb a jelentősége. Talán azt érdemes még kiemelni, hogy a jelenlegi szabályozás kit nem érint, mert ez a kör igen széles. Tehát nem vonatkozik a mi területünkön a törvény a munkaviszonyban, vagy más polgári (megbízási, vállalkozási) jogviszonyban foglalkoztatottakra, és nem vonatkozik a kormányhatározat az önkormányzati, egyházi, magán, alapítványi munkahelyekre.

I Ami igazán problematikus része, az a zeneoktatás...

– Így igaz, hiszen egyes hangszeres tanárokból mindig hiány van. Ebben az esetben – amennyiben a zenetanár kérelmezi a további foglalkoztatását és ezzel szünetelteti a nyugdíját – valószínűleg leírja a munkáltató, hogy az alaptervékenységet nem tudja ellátni, ha nincs más ilyen pedagógus a környéken. Talán meg is fogja kapni az engedélyt. De a pedagógusnak még mindig választania kell a fizetés és a nyugdíj közül, mert

valamelyiket kivonják a zsebéből. Valószínűleg többen az intézkedés alkotmányosságát is vitatni fogják. A nyugdíj járulékfizetés alapján történik, megszerzett váromány, amelyet az állam teljesít. Biztosítás, amelyet fizetek, és amikor a jogszabály szerinti feltételeket elérem, attól kezdve jár. A foglalkoztatási szabályok oldaláról lehet mondani sok mindent, de nagyon gyenge lábón áll az a vélekedés, hogy ezt összekapcsolom egy másik, állami kifizetéssel, mert annak is megvan a maga fedezete: az elvégzett munka. A két dolog, a nyugdíj és a közalkalmazotti fizetés annyiban közös, hogy mindkettőt az állam garantálja, azonban jogi, fedezeti oldalról nincsenek egymással semmilyen viszonyban.

Az a szabály, hogy indoklás és végkielégítés nélkül meg lehet szüntetni a közalkalmazotti jogviszonyt az öregségi nyugdíjas esetében, úgy vélem kellő szabadságot biztosít a fenntartónak, államnak, munkáltatónak a nyugdíjasok foglalkoztatásában, ezen felül nem látom szükségét a fentiekben érintett új szabályoknak.

■ *Ez a zenekari tagokat nem érinti...*

– De igen, csak ritkábban. Általában akik elérik a nyugdíjkorhatárt, azok jelentős része el is megy nyugdíjba. Lehet, hogy tanít tovább, de zenekarban állandó jelleggel nem játszik. Van persze kivétel, de az a kevesebb. Ugyanakkor az úgynevezett szakmai nyugdíjas közalkalmazott zenekari tagokat a foglalkoztatás megszüntetésének veszélye nem érinti, viszont a szakmai nyugdíj (ellátás) szüneteltetésének kötele-

zettsége, a „kettős jövedelem” tilalma rájuk is vonatkozik. Mindez nyilván okoz nehézséget, de megoldhatatlan helyzeteket talán nem. Egy-egy szólóhangszerest természetesen nem könnyű pótolni, de azért lehet. Viszont az már gond, hogyha nem lehet felvenni a helyére senkit. A zenekarok, énekarok esetében részben az önkormányzati fenntartás, részben a munkaviszonyok e pillanatban védelmet jelentenek.

A pedagógusoknál az óráadó státusz valószínűleg sok kérdést megoldana. De ez most még nem lehetséges, mert a kormányhatározat a polgári jogviszony létrehozását is tiltja. Az oktatási államtitkárságnak írt levelünkben ezt a megoldást is javasoltuk.

A zenekarnál még mindig akad más mozgáster is, hiszen a muzsikussal köthetnek szigorúan csak az adott daraboknak az előadására is szerződést. Meg lehet oldani, szerencsére az előadó-művészeti törvény ehhez elég nagy rugalmasságot biztosít. Ez ügyben akadnak még nyitott kérdések, de folytatjuk tovább az egyeztetéseket.

■ *Milyen további jogszabályi változások várhatók?*

– A zenekarra vonatkozó meghatározások kedvezőbbé alakítása mellett sikerült találni, az év végén az előadó-művészeti törvény módosításába belevenni egy olyan szabályt, amely felhatalmazza a kormányt, hogy rendeletet alkothasson az egyes előadó-művészeti tevékenységet folytatók járadékáról.

■ *Mit jelent ez pontosan?*

– Ezzel az előadó-művészet egyes foglalkozását végzők számára egy, a nyugdíjig tartó járadék lehetősége nyílna meg – hosszú egyeztetések és nem kis küzdelmek árán. Jelenleg a törvényben létezik egy balett-művészi járadék, az éretlenül maradt, ez viszont egy külön járadéktípus lenne, és az egyes előadó-művészeti tevékenységet folytatókra vonatkozna. Még folynak a részletekről az egyeztetések. Az alapvető eltérés a korábbi szabályozáshoz viszonyítva az lenne, hogy a járadék az adott munkakör betöltésével összefüggő egészségügyi alkalmatlansághoz kötődne, és kizárná ugyanabban a munkakörben a további foglalkoztatást.

Ha egy fúvószenész már nem bír tovább játszani, kilazultak a fogai, vagy tüdőátágulása van, akkor ez egy munkaegészségügyi, üzemorvosi vizsgálattal megállapítható. Ez hasonló ellátást jelenthet, mint a korábbi szakmai nyugdíj. A művész egészen a nyugdíjkorhatár betöltéséig kaphatná a járadékot, ami akkor átváltozik nyugdíjjá. Ha ez megvalósul, akkor emellett a foglalkoztatás nincs kizárva, de erre is vonatkozik az a szabály, hogyha a fizetés a minimálbér tizennyolcszorosát eléri, akkor az érintettnek arra az évre döntenie kell, hogy a hátralévő időszakban a járadékot veszi fel, vagy a fizetést. Ez egyébként most is így van. Ha sikerrel járunk, az nagy eredmény lehetne a mai viszonyok között. Szerencsére a probléma megoldásában a kezdetektől mellénk állt a kulturális államtitkárság, és ennek az eredménye az, hogy az ügynek ma már van kormányzati, parlamenti támogatása. R. Zs.

TISZTELT OLVASÓNK!

Amennyiben **Önt érdeklik** a Zenekar újság témái, ne tétovázzon megrendelni a teljes cikkek tartalmazó újságot!

ÖN IS LEGYEN ELŐFIZETŐNK!

a **zene** a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének, valamint a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezetének közös szaklapja

Megjelenik: évi 6 alkalommal • Éves előfizetőknél 295 Ft/db + postaköltség 250 Ft/db
6 szám: 1770 Ft + postaköltség 1500 Ft • Összesen 3270 Ft/év

Megrendelhető e-mailben: info@zenekarujsag.hu

Megrendelés esetén kérjük feltüntetni a pontos címet, valamint csekk, vagy áfás számla igényét. Utóbbi esetén kérjük a számlázási cím feltüntetését is.

Szakmai napok a Művészetek Palotájában

Sage Gateshead: Lenyűgöző épületben, példamutató szellem

A Sage Gateshead nem csupán koncertpalota – vázolta a Művészetek Palotája egyik szakmai rendezvényén Anthony Sargent főigazgató. A világ-hírű építész, Norman Foster által tervezett épület Északkelet-Anglia regionális kulturális fejlesztő központja, hangsúlyosan zenei eseményekkel.

Nemcsak a monumentális kagylóhéjra emlékeztető, frontjával a Tyne folyóra néző intézmény varázsolja el a képeket böngészőt, hanem a víz fölött feszülő elképesztő ívű Millennium-híd, amelyet gyalogosok és biciklisták számára tervezett az ugyancsak híres építész iroda, a Wilkinson Eyre.

A 21. századnál is messzebb mutató Sage Gatesheadben a hatalmas közös tető alatt három épületben folyik a munka. Eredményesen, hiszen Északkelet-Anglia felvirágoztatásáért a legmerészebb lépéseket tevőket elismerő magas elismerést, a Hotspur Awardot 2012-ben egy futballmenedzser és a több évtizede zenével foglalkozó Anthony Sargent kapta.

A Newcastle és Gateshead határán megnyílt Sage Gateshead a zene és a zenei felfedezések nemzetközi központjaként határozza meg magát, elsődleges célja a zenekultúra széleskörű és hosszú távú fejlesztése Északkelet-Angliában – mondta el a szakmai nap egyetlen vendége, Antony Sargent.

A Tyne partján két valaha volt bányászváros, Newcastle és Gateshead kereste az iparág elsorvadása után új szerepét. „Az élet két önkormányzattal ugyan, de hasonlóan folyt, mint Budán és Pesten. Két évtizeddel

ezelőtt a balparti Gateshead nélkülözte inkább a kultúrát, az önkormányzatot akkoriiban egy volt bányász és egy ügyvéd vezette. A bányász nem volt iskolázott, de nagyszerű ösztönrel megérezte, hogy a csökkenő foglalkoztatottság, a növekvő munkanélküliség, az ezekből következő társadalmi depresszió ellen a legjobb 'orvosság' az oktatás és a kultúra párhuzamos fejlesztése. Ebben a kérdésben a teljes városi tanács partnere volt, és egyetértettek abban is, hogy olyan apró lépésekkel kell kezdeni, amelyek közvetlenül hatnak az emberekre. Egy kertészeti fesztivállal kezdtek, minthogy Nagy-Britanniában a kertészeti kultúra több évszázados hagyománnyal bír. A fesztiválon számos zenei eseménnyel is várták a közönséget, így keltve fel az érdeklődést a muzsika iránt.”

A főigazgató egy remek kisfilmet is hozott magával, láthattuk az azóta szobrokkal és utcabútorokkal is berendezett kertészeti kiállítási helyszínt, majd bemutatta a 2001-ben épített, hivatalosan 2002-ben átadott, technikailag különleges, ívelt hidat, amely azóta a Sage-dzsel együtt a város szimbóluma. Egy régi malomból létrehozták a Baltic kortárs művészeti központot, ahol csak mai képzőművészeti alkotások láthatók. Ez szintén 2002-ben nyílt meg.

A „világcsoda” híd erősítette meg az inspirációt a koncertpalota és fejlesztési központ megépítésére. Mivel a brit lottó évi 450 millió eurót különített el a 2000-es évtized elején kulturális beruházásokra, belevágtak a Sage Gateshead megépítésébe. Nem akárcsak, a világszerte ismert brit építész, Norman Fostert kérték fel a Sage tervezésére. A komplexum 70 millió fontból készült el.

„A legszegényebb emberek lottóznak, ezért elvünk, hogy ez a ház az övék, így a jegy-

Anthony Sargent az Oxfordi Egyetemen tanult karvezető, de folytatott politológiai, filozófiai és közgazdaságtani tanulmányokat is. Majd belépett a BBC-hez, ahol 12 év alatt számos rádiós és televíziós műsor gyártását irányította, végül az újonnan létrehozott poszton vezető menedzserként koncertszervező, tervező munkát végzett, felelt a BBC Proms programjairért, a BBC Szimfonikus Zenekar tevékenységéért. 1986-ban a londoni Southbank Centre új vezetőségébe került, 1989-ben átszerezte Birminghambe, ahol Sir Simon Rattle-lel vállatve építette fel a város zenei életét, fesztiválját. 2000-ben kérték fel, hozza létre a Sage Gateshead induló csapatát. Az épületegyüttesben két kiváló akusztikájú, koncertekre és konferenciákra egyaránt alkalmas terem és egy 25 kisebb termekből álló zenei oktatási központ kapott helyet. A három épületrészt fedő közös tető alatt a tágas, több szintű előcsarnokban is szervezhetőek foglalkozások, kiállítások.

árainkat alacsonyan tartjuk. A ház a Northern Symphony Orchestra székhelye, amely a kiváló Thomas Zehetmairt nyerte meg zeneigazgatójának. Az alsó szinteken várandósoknak, óvodásoknak, iskolásoknak, tanulási nehézséggel küzdő felnőtteknek, középiskolásoknak, főiskolásoknak, nyugdíjasoknak nyújtunk nem oktatást, hanem képzést.”

Az intézmény által elfogadott integrált megközelítés lehetővé teszi, hogy a bemutatott előadások, továbbá az oktatási, képzési és edukációs programok folyamatosan inspirálják és támogassák egymást. Rock- és jazzbandák éppúgy helyet találnak a Sage Gatesheadben, mint a klasszikus muzsikusok. A koncertszervezés és a képzés nálunk egyenrangú – emelte ki a főigazgató. Ian Bostridge dalestjét kínálták januárban, az áprilisi jazz fesztiválra már válthatnánk jegyet, júniusban a barokk operák kedvelőit várják.

Antony Sargent hangsúlyozta, 500 munkatársa közül minden harmadik foglalkozik a képzésekkel, főleg gyakorlatban és csak néhányan az íróasztal mögött. Elvárja: a ház minden munkatársának, a zenészeknek is úgy kell fogadni a belépőt, mintha az otthonuk vendége lenne. És nincs szusszanásnyi idő sem, reggelente röpertervezletet tart, ezen gyorsan sorra veszik az előző napon történeteket, a hibákat és az eredményeket is. „Senkinek sem vesszük a fejét, ha hibázott, de fontos, hogy a tükörbe nézzünk, és sose elégedjünk meg azzal, amit elértünk, hanem minden nap tovább lépünk egy kicsit.”

Albert Mária

Általában a balesetbiztosítások nem veszik figyelembe, hogy míg egy kartörés az egyik embernek fájdalmas kellemetlenség, addig a másik embernél ugyanez hónapokig tartó jövedelem kiesést, rossz esetben akár végleges pályaelhagyást okozhat. Utánajártunk: ma, Magyarországon milyen speciális biztosítást köthetnek a zenészek?

Balesetbiztosítás zenészeknek

Az LIC Független Biztosítási Alkusz Kft, mely a jogutódokon keresztül negyed évszázada van jelen a magyar biztosítási piacon, egy erős és megbízható híd kíván lenni az ügyfelek és a biztosító partnerek között. Mivel több biztosítóval dolgozik együtt, sokféle biztosítási igényre tud megfelelő ajánlatot tenni a. Az LIC fő partnere a 185 éves, Grazban alapított Grazer Wechselseitige Bizosító. A Grawe Életbiztosítási Zrt., mint leányvállalat Magyarországon 1996 óta, pécsi székhellyel, rendkívül sikeresen működik. A magyarországi cégindítás a nemzetközi sikerekben gazdag Grazer Wechselseitige biztosítóholding eddigi legsikeresebb kezdeményezésének bizonyult.

A Grawe elsősorban életbiztosításokat ajánl. Ügyfelei számára ideális biztosítási módokat közvetít, ami megteremtheti a mindennapok kiegyensúlyozott pénzügyi hátterét. A GRAWE 2005-től tovább bővítette a termékpalettát az EURO-s termékek bevezetésével, ezzel is az ügyfelek magas szintű biztonságát szolgálva.

A biztosítási holding alapítója, Erzherzog Johann 1828 táján fogalmazta meg az alapvető célt: „megfelelő biztosítási védelmet mindenki számára”. Ennek szellemében az életbiztosítások mellé kiegészítő szolgáltatásokat is fejlesztenek. Ezek között szerepel az az új balesetbiztosítás (UIG), amely egy nagyon nagy hiányt próbál meg bizonyos mértékben pótolni. Bár Magyarországon még nem lehet kizárólag testrészekre biztosítást kötni, egy kiegészítő balesetbiztosítás keretében eddig nem látott mértékben védelmet kaphatnak – többek között – a muzsikusok, mivel ez a kiegészítő biztosítás kifejezetten végtag- illetve szemsérülés esetén nyújt segítséget. Ez óriási előrelépés a kínálati oldalról. Olyan embereknek nyújthat biztosítást, akiknek különös fontossággal bír a kezük, lábuk, szemük épsége. Ez a biztosítási védelem az egész Föld területére kiterjed.

Ez a biztosítás csak baleset esetén enyhíti a kárt, de egy standard balesetbiztosításnál (UI), amely 4 millió forintnak a rokkantsággal, arányos részével számol –, lényegesen többet, akár 16 millió forintot is kifizethet. A minimális éves díj négyezer, a maximális hatvannégyezer forint. Ennek megfelelően a biztosítási összeg egy- és tizenhat millió forint között mozog. Ez az értékarány a magyar biztosítási piacon egyedülálló.

Ez a kiegészítő biztosítás önállóan nem funkcionál, az alapt biztosítás megléte feltétel. Melyek lehetnek ezek?

A Grawe a különböző életbiztosítások mellett kiegészítő biztosításokat, és különböző járadék biztosításokat is kínál. Egy jól megválasztott előtakarékoság a speciális kiegészítő balesetbiztosítással egyszerre jelenthet biztonságot a családnak, és a zenésznek egyaránt.

A GRAWE kimagasló nyereséget fizet a megtakarításokra évről évre. Az elmúlt időszakban ez a mérték 2008-tól 2011-ig bezárólag évi 8% volt.

A nyugdíjrendszer bizonytalansága miatt többféle lehetőség van arra, hogy az ügyfelek önerős megtakarításba kezdjenek, továbbá a Grawe kidolgozott egy biztosítási formát az úgynevezett „rettegő betegségek” (kilencféle betegség) esetleges bekövetkezéére. Egy ilyen esetben nagy segítséget jelenthet a gyógykezelés költségének megteremtése.

A szülőknek is lehetőségük van előre gondoskodni a gyermekük taníttatásáról. A megfelelő időben elkezdett megtakarítási módozattal akár kiválthatják a diákhitelt, amivel sok éves adósságot lehet megspórolni.

Az LIC munkatársai meghívás esetén szívesen tartanak a zenekaroknál prezentációt erről a speciális biztosítási formáról.

Érdeklődni természetesen egyénileg is lehet Balogh Attila LIC munkatársnál.

Telefon: +36202497422.

E-mail: kvantumflow@gmail.com.

(X)

Flesch iskola – 3. rész

Henryk Szeryng – született 1918. szeptember 22-én Zelazowa Wola-ban (Lengyelország), elhunyt 1988. március 3-án, Kasselban

Henri Temianka, a kiváló lengyel származású hegedűművész – Flesch Károly egykori növendéke – így emlékezett Flesch világhírű tanítványára, Henryk Szeryngre (The Strad , 1988. szeptember): Henryk Szeryng az ellentétek és az ellentmondások embere volt. Olyan „ami a szívéen, az a száján” típusú ember volt. Őszintén kimutatta erényeit és gyarlóságait, és ezzel bizony néha zavarba tudta hozni az embert. Furcsa módon, magánéletét többnyire titokzatosság övezte. Tudott hiú és öntelt lenni, azt viszont sohasem tapasztaltam, hogy bárkivel is csúnyán beszélt volna. Nagyon büszke volt nagyköveti rangjára – általa hön

szeregett, fogadott hazája, Mexikó nevezte ki a kultúra nagykövetévé – amit lehetett felfogni megható jellemvonásként, de akár naivitásként is. Rendkívül intelligens, tanult ember volt, elképesztő nyelvismerettel. Mint hegedűs és muzsikus, a legmagasabb szintű tudással rendelkező hangszeresek kiválasztott, maroknyi csoportjához tartozott.

1931-ben ballottam először Henryk Szeryng-ről, amikor Flesch Károly – akivel rendszeres levelezésben álltam – azt írta Berlinből, hogy egy 13 éves, rendkívül tehetséges fiút vett a szárnyai alá, akit Serek-nek hívnak. (Roman Totenberg – aki nagyjából akkor került Flesch-hez, mint Szeryng – a „The Strad” 1988. szeptemberi számában megjelent cikkében említi, hogy a Serek-nevet nagyjából „kis sajt”-nak lehet lefordítani. Mivel ez a név nem volt megfelelő az ambíciózus, fiatal hegedűs számára, később azt Szeryng-re változtatta). Nyilván nagy bátarsal volt rá a fiú igen korán megmutatkozó, rendkívüli tehetsége, mert a rákövetkező években kétszer is említette leveleiben. 1934 táján, amikor Németországban a náci párt jelszavai kezdtek megjelenni a falakon, Flesch Londonba ment. Hamarosan Serek is követte. Ekkor a Henryk és köztem lévő kor-különbség még nem tette lehetővé, hogy szoros barátság alakuljon ki közöttünk. Ő 15 éves volt, én pedig már meglett, 27 éves ember. 1935-ben ballottam tőle a Beethoven hegedűversenyt a Varsói Filharmonikusokkal, Bruno Walter vezényletével. Nem sokkal később, az egyik bécsi fellépésem után odajött hozzám. Lalo f-moll koncertjét játszottam. Barátságunk ekkor kezdődött. Azonban a II. Világháború kitörésekor Európában minden kommunikációs lehetőség megszakadt, és később sem állt helyre teljesen. Évekkel később megtudtam, hogy Szeryng Mexikóba került, ahol nyelvismeretének köszönhetően, a háború idején tolmácsként működött.

Később gyakran mesélték, hogyan fedezte fel őt 1954-ben Artur Rubinstein. Nevét addig csak Mexikóban ismerték, mivel ott tanított. Már feljutott a nemzetközi karrier csúcsára, amikor a messzi távolból váratlanul felhívott telefonon. Éppen világkörűli turnén volt, én pedig otthon, Los Angelesben. Később rendszeresen jelentkezett, teljesen váratlanul, mint afféle virtuóz hegedűs, aki végigszáguld a kontinenseken, és körbeutazza a világot. Leveleztünk egymással. Végül ismét felhívott, és minden kerteles nélkül nekem szegezte a kérdést: „Miért nem bívsz meg soba, hogy fellépjek a kamarazenekaroddal?” Őszinte voltam: „Mert anyagilag ezt nem engedhetjük meg magunknak.” Tudtam, hogy Szeryng honoráriumai csillagászati mértékű. „Lemondok a honoráriumról” – válaszolta legnagyobb elképedésemre. Majd, még mielőtt megkérdezhettem volna, mégis milyen feltételekre gondol, így folytatta: „Szeretném, ha a koncertet a Los Angelesben élő mexikói gyerekek számára adnánk. Szabaddá teszem magamat egy hétre, feltéve hogy megígéred, hogy azt a hetet velem töltöd, és így ismét barátok lehetünk.”

Ez mélyen meghatott. Henryk Szeryng, a nagystílusú grand-seigneur beszélt, aki képes volt 1734-ben készülni, kedvenc Stradivári hegedűjét nagylelkűen az Izraeli Filharmonikusoknak ajándékozni. A hegedű korábban a „Hercules” nevet kapta, de Szeryng „Kinor David”-nak, „Dávid hárfájá”-nak nevezte el. 1683-ban készült Guarnerius hegedűjét,

a „Santa Teresa”-t a mexikói Nemzeti Szimfonikus Zenekarnak adományozta.

És néhány hónap múlva Szeryng – a saját költségén – Los Angelesbe utazott. Megérkezése után rögtön tudni akarta, megfelelően előkészítettem-e az egy betes programot, amelyben szerepelt egy lakásomon tartandó kvartett-est is. Minden rendben volt, csak az egyik estémet nem tudtam szabaddá tenni, mivel már korábban megígértem, hogy előadást tartok a California egyetemen. Szóltam neki, hogy az előadás az ő számára nem különösebben érdekes, hiszen a Beethoven-hegedűversenyről fogok beszélni, amit több száz alkalommal játszott már. Ezt a művet adta elő vasárnapi koncertjén is. Hiába próbáltam lebeszélni, mégis eljött. Ez az előadás életem egyik lelelkesítőbb élményeként maradt meg emlékezetemben. Magammal vittem a hegedűmet, hogy be tudjam mutatni a versenymű témáit, és volt zongora is a teremben. Henryk a zongorához ült, és részleteket játszott a műből, szemléltetve az általam elmondottakat.

Sok más szólístával ellentétben, akiknek halvány fogalmuk sincs, mi történik a zenekari kíséretben, Henryknek szinte minden a fejében volt, ami a zenekari hangszeresen megszólal. Elbűvölve tanulmányoztuk, hogy némelyik isteni dallamát Beethoven milyen előszeretettel szólaltatja meg a fagotton, különösen az utolsó tétel g-moll közjátékában, aztán a klarinét remek hangszínét a lassú tétel középső részében, és azt is, milyen figyelemreméltó, hogy az egyetlen fu-

vola csak időnként szólal meg. Beszéltünk az akkordfűzésről, a tempóról és a dinamikáról. Közben szinte teljesen megfeleledkeztünk a közönségről. Azt hiszem, lenyűgözve hallgattak bennünket, és tökéletesen tudatában voltak, hogy a vakszerencsének köszönhetően most éppen a zenei és verbális kommunikáció természetes módon kirobbanó tűzijátékának lehetnek tanúi. Végül eljátszottam a művet, amit Szeryng kotta nélkül kísért. Időnként lelkes közbeszólásokkal tarkítottuk az előadást, de a játékot ilyenkor sem hagytuk abba.

A rákövetkező este Piatigorskyval, az orosz csellistával vonósnégyesztünk, aki Los Angelesben lakott. Elég volt neki a legkisebb jelzés, máris jött, és buzgón vett részt az esti kamarazenélésben. Nagy művész volt, de vidám történeteit is lenyűgözően tudta előadni. Amint előbukkant két méteres alakja, a szobát máris betöltötte erős orosz akcentusa, mély zengésű nevetése, sugárzó jelenléte. Fogtuk a hangszerünket és leültünk, majd tiszteletbeli vendégünkhez fordultunk: „Mit játszottunk?” – Mozartot” – válaszolta Henryk. Kinyitottuk a Mozart-albumot – benne volt a legbiresebb tíz vonósnégyes – és elkezdjük játszani az első művet. Amikor befejeztük, ismét megkérdeztem Henryket, mit játszottunk? „Mozartot” – válaszolta ismét. Lapoztunk, és elkezdjük a K. 431-es, d-moll kvartettet. Ezt követően kis szünetet tartottunk, majd feltettem a kérdést: „Mi legyen a következő?” „Mozart” – válaszolta, mire Piatigorsky – utánozhatatlan természetességével – feltartotta mindkét karját, és felkiáltott: „Az Isten szerelmére! Játsszunk már valami emberi teremtménytől származó dolgot!” Debussyt választottunk. De ha Debussy emberi teremtmény volt, ezúttal elég gyötrelmes lénynek bizonyult. Szeryng nemigen ismerte a művet, ezért átült a másik székre, és a második hegedű szólamát játszotta. Utána azonban már valóban emberi dolog következett – az izletes vacsora. Ezt a zenés összejövetelek alkalmával mindig a feleségem szokta elkészíteni. A muzsikuskok, mint valami ébes farkasok, nagy lelkesedéssel vették rá magukat az ételre. Gondoskodtam, hogy Henryk elsőrendű skót whiskyt kapjon. Szeryng kívánsága szerint, az ünnepi hét programja Bach kettősversenyével kezdődött. Ezzel ünnepeltük meg, hogy ismét találkoztunk. (A mű más esetekben is szimbolizálta már a hegedűsök közti barátságot). 1983. december 1-én Szeryng ismét eljött. Ez volt a negyedik, és egyben utolsó közös fellépésünk, arany jubileuma alkalmából. Most sem fogadott el honoráriumot. Az volt a kívánsága, hogy a nettó bevételt fordítsuk

a California Chamber Symphony javára. Kérte, hogy befejezésül játsszuk el a Bach kettősversenyt. Most is úgy határoztunk, hogy utána a szegény mexikói gyerekeknek adunk koncertet. Los Angeles polgármestere december elsejét „Henryk Szeryng nap”-pá nyilvánította, és átnyújtotta Henryknek az ezt tanúsító nyilatkozatot.

A koncertet pompás, 200 fős vacsora követte a Perino- vendéglőben. Henryket a Brahms hegedűverseny faksimile kiadásával ajándékoztam meg, amelynek eredeti kéziratát évekkorábban ő maga vitte el a washingtoni kongresszusi könyvtárba. Miközben átrepülte az Atlanti-óceánt, az értékes csomagot mindvégig az ölében tartotta. A kézirat előzőleg Kreisler tulajdonában volt. Röviddel ezt követően, 1984 januárjában Szeryng feleségül vette Waltraud-ot, akit nagyon szeretett. Csodálatos volt látni, hogy milyen megnyugtatóan hat rá. Azt hiszem, életének utolsó négy éve volt a legboldogabb. Egyik világméretű útja alkalmával, mindössze néhány héttel azelőtt beszéltem vele utoljára telefonon, amikor értesültünk váratlanul haláláról. A hír mélyen megrendített bennünket. Henryk lelkesen beszélt közelgő 70. születésnapjáról. De sajnos, erre már nem került sor.

Most Margaret Campbell írásából idézünk (The Great Violinists, 264. l.):

Nagy izgalmat keltett, amikor 1971. október 10-én, a Royal Festival Hall-ban először adta elő Paganini „elveszett”, harmadik hegedűversenyét a London Symphony Orchestra-val, Alexander Gibson vezényletével. Addig úgy tudtuk, hogy a versenymű kézírata a napóleoni háborúk idején megsemmisült. A mű Szeryng energikus kutatómunkájának köszönhetően került ismét napvilágra. Évekig kereste, és nagyon örült, amikor megismerkedett Paganini két, nyolcvan esztendőes dédunokájával. A két bölgy azt ajánlotta, játsszon több Paganini-művet, és egy halom kottát mutattak neki, amelyek már több mint száz éve beverték érintetlenül. Szeryng kezdte összeilleszteni a lapokat. „Öt napba telt, mire összeraktam az első tételt!” – mesélte, majd végül sikerült összeállítani a teljes versenyművet (International Herald Tribune, 1973. január 29.). A kéziratot később két vezető olasz zenetudós Paganini elveszett, harmadik hegedűversenyként azonosította, és egyben bitelesítette. Szeryng felvette lemezre is, amit a londoni bemutatót követő napon kezdtek árusítani.

A vele készült utolsó interjúból megtudjuk,

hogy Henryk Szeryng nyolc nyelven beszélt folyékonyan. Rendkívül művelt édesanyjától már gyermekkorában megtanult lengyelül, franciául és németül. Amikor 1942-ben Sikorski tábornok mellé került tolmácsnak, már hat nyelven beszélt. A háború alatt több vezető európai politikussal is találkozott, köztük Winston Churchillel. Amikor Flesch tanítványa, Roman Totenberg az 1950-es évek közepén gratulált Szeryng édesanyjának fia nemzetközi sikeréhez, a következő meghökkenítő választ kapta: „Success, schmuckcess! Se otthon, se magánélet, se család! Kinek kell ez?” (Ez szellemes szójáték az angol „siker” és a német „ékszer” szavakkal, és egyúttal csipkelődő megjegyzés a csillogó „ékszer”-ként tündöklő szólisták életmódjára vonatkozóan.) Totenberg később említette, hogy bár Szeryng méltán lett világhírű, mégis olyan érzése volt vele kapcsolatban, hogy nem különösebben boldog.

Végül a Henry Roth által készített, utolsó interjút adjuk közre, amely a „The Strad” 1988. szeptemberi számában, Szeryng születésének 70. évfordulóján jelent meg, „The last interview” címmel:

Henryk Szeryng, az évszázad hegedűs elit-jének egyik képviselője, ez év március 3-án, hatvankilenc éves korában, agyvérzés következtében elhunyt. Az egész zenei világot megrázta a hír, hogy ez az életerős, elnyűhetetlen ember ilyen váratlanul távozott el közülünk. A briliáns technikájú, nemes előadói stílust képviselő, elegánsan formáló, igazi muzsikust Németországban, Kasselben érte a halál, tervezett brüsszeli koncertje előtt, amit újabb amerikai turné követett volna.

Halála számomra különösen fájdalmas veszteség, hiszen barátságunk csaknem huszonöt évre nyúlik vissza. Annak ellenére, hogy ezt a kritikusai tevékenységemmel összefüggő huszonöt évet ahhoz lehet hasonlítani, mint amikor az ember elaknásított bányaterületen sétál, valahogy mégis sikerült szívélyes kapcsolatot fenntartanunk. Az 1986-os Indianapolisi Nemzetközi Hegedűversenyen hosszabb időt töltöttünk együtt. A zsűri elnökbelyettese volt. Beszélgetésünk alkalmával említette, hogy készült megünnepelni 1988 szeptemberében esedékes, 70. születésnapját, amely fontos mérföldkőnek számít életében. Néhány hónappal később felkérést kaptam, hogy készítsek cikket erre az alkalomra. Az elmúlt években sokat írtak Szeryngről. Többek között 1978-ban hosszú cikk jelent meg róla a The Strad-ban, Simon Collins tollából. Én persze lehetőleg nem akartam ismétlésekbe bocsátkozni, lesz-

mítva az életrajzi adatokat. Szerying megígérte, hogy amennyire csak tőle telik, igyekszik ellátni újabb információival. „Hegedűs módon” akartam beszélgetni ezzel a nagyszerű művésszel, és minél többet feljegyezni az utókor számára nézeteiről, életének jelentősebb eseményeiről. Arról még csak nem is álmodott senki, hogy ez lesz az utolsó, végleges formába öntött nyilatkozata. Néhány nappal azt megelőzően, hogy a Sibelius begedűversenyt játszotta az Oregon Symphony Orchestra-val Portlandban (Oregon), bárom napos együttlétünk során kilenc órán keresztül voltam együtt vele a Heathman hotel tágas melléképületében. Ott volt felesége is, Waltraud von Neuges, egy európai módon elegáns, kedves, finom modorú hölgy. 1984. január 6-án házasodtak össze. A begedűművész egyáltalán nem volt szűkszavú, amikor a családjáról beszélt. „Waltraud-dal 1966-ban találkoztam először Saarbrückenben, és akkor megkért, legyek a fia keresztapja. Végül, 1983. október 6-án javasoltam neki, hogy kössünk házasságot – teszi hozzá széles mosollyal –, azt követően, hogy az UNICEF javára adtam bangversenyt Monte Carlo-ban, jótékony célra. A házasságkötésre Monaco polgármesterének jelenlétében került sor, aki tisztában volt vele, hogyan kell kikerülni a bürokratikus akadályokat. Hivatalosan örökbe fogadtam a fiát és a lányát, és kapcsolatunk azóta is kiváló. Monaco-ban élünk, miközben minden évben elutazom tanítani Mexikóba, az én szeretett, fogadott bazámba.” Szeryingék szállodai „családjához” tartozott Lucy, egy játékos kedvű törzskönyvezett, Blenheim palotából származó, Cavalier King Charles spániel is. Szeryingnek a dátumokkal kapcsolatos, kínosan lelkiismeretes pontosságából következtetni lehet személyiségére, sőt művészetére is. Rendkívül jól fejezi ki magát, nyolc nyelven beszél, egészen lassan és megfontoltan ejti ki a szavakat – mintha csak egy stílusos ékesítés megformálása járna a fejében –, miközben keresi a szó megfelelő árnyalatát. Amikor a pontosság kedvéért megismétlem egy-egy kijelentését, gondosan figyelt, és időnként átfogalmazta a ballottákat. Nem sajnálta az időt; hajlandó volt annyi időt szánni az interjúra, amennyire szükség volt. Tudni akarta, hogy pontosan leírtam-e, amit mondott. Nagy jóindulattal és igen ember-ségesen beszélt begedűs kollégáiról. Gondosan került minden kritikus, lekicsinylő megjegyzést, amit esetleg mások a nemzetközi zenei élet vitán felül álló, idősebb alakjának a zenei élet dolgairól és szereplőiről alkotott ítéleteként értelmezhetnének.

Henryk Szering és Sándor György zongoraművész

Szering 1918. szeptember 22-én született Zelazowa Wola-ban (Varsótól 46 kilométerre, nyugatra), jómódú zsidó szülők gyermekeként. Chopin is itt született. Édesapja sikeres, fantáziadús, vállalkozó kedvű gyáros volt, nagyon szép énekkhanggal. (Roman Totenberg emlékezete szerint az édesapa egy nagy mozi tulajdonosa volt.) Kezdetben édesanyja – mint képzett zongorista – kísérelte figyelemmel a kis Henryk zenei tanulmányait. Amikor a kislány öt éves lett, zongorára és összhangzattanra kezdte tanítani. Idősebbik testvére, George begedült. Mivel Henryket is elbűvölte a begedű hangja, hét és fél éves korában ő is begedülni kezdett. „Vonzott a titok, hogyan szólalnak meg a hangok, pedig nincsenek is bejelölve a fogólapra. Édesanyám két és fél évig tanított zongorázni, és én ezt nagyon komolyan vettem. Jól megtanultam Bach kétszólamú Invencióit. Mostanában, kikapcsolódásképpen gyakran zongorázom jazzt. De attól a pillanattól, hogy begedülni kezdtem, ebből életre szóló szerelem lett.”

Szering első begedűtanára, Maurice Frenkel Auer Lipót tanársegédje volt az I. Világháború előtt Szentpétervárott. Amikor Frenkelhez járt, többet gyakorolt, amit tanára és szülei elvártak tőle, ezért igen gyorsan fejlődött. „Szorgalmasan gyakoroltam a Ševcik-etűdöket, főleg a fekvésváltó- és intonációs gyakorlatokat, és még jól emlékszem, mennyit játszottam a Rode 2-es etűdöt lassú tempóban, állandóan ellenőrizve az intonációt az üres húrok segítségével, így fejlesztve ballásomat. Frenkel nem a Flesch-féle „Hangsoriskola”-val foglalkozott, amelyről egyébként még ma is az a véleményem, hogy a leghatékonyabban, a legrövidebb idő alatt alapozza meg a jobb és bal kar játékát. Inkább az Auer-féle, és a saját maga által szerkesztett kettősfogás-skálákat részesítette előnyben. Én még ma is a Flesch-

skálákat gyakorolom, és ha csak kevés idő jut rá, a kettősfogásokkal kezdem. A kettősfogások gyakorlása az egyik legizgalmasabb eszköz, hogy technikai tökéletességre tegyünk szert, és azt meg is tartsuk. Szeretném viszont kiemelni, hogy Frenkel egész életemre belém nevelte, hogy állandóan törekedjek a tiszta intonációra.

„Úgy nyolc vagy kilenc éves lehettem, amikor a Kreutzer-, Fiorillo-, Rode- és Dont-etűdöket tanultam Frenkelnél. Némelyiket még ma is gyakorolom. Különösen a Dont-gyakorlatokat szerettem. Igen hasznosak mind a jobb, mind pedig a bal kéz fejlesztésére, és úgy gondolom, értékesek zenei szempontból is. 1-es és 4-es számú gyakorlata sokat segített, hogy felkészüljek a Bach szólószonátákra és partitákra. Esetenként Frenkel átvett velem néhány Mazas-etűdöt is. Úgy gondolta, ez jót tesz a jobb karnak. Közben olyan típusú darabokat játszottam, mint Beriot „Scene de Ballet”-je. A dolgok persze jóval nehezebbé váltak, amikor Schradieck esz-moll etűdjével kellett megküzdenem. Nyolc és fél éves koromban már el tudtam játszani Wieniawski B-dúr (Nr. 2.) gyakorlatát is, amely az „Ecole moderne”-ben található. Persze ez még nem tartozott a később tanult, igen nehéz Wieniawski-etűdök közé. Miután megtanultam Vitali Chaconne-ját (Ferdinand David verziójában), a Mendelssohn begedűverseny következett. Még tíz éves sem voltam, amikor eljátszottam Hubermannak. Ő arra bízta szüleimet, vigyenek Berlinbe és Párizsba, hogy világhírű tanárokkal kerüljek kapcsolatba, és zeneszerzést és ellenponttant tanuljak. (Szering később Nadia Boulangernél tanult zeneszerzést Párizsban.) Willy Hess-t, Flesch Károlyt és Jacques Thibaud-t javasolta, és ajánló levelet küldött velem Berlinbe, Hesshez. Szerencsémre apámnak ott is volt lakása. Ekkor kezeim még igen kicsik vol-

tak, és komoly gondot jelentett a nagy távolságok átbidalása.” Észrevettem, hogy még most is aránylag kicsik a kezei, abhoz képest, hogy gyakran játszik Paganini-etüdöket és olyan műveket, amelyek jelentős mértékben igénylik az ujjak nyújtását. Ujjai nem voltak bosszúak, ráadásul a negyedik ujjá aránytalanul rövid volt. Furcsa módon, felső ujjzúletei meredeken felfelé hajlottak, és az ujjbegy nem volt sem búsos, sem vastag. „Elég laposan tartom ujjaimat játék közben – mondja –, hogy lehetőleg minél jobban igénybe vegyem a búsos felületet. Miután egy évet tanultam Hess-nél, és fejlődtem is nála, észrevettem, hogy Flesch növendékei képzetebbek. Kértem szüleimet, vigyenek Flesch-bez. Hess komoly, megbízható, a német tradíciót követő tanár volt. Nem tetszettek a csúszásai és fekvésváltásai. A csúszást a fekvések közötti átbidalásra használta, ami ugyan biztonságérzetet adott, viszont a kifejezőmód és a hangszínnek változatossága szempontjából igen utálatos megoldásnak bizonyult. 1928 végén kerültem Flesch-bez, és nála tanultam 1932-ig. Mivel még csak tíz esztendő voltam, Flesch külön engedéllyel vett fel növendékei közé a berlini Hochschule-ra. Még ma is nagy tiszteletet érzek iránta. Bár alig nőtem ki a kisgyermekkorból, mégis voltam olyan vakmerő, hogy bangot adtam véleményemnek, ha az ujjrend vagy a vonás nem volt logikus, vagy ha nem a zenéhez alkalmazkodott. A fontos szonátákat kivéve, Flesch arra bízta növendékeit, hogy maguk dolgozzák ki az ujjrendet és a vonást, ha egy teljesen ismeretlen művet kezdtek tanulni. A vonóbúzás módozatai révén egészen új színskálát alakított ki, amely a láb közelében képzett, oboaszerű hangtól egészen a fogólap közelében megszólaltatott, fuvolaszerű hangig terjedt. Ezzel új horizont nyílt előttem a hangképzés terén. Beavattam olyan az apró finomságokba, hogyan kell a vonósör felületét megfelelő módon kibasználni, és hogyan kell összehangolni a bal kéz és a vonó mozgását a tökéletes artikuláció érdekében. Természetesen alaposan megtanított mindarra, ami a tanítási módszeréről szóló könyvben található. Arra ösztönözte növendékeit, tegyenek fel maguknak kérdéseket, és rögtön válaszolják is meg ezeket. Egyszer például megkérdezte: „A gyors détaché játékánál a vonó melyik pontjának kell érintenie a húrt? És hol kell a vonónak érinteni a húrt a lassú bangok játékánál, mezzoforte és forte dinamika esetén?” „Az első kérdésre így válaszoltam: „mindig a vonó közepén, egyenlő távolságot tartva a láb és a fogólap között.” A második kérdésre: „a láb közelé-

ben”. Büszke voltam, amikor megdicsért a pontos válaszáért. Akkoriban én voltam a legfiatalabb növendéke. Hetente kétszer volt hegedűóráim, nyaranta pedig – ilyenkor Baden-Badenben tanított – részt vettem a mesterkurzusain is. Szüleim gondoskodtak róla, hogy időnként külön is foglalkozzon velem. A nyilvános órákon például egy koncert-tételt, vagy egy szonáta két tételét szoktam játszani, ahogy előzőleg megbeszéltük. Ilyenkor ritkán szakított félbe, de játék közben mindig jegyzetelt. Utána hangosan felolvasta, és hozzáfűzte a szükséges magyarázatot. Gyakran vette kezébe hegedűjét, és ilyenkor eljátszott a műből egy hosszabb részt, bemutató óriási hangszeres tudását és repertoár-ismeretét. Minden a kisujjában volt. Játéka rendkívül biztos, intonációja hibátlan volt. Többnyire kissé lassú vibratóval hegedült. Persze a zenei kifejezés érdekében alkalmazott csúszásaira rá sem hederítettem. Elég rákapott erre a játékmódra, növendékei viszont tartózkodtak ettől. Repertoárom nagy részét Fleschnél tanultam meg, köztük sok francia művet. Viszont egyedül tanultam a Schumann-, a Goldmark- és a Szymanowski (Nr. 2.) hegedűversenyt, valamint Stan Golestan szép, igen érdekes versenyművét. A nyújtásokkal kapcsolatos problémák, és a vibrató tekintetében – ezek kezdetben egyáltalán nem működtek kielégítően –, közben sikerült javulnom a bátyám segítségével. George igen sokoldalú volt, gyakorlatilag önállóan képezte magát. Hangmérnökséget tanult, de végül nemzetközileg elismert ügyvéd lett belőle. Kevés ideje volt a gyakorlásra, viszont a hegedűtanításhoz határozottan volt tehetsége. Tökéletes vibratója volt, amely az ujjak, a csukló és a felső kar mozgásának kombinációjaként működött – ő jelentette számomra az élő mintát. Ő felügyelte gyakorlásomat, amikor Flesch vibrató-gyakolatait tanultam. A csuklóm túlságosan merev volt, ám ennek kijavítása meglehetősen egyszerűnek bizonyult. Kitartott hangokat játszottam a negyedik fekvéstől kezdve, kezemet a hegedű testének támasztva, amitől csuklóm hajlékonyabbá vált. A vibrátóm néha túlságosan lelassult. Ekkor első ujjamat határozottan a G-húrra helyeztem, majd könnyedén a húrra támaszkodó és lazító, lefelé és felfelé irányuló függőleges mozgással – mintha csak egyujjas „trillát” játszanék –, javítottam ki ezt a hiányosságot. Ezt végig csináltam minden ujjal, valamennyi fekvésben. Nagyon lassan kell kezdeni, fokozatosan gyorsítva a „trillát”, ügyelve arra, hogy a hüvelykujj ne vegyen részt a mozgásban, és ne szoruljon neki a hegedű nyakának. Uj-

jaimat általában közepes erővel helyezem a fogólapra. A nagy ugrásoknál – amilyenek a Brahms hegedűverseny első tételében vannak – csupán csekély erőfeszítéssel ki ujjaimmal, amikor a fogólapra helyezem őket. Előfordul, hogy az egyik ujjnak segítenie kell a másiknak. A kifejezőteljesen rezgő, lírai játéknál előszeretettel használok a negyedik ujjat, viszont amikor úgy érzem, hogy a hang nem szól elég gazdagon, akkor – Kreislerhez és Fleschhez hasonlóan – letelem a harmadik ujjamat is, sőt még a szabadon maradt második ujjammal is adok némi segítséget. Nem hiszek abban, hogy a bal kéz ujjait úgy kell „odaütni” a fogólaphoz, mivel ettől érzéketlenné válik az ujjbegy. Bár még csak tizenégy esztendő voltam, amikor elkértem Fleschtől, mégis nagy szeretettel gondolok rá azóta is, amikor csak eszembe jut. Tény, hogy az ujjrend, a vonások és a csúszások tekintetében néha voltak köztünk kisebb nézeteltérések. Amolyan mindig „harcra kész” tinédzser voltam. De Fleschné, aki rendkívül kedves és segítőkész hölgy volt, mindig oldotta a feszültséget. De maga Flesch is – miközben szigorú és professzoros volt – időnként élénk humorérzékről tett tanúságot, persze ha a tréfának nem ő volt a kárvallottja. Nem fér hozzá kétség, hogy minden idők egyik legnagyobb hegedűtanára volt! Egyik legnagyobb erénye az a meggyőződése volt, hogy nem szabad a növendék muzikalitását elnyomni, amiből én is rendkívül ragaszkodom a tanítás során. Nézete szerint az ő felelőssége abban állt, hogy megszüntesse a növendék komolyabb technikai és zenei hiányosságait. Nem csak próbálkozott, de tudta is, hogyan kell kiadni egy „perfekt” növendéket a kezei közül. Rájött, hogy a növendék egyéniségét csak azon az áron lehet megőrizni, ha bizonyos mértékig enged, hogy érvényesüljenek egyéni sajátosságai, még ha azok nem is mindig kifejezetten pozitívak. Tekintélyelvű beállítottsága ellenére sohasem törekedett rá, hogy tanítványai túlságosan a batása alá kerüljenek. Mégis, meglepő volt látni, miként tűnnek el a tanítás közben a növendék makacsul meggyökeresedett, rossz szokásai, vagy hogyan alakul át hibás zenei megközelítése. Az igazi pedagógusnak kötelessége, hogy sok kiváló hegedűst neveljen – köztük hegedűs sztárokat is –, és nem hiszem, hogy bárki is többet nevelt volna ki a hegedűjáték története során, mint Flesch. Azoknak a növendékeinek a száma, akik ma a rivaldafényben vannak, egészen egyedülálló.”

Közreadta Rakos Miklós
(A következő számunkban folytatjuk)

BUDAFOKI DOHNÁNYI ERNŐ SZIMFONIKUS ZENEKAR

Február 16. szombat 19.30, MOM Kulturális Központ (1124 Budapest, Csörsz u. 18.)
Universitas

Bach: I. brandenburgi verseny
Dohnányi: Hárfaverseny
Brahms: I. szimfónia
Km.: Roskó Bernadett – hárfá
Vez.: Vashegyi György

Február 17. vasárnap 11.00, Olasz Kultúrintézet

A megérthető zene
Hamupipókéék főszerepben
Mozart: Kürtverseny
Dohnányi: Hárfaverseny
Km.: Tóth Bálint – kürt
Roskó Bernadett – hárfá
Előad és vez.: Hollerung Gábor

Február 27. szerda 19.30, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

Zene plusz ...
Holst: Planéták
Muszorgszkij: Egy kiállítás képei
Vez.: Hollerung Gábor

Március 8. péntek 19.00, Klauzál Gábor Budafok-Tétényi Művelődési Központ

Budafoki Hangversenyesték
Bernstein: Candide-nyitány
Orbán: Hegedűverseny
Bruckner: IV. szimfónia
Km.: Harsányi Elina – hegedű
Vez.: Kesselyák Gergely

Március 9. szombat 11.00, Klauzál Gábor Budafok-Tétényi Művelődési Központ

Megérthető junior
Nemzeti ünnepek
Tolcsvay: Nemzeti dal
Csajkovszkij: 1812
Berlioz: Marseillaise
Berlioz: Rákóczi-induló
Előad és vez.: Hollerung Gábor

Március 9. szombat 15.00, Klauzál Gábor Budafok-Tétényi Művelődési Központ

Zeneőrök leszek – ingyenes sorozat kicsiknek
Ismerkedés a billentyűs és a pengetős hangszerekkel
A zongora, a harmonika, a hárfá és a gitár
Előad: Zelinka Tamás
A belépés díjtalan!

Március 10. vasárnap 11.00, Olasz Kultúrintézet

A megérthető zene
A messze gurult almák
Rossini: Kis ünnepi mise
Km.: Budapesti Akadémiai Kórustársaság
Talamba ütőegyüttes
Előad és vez.: Hollerung Gábor

Március 17. vasárnap 19.30, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

Zene plusz ...
Sztarvinszkij: Les noces
Rossini: Kis ünnepi mise

Km.: Budapesti Akadémiai Kórustársaság
Nyíregyházi Cantemus Vegyeskar
Talamba Ütőegyüttes
Vez.: Hollerung Gábor

DUNA SZIMFONIKUS ZENEKAR

Február 1. 19.00 Duna Palota Színházterme
Tavaszi bérlet 1.

„Csak komolyan”
Wagner: A bolygó hollandi nyitány WWV 63
R. Strauss: Négy utolsó ének
Csajkovszkij:
3. D-dúr szimfónia Op. 29
Km.: Bazsinka Zsuzsa (ének)
Vez.: Medveczky Ádám
Műsorvezető: Zelinka Tamás

Február 10. 10.30 Duna Palota Színházterme
Muzsikáló városok

Szimfonikus Matiné Bérlet 4.
London, Moszkva, Szentpétervár,
Nápoly, Róma, Párizs, Velence
Purcell, Mascagni, Muszorgszkij,
Csajkovszkij, Bizet, Rossini és
Vivaldi zenéivel járjuk be Európa
csodálatos tájait.
Vez.: Deák András
Műsorvezető: Zelinka Tamás

Február 22. 19.00 Duna Palota Színházterme
Tavaszi bérlet 2.

„A trombiták menyemenetele”
A zenekar által meghirdetett zene-
szerző-verseny díjazott darabja
Hummel: Esz-dúr trombitaverseny
Dvorák: 8. G-dúr szimfónia Op. 88
Km.: Tarkóczy Gábor (trombita)
Vez.: Deák András
Műsorvezető: Zelinka Tamás

Március 3. 10.30 Duna Palota Színházterme
NÉPEK TÁNCAL páros és páratlan ütemben

Szimfonikus Matiné Bérlet 5.
Tangó, menüett, polonéz, gopak,
ländler, gavotte, galopp,
habanera, kánkán, mazurka, polo,
siciliano és tarantella.
Vez.: Deák András
Műsorvezető: Zelinka Tamás

Március 8. 19.00 Duna Palota Színházterme
Tavaszi bérlet 3. „Győzelem!”

Mendelssohn:
Ruy Blas nyitány Op. 95
Szervánsky Endre: Fuvolaverseny
Beethoven:
5. c-moll szimfónia Op. 67
Km.: Győri Noémi (fuvola)
Vez.: Madaras Gergely
Műsorvezető: Zelinka Tamás

GYŐRI FILHARMONIKUS ZENEKAR

Február 1., péntek, 19.00 Győr, Richter Terem
Nikisch-bérlet

W. A. Mozart: D-dúr „Haffner”
szimfónia, KV 385

W. A. Mozart: Kantáta fiúkórusra
„Dir Seele des Weltalls”, KV 429
J. Strauss:
Egy éj Velencében – nyitány
Strauss: polkák, keringők
Vez.: Georg Kugi
Km.: Wiener Sängerknaben

Február 14., csütörtök, 19.00 Győr, Richter Terem

Varga-bérlet – Valentin nap
A nagyszabású könnyűzenei
koncerten Nyári Károly legkedvel-
tebb dalai mellett Cserhádi Zsuzsa,
Máté Péter, Szécsi Pál legendás
slágerei, és a legnagyobb magyar
filmslágerek szimfonikus
nagyzenekari hangszerelésben
szólalnak meg.
Vez.: Kovács László
Km.: Nyári Károly zongora, ének
Szulák Andrea ének

Február 17., vasárnap, 16.00, Győr, Egyetemi hangversenyterem
Flesch-bérlet

J. Brahms:
h-moll klarinétös, op. 115.
Márta I.: Babaházi történet
Reményi A.: Quartetto ütőkre
Közreműködnek: A Győri
Filharmonikus Zenekar művészei

Február 23., szombat, 19.00 Győr, Richter Terem

Nikisch-bérlet
J. Haydn: E-dúr szimfónia No.12
J. Haydn: C-dúr gordonkaverseny
(Hob.VIIb:1)
L. van Beethoven: V. (c-moll)
„sors” szimfónia op.67
Vez.: Gilbert Varga
Km.: Várdai István – gordonka

Március 7., csütörtök, 19.00 Győr, Richter Terem

Sándor-bérlet
W. A. Mozart: g-moll szimfónia K 550
W. A. Mozart:
C-dúr oboaverseny K 314
M. P. Muszorgszkij:
Egy kiállítás képei
Vez.: Berkes Kálmán Liszt-díjas
Km.: Kiss József – oboa

Március 8., péntek, 19.00 Győr, Richter Terem

Richter-bérlet
W. A. Mozart: g-moll szimfónia K 550
W. A. Mozart:
C-dúr oboaverseny K 314
M. P. Muszorgszkij:
Egy kiállítás képei
Vez.: Berkes Kálmán Liszt-díjas
Km.: Kiss József – oboa, Liszt-díjas

KODÁLY FILHARMÓNIA DEBRECEN

Január 26., szombat 19.30 Főnix csarnok

Kobayashi Ken-Ichiro vendégszereplése
Kölcsy Központ
Gustav Mahler: II. (Feltámadás)
szimfónia
Kodály Kórus Debrecen
(karigazgató: Pad Zoltán)
Cantemus Vegyeskar
(karigazgató: Szabó Soma)
Debreceni Egyetem

Zeneművészeti Kar Szimfonikus
Zenekara
Vez.: Kobayashi Ken-Ichiro

Február 2., szombat 19.30 Pécs, Kodály Központ

Pécsi vendégszereplés
Dubrovay László: Tündérszép
Ilona és Árgyélus királyfi
Felix Mendelssohn-Bartholdy:
e-moll hegedűverseny op.64
Richard Strauss: Imígyen szóla
Zarathustra op.30
Baráti Kristóf (hegedű)
Vez.: Somogyi-Tóth Dániel

Február 21., csütörtök 19.30 Bartók terem

Mendelssohn-Bruckner koncert
Felix Mendelssohn-Bartholdy:
42. zsolttár op.42
Anton Bruckner: e-moll mise Nr.2
Km.:Kodály Kórus Debrecen
Vez.: Pad Zoltán

Március 7., csütörtök 19.30 Bartók terem

Brahms-Haydn koncert
Johannes Brahms:
B-dúr szextett op.18
Joseph Haydn: G-dúr (Üstdob)
szimfónia Hob.94.
Vez.: Bényi Tibor

Március 22., péntek 19.00 Csokonai Színház

Rossini:
A sevillai borbély – premier

MÁV SZIMFONIKUS ZENEKAR

Január 23. szerda 19.30 Művészetek Palotája BBNH

Szöke Tibor-mesterbérlet
Csajkovszkij-est
Polonéz az Anyegin című operából
Változatok egy rokkok témára, op. 33
IV. szimfónia, op. 36
Km.: Várdai István
Vez.: Kobayashi Ken-Ichiro

Január 26., szombat 15.30 Magyar Nemzeti Múzeum

J. Haydn:
e-moll (Gyász) szimfónia No 44.
L. van Beethoven: VI., F-dúr
(Pastorale) szimfónia
Vez.: Olivier Cuendet

Február 3., vasárnap 10.30 Művészetek Palotája – BBNH

Bartók-maraton
Bartók: I. hegedűverseny,
Concerto
Km.: Lendvai József (hegedű)
Vez.: Csaba Péter

Február 9. szombat 10.00 és 11.30, Magyar Nemzeti Múzeum

Unokák és nagyszülők hangversenyei
Az olasz opera nagy mesterei éve
született Giuseppe Verdi, 150 éve
Pietro Mascagni.
Részletek G.Verdi: A trubadur és
Aida, valamint P. Mascagni:
Parasztbecsület című operáiból
Vez.: Dubóczky Gergely

Február 14., csütörtök 16.00 Magyar Nemzeti Múzeum

G. Rossini: Olasz nő Algírban
J. Sibelius: Valse Triste;
d-moll hegedűverseny, op. 47

O. Respighi: Belkis,
Sába királynője
Km.: Elisso Gogibedawili
(hegedű)
Vez.: Michele Santorsola

Február 22. péntek 19.00 Olasz Kultúrintézet

Lukács Miklós-bérlét
J. Brahms:
B-dúr zongoraverseny, op. 83
R. Schumann:
II. szimfónia, op. 61
Km.: Frankl Péter
Vez.: Csaba Péter

Február 23. szombat 11.00 Olasz Kultúrintézet

Varga László-bérlét
J. Brahms:
B-dúr zongoraverseny, op. 83
R. Schumann: II. szimfónia
Km.: Frankl Péter
Vez.: Csaba Péter

Március 1. péntek 19.00 Olasz Kultúrintézet

Lukács Miklós-bérlét
H. Berlioz:
Római karnevál – nyitány
Liszt F.: Haláltánc
L. van Beethoven:
II. szimfónia, op. 36
Km.: Balog József
Vez.: Kocsis Zoltán

Március 13. szerda 19.30 Művészetek Palotája BBNH

Szöke Tibor-mesterbérlét
Sümegei Eszter áriaestje
Km.: Fekete Attila
Vez.: Kesselyák Gergely

Március 21., csütörtök 19.30 Művészetek Palotája – BBNH

Spanyol-est
G. Gershwin: Kubai nyitány
A. Piazzolla:
Négy évszak Buenos Airesben
P. de Sarasate:
Carmen-fantázia
(Bizet operájának témáira), op. 25
A. Ginastera: Estancia, op. 8
N. Rimszkij-Korszakov:
Spanyol capriccio, op. 34
Km.: Elena Urioste (hegedű)
Vez.: Csaba Péter

MISKOLCI SZIMFONIKUS ZENEKAR

Január 28. 19.00

Miskolc, Művészetek Háza

Népszerű Bérlét
Weber: Oberon – nyitány, Op.72
Chopin:
f-moll zongoraverseny, Op.21.
Beethoven:
VI. F-dúr „Pastorale”
szimfónia Op.68
Zongora: Várjon Dénes
Vez.: Mika Eichenholz

Február 1-3.

Miskolc, Művészetek Háza

Klazz fesztivál a Miskolci Szimfonikus Zenekarral

Február 11. 19.00

Miskolc, Művészetek Háza

Népszerű Bérlét
Mahler: II. c-moll szimfónia I. tétel
(„Totenfeier”)

Bruckner: VII. E-dúr szimfónia
Vezényel: Nicolaus Richter

Február 18. 19.00

Miskolc, Művészetek Háza

Szezonbérlet
Rossini:
A sevillai borbély – nyitány
Paganini:
h-moll hegedűverseny No.2.
Respighi: A varázsdoboz
Fuvola: Bálint János
Vez.: Kesselyák Gergely

Február 25. 19.00

Miskolc, Művészetek Háza

Népszerű Bérlét
Brahms:
II. B-dúr zongoraverseny, Op.83.
Beethoven: V. c-moll „Sors”
szimfónia, Op.67.
Zongora: Pertis Attila
Vez.: Karolosz Trikolidisz

Március 4. 19.00

Miskolc, Művészetek Háza

Népszerű Bérlét
Dvorák: Karnevál – nyitány, Op.92
Csajkovszkij: Változatok egy
rokokó témára, Op.33
Kovács Zoltán: Adagietto
Hacsaturján: Álarcosbál – szvit
Trombita: Szergej Nakarjakov
Vezényel: Kovács László

Március 5. 19.00

Kassa, Dom umenia

Kovács Zoltán: Adagietto
Dvorák:
Karnevál – nyitány, Op.92
Hacsaturján: Álarcosbál – szvit
Beethoven: V. c-moll „Sors”
szimfónia, Op.67.
Vez.: Kovács László

Március 11. 19.00

Miskolc, Művészetek Háza

Szezonbérlet
Sztaravinszkij: Pulcinella – szvit
Kerek Gábor: Versenymű
klarinétra basszusváltóval
(Ősbemutató)
Mozart:
g-moll szimfónia No.40 K.550
Klarinét: Novák András
Vez.: Kovács László

Március 23. 15.30

Miskolc, Művészetek Háza

*„Játsszunk zenét
a Szimfonikusokkal!”*
Történetek Ütemvárosból
Forgatókönyvíró és műsorvezető:
Csuka Tímea
Vez.: Kovács László

NEMZETI FILHARMONIKUS ZENEKAR

Január 24. csütörtök 19.30

Bartók Béla Nemzeti

Hangversenyterem

*Hangverseny Lajtha László
balálának 50. évfordulója
alkalmából*

Johannes Brahms: D-dúr
hegedűverseny
Lajtha László:
A négy isten ligete – balett
km.: Sergey Khachatryan – hegedű

a Szegedi Kortárs balett
Vez.:Kocsis Zoltán

Február 9. szombat 18.00

Zenekar Próbaterme

Házigazda, zongorázik és vez.:
Kocsis Zoltán
a Nemzeti Filharmonikusok
főzeneigazgatója
Lajtha László:
Quatre Hommage
Bartók Béla: Kontrasztok
David Lang:
Lend/Lease (Kölcsönbérlet)
Toru Takemitsu:
Cross Hatch (Keresztnyílás)
Lukas Ligeti: Omaggio a
Shenandoah e Domenico Scarlatti
Arnold Schönberg:
I. kamaraszimfónia

Február 28. csütörtök 19.30

Bartók Béla Nemzeti

Hangversenyterem

Eric Wolfgang Korngold:
Sok hűhó semmiért – zenekari
szvit
Wolfgang Amadeus Mozart: C-dúr
zongoraverseny No.25, K.503
Pascal Rogé – zongora
Richard Strauss:
A rózsalovag – szvit
Ifj. Johann Strauss:
Bécsi bonbonok – keringő
Pezsgő-polka,
Könnyű vér – gyorspolka
Mesél a bécsi erdő
Km.: Pascal Rogé – zongora
Vez.: Roberto Minczuk

Március 11. hétfő 19.30

Bartók Béla Nemzeti

Hangversenyterem

– magyarországi bemutató ,
Richard Strauss: Capriccio – zenés
társalgás egy felvonásban
Km.: Rost Andrea – szoprán,
Jörg Schneider – tenor,
Franz Hawlata – bariton
Nemzeti Énekkar
(karigazgató Antal Mátyás)
Vez.: Kocsis Zoltán
A Művészetek Palotája
és a Nemzeti Filharmonikusok
közös produkciója

Március 14. csütörtök 19.30,

Bartók Béla Nemzeti

Hangversenyterem

Magyarországi bemutató
Richard Strauss: Capriccio – zenés
társalgás egy felvonásban
Km.: Rost Andrea – szoprán,
Jörg Schneider – tenor,
Franz Hawlata – bariton
Nemzeti Énekkar
(karigazgató Antal Mátyás)
Vez.: Kocsis Zoltán
A Művészetek Palotája
és a Nemzeti Filharmonikusok
közös produkciója

Március 17. vasárnap 11.00 és

15.00 Fesztiválszínház

Ezeregyéjszaka...

Wolfgang Amadeus Mozart:
A-dúr hegedűverseny – 3. tétel
Ludwig Van Beethoven:
Török induló
(az Athén romjai kísérezőzenéből)
Maurice Ravel:

Lúdanyó meséi – Pagoda
Rimszkij-Korszakov:
Seherzádé – 4. tétel
Szadkó – Hindu-dal
Igor Stravinsky:
A csalogány – részlet
Csemiczky Miklós:
A kínai templom
Km.: Baráti Kristóf – hegedű
Vez.: Dubóczy Gergely
műsorvezető Kovács Sándor

Március 25. péntek 19.30

Bartók Béla Nemzeti

Hangversenyterem

*A Nemzeti Filharmonikusok
hagyományos koncertje Bartók Béla
születésnapjának tiszteletére a
Budapesti Tavasz Fesztivál
keretében*

Ludwig van Beethoven és Bartók
Béla művek
Vez.: Kocsis Zoltán

ÓBUDAI DANUBIA ZENEKAR

Január 26. szombat, 27. vasárnap, 19.30, Művészetek Palotája, Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

I. rész
NYITÁNY – Jézus Krisztus
Szupersztár – Óbudai Danubia
Zenekar és a Madách Színház
zenekara
JÓZSEF ÉS A SZÍNES, SZÉLES-
VÁSZNÚ ÁLOMKABÁT
Km.: Serbán Attila, a Madách
Színház kórusa, Gáspár László, a
Madách Színház tánckara és
kórusa, Puskás Péter, Madách
Musical Stúdió gyerekkórusa és a
Madách Színház kórusa
TELL ME ON SUNDAY
Km.: Gallusz Nikolett, Krassy Renáta
EVITA
Km.: Ladinek Judit, a Madách
Színház tánckara, Malek Andrea, a
Madách Színház tánckara
WHISTLE DOWN THE WIND
Km.: Feke Pál, Nagy Balázs, Posta
Victor, Puskás Péter, Serbán Attila,
Balogh Anna
MACSKÁK
Km.: Malek Andrea, Sente Vajk,
Ladinek Judit, a Madách Színház
tánckara és kórusa
II. rész
VOLT EGYSZER EGY CSAPAT
Km.: Nagy Balázs, Serbán Attila,
Sente Vajk, Posta Victor, a
Madách Színház tánckara és
kórusa, Mahó Andrea, Wégner
Judit, a Madách Színház női
tánckara és kórusa
A SZERELEM ARCAI
Km.: Feke Pál
AZ OPERAHÁZ FANTOMJA
Km.: Fonyó Barbara, Magyar
Bálint, Sasvári Sándor, Mahó
Andrea, a Madách Színház kórusa
SUNSET BOULEVARD
Km.: Posta Victor, a Madách
Színház tánckara, Posta Victor,
Sáfár Mónika
JÉZUS KRISZTUS SZUPERSZTÁR
Km.: Gallusz Nikolett, Serbán
Attila, a Madách Színház tánckara
és kórusa,
Madách Musical Stúdió
gyerekkórusa, vokál:

Zenekar Fúvóegyüttese,
Hábetler András – Ének
Vez.: Balogh Sándor
Műsorvezető: Lukácsházi Győző

Mozart és Brahms
Vez.: Gál Tamás

Bartók: Erdélyi táncok
Bartók: Román táncok
Bartók: Tánc-szvit III. t.
Bartók: Zene II. t.
Bartók: III. zongoraverseny III. t.
Km.: Berecz Mihály,
Vez.: Záborszky Kálmán

(első változat)
Vez.: Csaba Péter

SZOLNOKI SZIMFONIKUS ZENEKAR

Február 11. hétfő 19.00
Városháza díszterme
Bécsi klasszikusok 2. – Mozart és Schubert
Vez.: Bánfi Balázs

Március 4. hétfő 19.00
Aba-Novák Kulturális központ
Liszt Ferenc
hangversenyterem
Aba-Novák-bérlet
A zene poétái 1. – Klasszikus mesterek, kortárs ifjak
Vez.: Cser Ádám

Március 18. hétfő 19.00
Aba-Novák Kulturális központ
Liszt Ferenc
hangversenyterem
Aba-Novák-bérlet
Bécsi klasszikusok 1. –

ZUGLÓI FILHARMÓNIA – SZENT ISTVÁN KIRÁLY SZIMFONIKUS ZENEKAR ÉS ORATÓRIUMKÓRUS

Február 9., szombat 15.30
Zuglói Zeneház
Pastorale IV/1.
„Elindultam gyergyó felé”
Vendégünk:
Berecz András és együttese
Bartók: Erdélyi táncok
Bartók: Román táncok
Bartók: Tánc-szvit III. t.
Bartók: Zene II. t.
Bartók: III. zongoraverseny III. t.
Km.: Berecz Mihály,
Vezényel: Záborszky Kálmán

Február 9., szombat 15.30
Zuglói Zeneház
Pastorale IV/1.
„Elindultam gyergyó felé”
Vendégünk:
Berecz András és együttese

Február 9., szombat 15.30
Zuglói Zeneház
Pastorale IV/1.
„Elindultam gyergyó felé”
Vendégünk: Berecz András és együttese
Bartók: Erdélyi táncok
Bartók: Román táncok
Bartók: Tánc-szvit III. t.
Bartók: Zene II. t.
Bartók: III. zongoraverseny III. t.
Km.: Berecz Mihály,
Vez.: Záborszky Kálmán

Március 2., szombat 19.30
Művészetek Palotája –
Bartók Béla
Nemzeti Hangversenyterem
Bérletsorozat V/4.
Lajtha: Divertissement
Brahms: Schicksalslied
(A sors éneke) Op. 54
Mahler: I. Titán szimfónia

Március 9. szombat 15.30
Zuglói Zeneház
Pastorale 2013 IV/2.
A Napkirály udvarától a diszkóig
Zenés-táncos időutazás
Közreműködnek
a Magyar Táncművészeti Főiskola
növendékei
Vez.: Ménesi Gergely

Március 9. szombat 18.00
Zuglói Zeneház
Pastorale 2013 IV/2.
A Napkirály udvarától a diszkóig
Zenés-táncos időutazás
Közreműködnek
a Magyar Táncművészeti Főiskola
növendékei
Vez.: Ménesi Gergely

Március 10. vasárnap 16.00
Zuglói Zeneház
Pastorale 2013 IV/2.
A Napkirály udvarától a diszkóig
Zenés-táncos időutazás
Közreműködnek
a Magyar Táncművészeti Főiskola
növendékei

Szívesen játszanál a Pannon Filharmonikusok koncertmestereként?
Szeretettel várunk KONCERTMESTERI PRÓBAJÁTÉKUNKON!

A próbajáték időpontja: 2013. február 3. A próbajáték helyszíne: Művészetek Palotája, Budapest

Mit kell tenned? Regisztrálj önéletrajzoddal az office@pfz.hu e-mail címen, és a megadott elérhetőségeken visszajelzünk.

A PRÓBAJÁTÉK ANYAGA:

Első forduló

J. S. Bach:
választható az alábbi három közül:
Adagio és Fuga a g-moll szőlőszonátából, BWV 1001
Grave és Fuga az a-moll szőlőszonátából, BWV 1003
Adagio és Fuga a C-dúr szőlőszonátából, BWV 1005

W. A. Mozart:
választható az alábbi három közül:
G-dúr hegedűverseny, No.3, K216, 1. tétel kadenciával (Allegro)
D-dúr hegedűverseny, No.4, K218, 1. tétel kadenciával (Allegro)
A-dúr hegedűverseny, No.5, K219, 1. tétel kadenciával (Allegro aperto - Adagio - Allegro aperto)

Második forduló

egy hegedűverseny első tétele kadenciával az alábbiak közül:
L. v. Beethoven: D-dúr hegedűverseny, Op.61
J. Sibelius: f-moll hegedűverseny, Op.47
F. Mendelssohn-Bartholdy: e-moll hegedűverseny, Op.64
A. Glazunov: a-moll hegedűverseny, Op.82
Bartók Béla: Hegedűverseny, No.2, Sz. 112, BB 117
H. Wieniawski: fisz-moll hegedűverseny, No.1, Op.14
J. Brahms: D-dúr hegedűverseny, Op.77
P. I. Csajkovszkij: D-dúr hegedűverseny, Op.35

+ zenekari szemelvények, zenekari szövek és lapról olvasás
A próbajáték zenekari szemelvényeit a meghívott pályázóknak megküldjük.
Az állás betöltése: megegyezés szerint

ALAPÍTVÁY
PANNONISTAI
FILHARMONIKUSOK
a Kodály Központ rezidens zenekara

**A MÁV SZIMFONIKUS ZENEKAR
KÜRT PRÓBAJÁTÉKOT HIRDET
II.-III.-IV. KÜRT FÉLÁLLÁSRA
határozott időre 2013. 07.31-ig**

Időpontja: 2013. január 29 (kedd) 14 óra
Helye: a zenekar próbaterme (1088 Budapest, Múzeum u. 11).

A próbajáték anyaga:

- 1. forduló**
Mozart: Esz-dúr kürtverseny K. 447
- 2. forduló**
Bach csellószvitekből egy lassú és egy gyors tétel
- 3. forduló**
Zenekari anyag

Jelentkezéseket a pályázók rövid szakmai önéletrajzával és elérhetőségével együtt a zenekar titkárságára (1088 Budapest, Múzeum u. 11.) vagy e-mailben (office@mavzenekar.hu) kérjük eljuttatni **2013. január 24-ig**.

A zenekari állások részletes listája és kottaanyaga a titkárságon átvethető **2013. január 02-től**.

Zongorakísérőt a zenekar nem biztosít.

További információ a zenekar titkárságán.

Budapest, 2012. december 20.

*Lendvai György
ügyvezető igazgató*

**A GYŐRI FILHARMONIKUS ZENEKAR
PRÓBAJÁTÉKOT HIRDET AZ ALÁBBI ÁLLÁSRA:
SZÓLÓ ELSŐ KÜRT**

Időpontja: 2013. március 26. kedd, 13 óra
Helyszíne: Győr, Richter Terem (9021 Győr, Aradi vértanúk útja 16.)

A próbajáték anyaga:

- I. FORDULÓ:** W. A. Mozart: Kürtverseny No. 4. első tétel kadenciával
- II. FORDULÓ:** zenekari szemelvények
M. Ravel: G-dúr zongoraverseny
F. Mendelssohn-Bartholdy: Szentivánéji álom Nocturno
L. van Beethoven: 7. szimfónia 1. tétel
R. Strauss: Till Eulenspiegel
A. Bruckner: 4. szimfónia 1. tétel
J. Brahms: 2. szimfónia 1. tétel
J. Haydn: Búcsú szimfónia No. 45
P. I. Csajkovszkij: V. szimfónia 2. tétel
R. Strauss: Hósi élet
- III. FORDULÓ:** fúvóegyüttesben karmesterrel
W. A. Mozart: c-moll Serenade K388 2. tétel
R. Strauss: Serenade op. 7

Jelentkezéseket a pályázók rövid szakmai önéletrajzával és elérhetőségével együtt a zenekar titkárságára (9021 Győr, Aradi vértanúk útja 16.) vagy e-mailben (office@gyfz.hu) kérjük eljuttatni 2013. március 24-ig. A zenekari állások részletes listája és kottaanyaga a titkárságon átvethető, vagy a zenekar honlapjáról www.gyfz.hu letölthető.

Zongorakísérőt a zenekar igény szerint biztosít. További információ a zenekar titkárságán, Ősz Gábor zenekari titkárnál. Tel: 30/86 41 693. Bérézés megegyezés szerint.

Az álláshely betöltéséhez felsőfokú szakirányú végzettség, erkölcsi bizonyítvány, és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény 20. §-ban előírtak megléte szükséges.

Sikeres próbajátékot kívánunk!

Győr, 2012. december 19.

*Fűke Géza s.k.
Igazgató*

**A MISKOLCI SZIMFONIKUS ZENEKAR
PRÓBAJÁTÉKOT HIRDET:
I. KÜRT HELYETTESÍTŐ EGÉSZ ÁLLÁSRA
III. KÜRT VÁLTÁSI KÖTELEZETTSÉGGEL**

Időpontja: 2013. február 4. (hétfő) 11 óra
Helyszíne: Zenekari székház (3525 Miskolc, Fábián u. 6/a)

A próbajáték anyaga:

Mozart: IV. kürtverseny (KV.495.) I. tétel kadenciával

Zenekari állások (kijelölt részek):

Beethoven: VI. szimfónia III. tétel
Rossini: A sevillai borbély – nyitány
César Franck: d-moll szimfónia II. tétel
Csajkovszkij: V. szimfónia II. tétel
Dvořák: IX. szimfónia IV. tétel
R. Strauss: Till Eulenspiegel (részlet)
Ravel: Bolero
Kodály: Háry János – szvit Intermezzo

Jelentkezés: írásban, szakmai önéletrajzzal (kérjük az elérhetőséget is megadni!) 2013. február 1-ig levélben, vagy személyesen a zenekar irodájában (cím: 3525 Miskolc, Fábián u. 6/a).

A zenekari szólamok kottái az irodában átvethetők, ill. igényelhetők H-Cs.: 9-16 óra, P.: 9-12 óra között a 46/323-488-as telefonszámon.

A zenekar zongorakísérőt nem biztosít!

Miskolc, 2013. január 4.

*Kovács László
mb. ügyvezető igazgató*

**A MISKOLCI SZIMFONIKUS ZENEKAR NONPROFIT KFT.
PRÓBAJÁTÉKOT HIRDET:
I. TROMBITA ÁLLÁSRA,
III. VÁLTÓ KÖTELEZETTSÉGGEL**

Időpontja: 2013. február 4. (hétfő) 10 óra
Helyszíne: Miskolci Szimfonikus Zenekar székháza (Malom, Fábián u. 6/a)

A próbajáték anyaga:

J. Haydn: Esz-dúr trombitaverseny I. tétel (B-trombitán)

Zenekari állások (a kijelölt részek az alábbi művekből):

Beethoven: Leonóra nyitány
Mahler: V. szimfónia
R. Strauss: Don Juan, Zarathustra, Till Eulenspiegel
Muszorgszkij: Egy kiállítás képei
Sztravinszkij: Petruska
Bartók: Concerto
Kodály: Háry János-szvit
Ránki: Pomádé király új ruhája
Gershwin: Egy amerikai Párizsban
Csajkovszkij: Olasz capriccio

Jelentkezés: írásban, szakmai önéletrajzzal (kérjük az elérhetőséget is megadni!) 2013. február 1-ig levélben, vagy személyesen a zenekar irodájában (cím: 3525 Miskolc, Fábián u. 6/a).

A zenekari szólamok kottái az irodában átvethetők, ill. igényelhetők H-Cs.: 9-16 óra, P.: 9-12 óra között a 46/323-488-as telefonszámon.

A zenekar zongorakísérőt nem biztosít!

Miskolc, 2013. január 4.

*Kovács László
mb. ügyvezető igazgató*

A PANNON FILHARMONIKUSOK-PÉCS NONPROFIT KFT. PRÓBAJÁTÉKOT HIRDET AZ ALÁBBI ÁLLÁSRA: **HEGEDŰ TUTTI**

A próbajáték anyaga:

ELSŐ FORDULÓ

J. S. Bach – választható az alábbi három közül:
Adagio és Fúga a g-moll szólószonátából, BWV 1001
Grave és Fúga az a-moll szólószonátából, BWV 1003
Adagio és Fúga a C-dúr szólószonátából, BWV 1005

W. A. Mozart – választható az alábbi három közül:
G-dúr hegedűverseny, No.3, K216, 1. tétel kadenciával és 2. tétel
D-dúr hegedűverseny, No.4, K218, 1. tétel kadenciával és 2. tétel
A-dúr hegedűverseny, No.5, K219, 1. tétel kadenciával és 2. tétel

MÁSODIK FORDULÓ

Zenekari szemelvények és lapról olvasás (a zenekari szemelvényeket a meghívott pályázónak a regisztrálás után megküldjük)

Az írásbeli jelentkezéseket kérjük beküldeni az alábbi címre:
Pannon Filharmonikusok-Pécs Nonprofit KFT. 7622, Pécs Breuer Marcell sétány 4. vagy az info@pfz.hu címre

Zongorakísérőt-igény esetén biztosítunk!

A próbajáték időpontja: 2013. február 11.

A próbajáték helyszíne: Kodály Központ

Az állás betöltése: megegyezés szerint.

Bővebb felvilágosítást a 72/500-328 ill. 20/4488502 telefonszámon adunk!

Pécs, 2012. november 26.

Horváth Zsolt
igazgató

A PANNON FILHARMONIKUSOK-PÉCS NONPROFIT KFT. PRÓBAJÁTÉKOT HIRDET AZ ALÁBBI ÁLLÁSRA: **NAGYBŐGŐ TUTTI**

A próbajáték anyaga:

ELSŐ FORDULÓ

Dittersdorf: Nagybőgőverseny I.II. tétel kadenciával

MÁSODIK FORDULÓ

Zenekari szemelvények és lapról olvasás (a zenekari szemelvényeket a meghívott pályázónak a regisztrálás után megküldjük)

Az írásbeli jelentkezéseket kérjük beküldeni az alábbi címre:
Pannon Filharmonikusok-Pécs Nonprofit KFT. 7622, Pécs Breuer Marcell sétány 4. vagy az info@pfz.hu címre

Zongorakísérőt-igény esetén biztosítunk!

A próbajáték időpontja: 2013. február 11.

A próbajáték helyszíne: Kodály Központ

Az állás betöltése: megegyezés szerint.

Bővebb felvilágosítást

a 72/500-328 ill. 20/4488502 telefonszámon adunk!

Pécs, 2012. november 26.

Horváth Zsolt
igazgató

A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ PÁLYÁZATOT HIRDET: **ZENEKARI TAG/I. FUVOLA munkakör betöltésére**

Jelentkezési határidő: 2013. február 6.

Pályázni részletes szakmai életrajzzal lehet, melyet személyesen a Magyar Állami Operaház Zenekari titkárságán (1065 Budapest, Hajós utca 8-10.) 10:00 és 14:00 óra között kérjük leadni, vagy az orchestra@opera.hu e-mail címre elküldeni! További felvilágosítás a Zenekari titkárságon: a 331-9478-as telefonszámon. A sikeres pályázók 2013. március 4-én próbajátékot vesznek részt, melyre február 11-ig meghívást kapnak.

A próbajáték helyszíne: Magyar Állami Operaház Jókai utcai próbaterme (1066 Budapest, Jókai utca 2-4.)

Időpont: 2013. március 4. 10:00

A próbajáték 2 fordulóban kerül megrendezésre: 1. FORDULÓ: függöny mögött, 2. FORDULÓ: függöny nélkül

Próbajáték anyaga:

I. forduló:

Mozart: D-dúr fuvolaverseny

I. tétel kadenciával

II. tétel kadenciával

II. forduló: zenekari anyagok (kijelölés szerint):

Bizet: Carmen, III. felvonás - előjáték

Beethoven: 3. Leonora nyitány

Delibes: Coppelia - I. felvonás Prélude

Dvorák: 8. szimfónia

Mendelssohn: Szentivánéji álom - Scherzo

Mozart: Zaubерflöte – induló

R. Strauss: Salome – Hétfátyol tánc

R. Strauss: Rózsalovag – ziff. 230 és ziff.251

Verdi: Aida III. felvonás előjáték

R. Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok

Verdi: Falstaff

Puccini: Manon Lescaut - II. felvonás

Bellini: Norma – Casta diva

Hacsaturján: Spartacus No. 15

Erkel: Hunyadi László – nyitány

A kijelölt zenekari anyagok kottája a Zenekari titkárságon vehető át, vagy kérésre e-mailben elküldhető. A próbajáték résztvevőinek sorrendjét március 4-én reggel sorsolással döntjük el, a próbajátékhoz zongorakísérőt biztosítunk.

Kinevezési feltételek:

- magyarországi tartózkodási engedély beszerzése (külföldi állampolgár esetén)
- magyarországi munkavállalási engedély beszerzése (külföldi állampolgár esetén)
- állandó budapesti, vagy Budapest környéki tartózkodás
- állandó beosztatóság – megbeszélés szerint
- állás betöltésének kezdete: megegyezés szerint
- munkáltatói döntés alapján határozott időre
- illetmény: az illetmény megállapítására a „Közalkalmazottak jogállásáról szóló” 1992. évi XXXIII. törvény rendelkezései az irányadók
- adózás Magyarországon

A próbajáték résztvevői részére útiköltséget és szállást nem áll módunkban fizetni.

Budapest, 2013. január 8.

Ókovács Szilveszter
Magyar Állami Operaház
mb. főigazgató

AMI BENNÜNKET ÉRDEKEL – NAPI FRISSÍTÉSSEL!

A zenekar újság online változata több hírrel, friss próbajáték kiírásokkal, hangverseny programokkal, archív cikkeivel zene-kar.hu címen!

A Zenekar újságot 1994-ben indította a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetsége, valamint a Magyar Zeneművészek és Táncművészek Szakszervezete. A kéthavonta megjelenő folyóirat azóta is az egyetlen olyan szaklap, amely kimondottan a szimfonikus zenekarokhoz és azokról szól, érintve minden olyan témát, amely a zenészek érdeklődési körébe tartozik: közélet, hangversenykritika, zenetörténet, hangszervilág, oktatás, egészség. A nyomtatott újság azonban nem tudja már betölteni gyorsuló világunk egyre nagyobb információéhségét, ezért párhuzamosan létrehoztuk a papíralapú újság internetes változatát, amely napi információkkal és érdekes interjúkkal, szakmai vitákkal kívánja olvasóit bővebbé tenni.

Internetes portálunkon napi frissítéssel olvashatunk a magyar zenei közélet eseményeiről, kritikai rovatunkban a szimfonikus zenekaraink Budapesten megrendezett hangversenyeiről. Ezek mellett könyv és CD kritikákat, zenetörténeti tanulmányokat teszünk közzé, és Műhely rovatunkban foglalkozunk a kultúrát érintő kormányzati döntésekről, azok hátteréről. Hírt adunk tudományos kutatásokról a zenei-, valamint a zenekari oktatás terén, a zenekari muzikusok egészséges életmódjával foglalkozó tudományos kutatásokról illetőleg a munkahelyi ártalmakról, új hangszerkről, hangszerkészítési módszerekről és egyéb elméleti kérdésekről, zenekari programokról, fesztiválokról, versenyekről és nem utolsósorban próbajátékokról, álláslehetőségekről.

RSS A legfrissebb híreink és a próbajáték lehetőségek már közvetlenül elérhetők az RSS szolgáltatásunkon keresztül, akár mobiltelefonon is.
HÍREK: feed://zene-kar.hu/rss/news_rss.php
PRÓBAJÁTÉKOK: feed://zene-kar.hu/rss/probajatekok_rss.php

A MAGYAR SZIMFONIKUS ZENEKAROK SZÖVETSÉGÉNEK, VALAMINT A MAGYAR ZENEMŰVÉSZEK ÉS TÁNCMŰVÉSZEK SZAKSZERVEZETÉNEK KÖZÖS LAPJA, A NEMZETI KULTURÁLIS ÁLAPPROGRAM TÁMOGATÁSÁVAL.

ALAPÍTOTTA: POPA PÉTER

A szerkesztőség címe:
 MAGYAR SZIMFONIKUS ZENEKAROK SZÖVETSÉGE
 1068 Budapest, Városligeti fasor 38.
 e-mail: info@zenekarujsg.hu
 www.zene-kar.hu

Felölös kiadó és szerkesztő: **POPA PÉTER**

A kiadvány a PRESS TIME KFT.
 gondozásában készült.
 Felölös vezető: Schmidt Dániel

ISSN: 1218-2702

Az interjúkban elhangzott véleményekkel és kijelentésekkel szerkesztőségünk nem feltétlenül azonosul. Észrevételeknek, helyesbítéseknek készséggel helyt adunk.

A MAGYAR SZIMFONIKUS ZENEKAROK SZÖVETSÉGÉNEK TAGJAI:

Budafoki Dohnányi Ernő Szimfonikus Zenekar Közhasznú Nonprofit Kft..

Cím: 1221 Budapest, Tóth József u. 47.
 Levélcím: 1775 Budapest, Pf. 122
 Művészeti titkárság: 1087 Budapest, Kerepesi út 29/b. IV. ép.
 Telefon: 322-1488 • Fax: 413-6365
 E-mail: info@bdz.hu
 www.bdz.hu

Budapesti Filharmoniai Társaság Zenekara

1061 Budapest, Andrásy út 22.
 Tel.: 331-2550 • Fax: 331-9478
 http://www.bpo.hu

DUNA szimfonikus Zenekar Duna Palota Nonprofit Kft.

1051 Budapest, Zrínyi u. 5.
 Próbaterem: 1054 Budapest, Szabadság tér 2. (Hazatérés temploma)
 Tel./fax: (+36-1) 355-8330
 Bérletvásárlás, Jegyrendelés:
 Duna Palota Tel.: (+36 1) 235-5500
 www.dunaszimfonikusok.hu
 E-mail: duna.szimf@dunapalota.hu

Győri Filharmonikus Zenekar

9021 Győr, Aradi vértanúk u. 16.
 Tel.: (96) 312-452 • Fax: (96) 319-232
 E-mail: office@gyfz.hu
 www.gyfz.hu

Kodály Filharmonia Debrecen

4025 Debrecen, Simonffy u. 1/c.
 Tel.: (52) 500-200 • Fax: (52) 412-395
 E-mail: info@kodalyfilharmonia.hu
 www.kodalyfilharmonia.hu

Magyar Nemzeti Filharmonikus Zenekar, Enekkar és Kottatár Nonprofit Kft.

1095 Budapest, Komor Marcell u. 1.
 Tel.: 411-6600 • Fax: 411-6699
 E-mail: kovacs.g@filharmonikusok.hu
 www.filharmonikusok.hu

MÁV Szimfonikus Zenekar

1088 Budapest, Múzeum u. 11.
 Tel.: 338-2664 • Tel./fax: 338-4085
 E-mail: office@mavzenekar.hu
 www.mavzenekar.hu

Miskolci Szimfonikus Zenekar Nonprofit Kft.

3525 Miskolc, Fábán u. 6/a.
 Tel.: (46) 323-488
 E-mail: missyo@hu.inter.net • www.mso.hu.

Óbudai Danubia Zenekar

1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 5., I. em 4., kapucsengő: 26.
 Levélcím: 1399 Budapest, Pf. 716
 Tel.: (+36-1) 373-0228 • Tel./fax: (+36-1) 269-1178
 E-mail: info@danubiazzenekar.hu
 www.danubiazzenekar.hu

Pannon Filharmonikusok – Pécs

7622 Pécs, Breuer Marcell sétány 4.
 Tel.: (72) 500-320 • Fax: (72) 500-330
 E-mail: info@pfz.hu
 www.pfz.hu

Savaria Szimfonikus Zenekar

9700 Szombathely, Rákóczi u. 3.
 Tel.: (94) 314-472 • Fax: (94) 316-808
 E-mail: info@sso.hu
 www.sso.hu

Szegedi Szimfonikus Zenekar

6720 Szeged, Széchenyi tér 9. Korzó Zeneház
 Tel.: (62) 426-102
 E-mail: orch@symph-szeged.hu • www.symph-szeged.hu

Szolnoki Szimfonikus Zenekar

5000 Szolnok, Hild tér 1
 Aba-Novák Kulturális Központ
 Tel.: (30) 9358-368
 E-mail: info@szolnokszimfonikusok.hu
 www.szolnokszimfonikusok.hu

Zuglói Filharmonia Non profit Kft. – Szent István Király Szimfonikus Zenekar

1145 Budapest, Columbus u. 11.
 Tel./Fax: (36 1) 467-0788; 467-0788;
 E mail: zuglofilharmonia@szenstivazzene.sulinet.hu
 http://www.szenstivazzene.hu

Adams
Alexander
Alphasax
Amati
Bach
Bags
Berg Larsen
BG
Blackburn
Borgani
Buffet Crampon
B&S
Cannonball
Charles Bay
Cherub
Conn
Courtois
Denis Wick
Dotzauer
E. Schmid
Eastman
Edwards
Fontaine
Francois Louis
Getzen
Hammig
Hardcase
Holton
Hoyer
Jody Jazz
Jupiter
Keilwerth
King
König & Meyer
Kromat
Lebayle
Leblanc
Lorée
Ludwig
Majestic
Manhasset
Marca
Marigaux
Mateki
Melton
Miyazawa
Morizono
Muramatsu
Musser
Neotech
P. Mauriat
Paiste
Pearl
Powell
Premier
Rico
Rigotti
Roy Benson
Rudolf Meinl
Sankyo
Schagerl
Schneider
Schreiber
Seiko
Selmer
Sonaré
Steuer
Straubinger
Studio 49
Trevor J. James
Vandoren
VMI
Wilde + Spieth
Wittner
Yamaha
Yanagisawa

20 ÉV

TISZTA HANG

20 ÉVES A FON-TRADE MUSIC,
30 ÉVES A CSIDER HANGSZERÉSZMŰHELY

www.fontrademusic.hu

1081 Budapest, Kiss József utca 14., Telefon: 1 210 2790, 30 488 6622

FON
TRADE MUSIC